

การยืดอายุการเก็บรักษาผักกาดหอมโดยใช้ภาชนะบรรจุ และ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$
ร่วมกับสารดูดซับเอทิลีน

EXTENSION OF STORAGE LIFE OF LETTUCE (*Lactuca sativa* var. *crispa*)
BY PACKAGING MATERIALS AND $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ IN COMBINATION
WITH ETHYLENE ABSORBENT

ชานนท์ สุทธิเวชย์
CHANON SUTTHIWATE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของงานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพืชสวน

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2550

KMITL.-2007-AG-M-021-113

การยืดอายุการเก็บรักษาผักกาดหอมโดยใช้ภาชนะบรรจุ และ CO₂ : O₂
ร่วมกับสารดูดซับเอทิลีน

EXTENSION OF STORAGE LIFE OF LETTUCE (*Lactuca sativa* var.crispa)
BY PACKAGING MATERIALS AND CO₂ : O₂ IN COMBINATION
WITH ETHYLENE ABSORBENT

ชานนท์ สุทธิเวทย์

CHANON SUTTHIWATE

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 77957
วัน,เดือน,ปี..... 12 ก.พ. 2551

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพืชสวน

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2550

KMITL-2007- AG-M-021-115

**EXTENSION OF STORAGE LIFE OF LETTUCE (*Lactuca sativa* var.crispa)
BY PACKAGING MATERIALS AND CO₂: O₂ IN COMBINATION
WITH ETHYLENE ABSORBENT**

CHANON SUTTHIWATE

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN HORTICULTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2007

KMITL-2007- AG-M-021-115

COPYRIGHT 2007

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การยืดอายุการเก็บรักษาผักกาดหอมโดยใช้ก๊าซอะบรอจและ CO ₂ : O ₂ ร่วมกับสารดูดซับเอทิลีน
นักศึกษา	นายชานนท์ สุทธิเวช
รหัสนักศึกษา	45061905
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	พืชสวน
พ.ศ.	2550
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.ดร.สมชาย กล้าหาญ

บทคัดย่อ

การยืดอายุการเก็บรักษาผักกาดหอมโดยใช้ก๊าซอะบรอจและ CO₂ : O₂ ร่วมกับสารดูดซับเอทิลีน แบ่งเป็น 2 การทดลอง คือ การทดลองที่ 1 ศึกษาผลของสารดูดซับเอทิลีน และปริมาณ CO₂ : O₂ ต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม วางแผนการทดลองแบบ 5x5 factorial in completely randomized design ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ปริมาณสารดูดซับเอทิลีน 5 ระดับ คือ 0 2 4 6 และ 8 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักสดของผักกาดหอม และปริมาณ CO₂ : O₂ มี 5 ระดับ 0:0 5:5 5:10 10:5 และ 10:10 PSI เก็บที่อุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส การทดลองที่ 2 ศึกษาผลของก๊าซอะบรอจและระดับอุณหภูมิต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม วางแผนการทดลองแบบ 3x4 factorials in completely randomized design ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ถุงพลาสติก 3 ชนิด HDPE PP และ LDPE และระดับอุณหภูมิ มี 4 ระดับ คือ อุณหภูมิห้อง อุณหภูมิ 5 10 และ 15 องศาเซลเซียส

การทดลองที่ 1 พบว่า ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในสารดูดซับเอทิลีน 8 เปอร์เซ็นต์ ร่วมกับปริมาณ CO₂ : O₂ 10:10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 3.52 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณ TSS ลดลง และปริมาณ TA เพิ่มขึ้นตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น ค่าสีของใบผักกาดหอม มีการเปลี่ยนแปลงตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในสารดูดซับเอทิลีน 0 2 4 และ 8 เปอร์เซ็นต์ ร่วมกับปริมาณ CO₂ : O₂ 0:0 5:5 และ 5:10 PSI และสารดูดซับเอทิลีน 6 เปอร์เซ็นต์ ร่วมกับปริมาณ CO₂ : O₂ 0:0 5:5 5:10 และ 10:10 PSI มีอายุการเก็บรักษานานที่สุดเท่ากัน คือ 12 วัน

การทดลองที่ 2 พบว่า ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 3.33 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณ TSS ลดลง และปริมาณ TA เพิ่มขึ้นตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น ค่าสีของใบผักกาดหอม มีการเปลี่ยนแปลง ตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 และ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 และ 15 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีอายุการเก็บรักษามากที่สุดเท่ากัน คือ 16 วัน

Thesis Title	Extension of Storage Life of Lettuce (<i>Lactuca sativa</i> var.crispa) by Packaging Materials and CO ₂ : O ₂ in Combination with Ethylene Absorbent
Student	Mr.Chanon Sutthiwate
Student ID.	45061905
Degree	Master of Science
Program	Horticulture
Year	2007
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Somchai Glahan

ABSTRACT

Extension of storage life of lettuce (*Lactuca sativa* var.crispa) by packaging materials and CO₂ : O₂ in combination with ethylene absorbent. This study was divided into 2 experiments. First experiment, study on influence of ethylene absorbent (EA), and CO₂ : O₂ on quality and storage life of lettuce (*Lactuca sativa* var.crispa). The statistical model was 5x5 factorial in completely randomized design composed of 2 factors, five levels of ethylene absorbent as followed 0, 2, 4, 6 and 8 percent by fresh weight of lettuce (*Lactuca sativa* var.crispa) and five levels of O₂:CO₂ as followed 0:0, 5:5, 5:10, 10:5 and 10:10 PSI stored at 15 degree celsius. Second experiments, study on influence of packaging materials, and levels of temperature on quality and storage life of lettuce (*Lactuca sativa* var.crispa). The statistical model was 3x4 factorial in completely randomized design comprised of 2 factors; three kinds of plastic bags high density polyethylene (HDPE) bag, polypropylene (PP) bag and low density polyethylene (LDPE) bag and four levels of temperatures as followed room temperature, 5, 10 and 15 degree celsius

First experiment the results showed that the lettuce stored in ethylene absorbent 8 percent by fresh weight combined with CO₂: O₂ 10:10 PSI had the most fresh weight lost 3.52 percent. TSS content decreased and TA content increased as the storage time increased. Color of leaf of lettuce had a slightly change according to storage time increased. The lettuce stored in ethylene absorbent 0,2 and 6 percent by fresh weight combined with CO₂: O₂ 0:0, 5:5, 5:10 and 10:10 PSI, ethylene had the longest mean storage life of 12 days.

Second experiment, the results showed that the lettuce stored in LDPE bag at room temperature had the most fresh weight lost 3.33 percent. TSS content decreased and TA content

increased as the storage time increased. Color of leaf of lettuce had a slightly change according to storage time increased. The lettuce stored in HDPE bag at 5 and 10 degree celsius, PP bag at 5 and 15 degree celsius and LDPE bag at 5 degree celsius had the longest mean storage life of 16 days.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจาก รศ.ดร.สมชาย กล้าหาญ ที่ได้ให้เกียรติเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และกรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ และคำปรึกษาที่ดีเกี่ยวกับวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวพืชสวน ตลอดจนช่วยตรวจทานแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์และความกรุณาจากท่านและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ศรายุทธ ผลโพธิ์ และ รศ.ภัญชญา มีแก้วกฤษณ์ ที่ได้ให้เกียรติเป็นคณะกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ และกรุณาให้คำแนะนำที่ดี อีกทั้งกรุณาตรวจสอบและแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกๆ ท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในวิทยาการด้านต่างๆ และกรุณาให้การสนับสนุนผู้วิจัยเป็นอย่างดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกๆ ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ นักศึกษาทุกคนที่ให้การช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่น้องทุกคน ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนทุนในการศึกษาที่ดีตลอดมา

สุดท้ายนี้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงได้เลยถ้าขาดบุคคลทั้งที่เอ่ยนามและไม่ได้เอ่ยนาม คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแต่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชานนท์ สุทธิเวชย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	1
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	1
1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
บทที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
2.1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์.....	3
2.2 การเก็บรักษาในสภาพบรรยากาศตัดแปลง.....	4
2.3 บทบาทที่สำคัญของออกซิเจน.....	4
2.4 บทบาทที่สำคัญของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์.....	5
2.5 บทบาทที่สำคัญของเอทิลีน.....	5
2.6 บทบาทที่สำคัญของสารดูดซับเอทิลีน.....	6
2.7 บทบาทที่สำคัญของชนิดของภาชนะบรรจุ.....	6
2.8 รายงานการเก็บรักษาที่เกี่ยวข้อง.....	7
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	10
3.1 อุปกรณ์.....	10
3.2 สถานที่ดำเนินงาน.....	10
3.3 ระยะเวลาที่ทำการทดลอง.....	10
3.4 วิธีดำเนินงาน.....	11
3.5 การบันทึกข้อมูล.....	12

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการทดลอง.....	14
4.1 การทดลองที่ 1.....	14
4.2 การทดลองที่ 2.....	71
บทที่ 5 การวิจารณ์ผลการทดลอง.....	121
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	123
บรรณานุกรม.....	125
ประวัติผู้เขียน.....	127

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.18 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b^* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	51
4.19 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) ร่วมกับปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	63
4.20 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) ต่างๆ กัน.....	64
4.21 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	64
4.22 แสดงอายุการเก็บรักษาผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) ร่วมกับปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	67
4.23 แสดงอายุการเก็บรักษาผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) ต่างๆ กัน.....	68
4.24 แสดงอายุการเก็บรักษาผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	68
4.25 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	75
4.26 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	76
4.27 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	76
4.28 แสดงปริมาณ Total Soluble Solid (TSS) ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน ถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	82
4.29 แสดงปริมาณ Total Soluble Solid (TSS) ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	83
4.30 แสดงปริมาณ Total Soluble Solid (TSS) ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	83
4.31 แสดงปริมาณ Titratable Acidity (TA) ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	89
4.32 แสดงปริมาณ Titratable Acidity (TA) ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.33 แสดงปริมาณ Titratable Acidity (TA) ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ ต่างๆ กัน.....	90
4.34 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	97
4.35 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	98
4.36 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	98
4.37 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	100
4.38 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	101
4.39 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	101
4.40 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	103
4.41 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	104
4.42 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	104
4.43 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	113
4.44 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	114
4.45 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ ต่างๆ กัน.....	114
4.46 แสดงอายุการเก็บรักษาของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	117
4.47 แสดงอายุการเก็บรักษาของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	118
4.48 แสดงอายุการเก็บรักษาของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	118

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
4.1	แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO ₂ และ O ₂ ต่าง ๆ.....21
4.2	แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนต่างๆ กัน.....21
4.3	แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณ CO ₂ และ O ₂ ต่างๆ กัน.....22
4.4	แสดงปริมาณ TSS ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO ₂ และ O ₂ ต่างๆ กัน.....29
4.5	แสดงปริมาณ TSS ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนต่างๆ กัน.....29
4.6	แสดงปริมาณ TSS ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณ CO ₂ และ O ₂ ต่างๆ กัน.....30
4.7	แสดงปริมาณ TA ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO ₂ และ O ₂ ต่างๆ กัน.....37
4.8	แสดงปริมาณ TA ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนต่างๆ กัน.....37
4.9	แสดงปริมาณ TA ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณ CO ₂ และ O ₂ ต่างๆ กัน.....38
4.10	แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO ₂ และ O ₂ ต่างๆ กัน.....45
4.11	แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนต่างๆ กัน.....45
4.12	แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO ₂ และ O ₂ ต่างๆ กัน.....46
4.13	แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอม (กรีน โอ๊ค) ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO ₂ และ O ₂ ต่างๆ กัน.....48
4.14	แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนต่างๆ กัน.....49
4.15	แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณ CO ₂ และ O ₂ ต่างๆ กัน.....49

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.16 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b^* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	52
4.17 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b^* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนต่างๆ กัน.....	53
4.18 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b^* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	53
4.19 แสดงลักษณะของผักกาดหอม ก่อนเก็บรักษา.....	54
4.20 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 2 วัน ในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	54
4.21 แสดงลักษณะของผักกาดหอมหลังการเก็บรักษา 4 วัน ในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	55
4.22 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 6 วัน ในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	56
4.23 แสดงลักษณะของผักกาดหอมหลังการเก็บรักษา 8 วัน ในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	57
4.24 แสดงลักษณะของผักกาดหอมหลังการเก็บรักษา 10 วัน ในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	58
4.25 แสดงลักษณะของผักกาดหอมหลังการเก็บรักษา 12 วัน ในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	59
4.26 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	65
4.27 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนต่างๆ กัน.....	65
4.28 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	66
4.29 แสดงอายุการเก็บรักษาผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน.....	69
4.30 แสดงอายุการเก็บรักษาผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีนต่างๆ กัน.....	69

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4.31	แสดงอายุการเก็บรักษาผักกาดหอมที่เก็บรักษาในปริมาณ CO ₂ และ O ₂ ต่างๆ กัน.....	70
4.32	แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	77
4.33	แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	77
4.34	แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	78
4.35	แสดงปริมาณ Total Soluble Solid (TSS) ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	84
4.36	แสดงปริมาณ Total Soluble Solid (TSS) ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	84
4.37	แสดงปริมาณ Total Soluble Solid (TSS) ของผักกาดหอม (กรีน ไอซ์) ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	85
4.38	แสดงปริมาณ Titratable Acidity (TA) ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	91
4.39	แสดงปริมาณ Titratable Acidity (TA) ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	91
4.40	แสดงปริมาณ Titratable Acidity (TA) ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	92
4.41	แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	99
4.42	แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	99
4.43	แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	100
4.44	แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	102
4.45	แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	102

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.46 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	103
4.47 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	105
4.48 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	105
4.49 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	106
4.50 แสดงลักษณะของผักกาดหอมหลังการเก็บรักษา 2 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	106
4.51 แสดงลักษณะของผักกาดหอมหลังการเก็บรักษา 4 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	107
4.52 แสดงลักษณะของผักกาดหอมหลังการเก็บรักษา 6 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	107
4.53 แสดงลักษณะของผักกาดหอมหลังการเก็บรักษา 8 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	108
4.54 แสดงลักษณะของผักกาดหอมหลังการเก็บรักษา 40 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	108
4.55 แสดงลักษณะของผักกาดหอมหลังการเก็บรักษา 12 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	109
4.56 แสดงลักษณะของผักกาดหอมหลังการเก็บรักษา 14 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	109
4.57 แสดงลักษณะของผักกาดหอมหลังการเก็บรักษา 16 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	110
4.58 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....	115
4.59 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....	115
4.60 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ ต่างๆ กัน.....	116

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.61	แสดงอายุการเก็บรักษาของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....119
4.62	แสดงอายุการเก็บรักษาของผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE.....119
4.63	แสดงอายุการเก็บรักษาของผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน.....120

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาพสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบัน ผู้บริโภคมักต้องการอาหารที่เป็นของสดหรือใกล้เคียงธรรมชาติมากที่สุด ควบคู่ไปกับอาหารชนิดบรรจุสำเร็จพร้อมปรุงเพื่อความสะดวกรวดเร็ว และเหมาะสมกับสังคมในยุคปัจจุบัน จากความนิยมดังกล่าวนี้ทำให้มีปริมาณความต้องการผลิตภัณฑ์อาหารสดเพิ่มขึ้นอย่างมาก เช่น ผัก ผลไม้สด ผักสลัดก็เป็นประเภทหนึ่งของผักสดที่มีความต้องการเพิ่มขึ้น มีการบรรจุเป็นผักสดพร้อมบริโภคในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและรวดเร็วเหมาะกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบัน (จันทนา โชคพาชื่น. 2543)

ผักสลัดเป็นผักสดประกอบด้วยเนื้อเยื่อที่ยังมีชีวิต และยังมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่ ดังนั้นจึงเกิดการเสื่อมคุณภาพได้ง่าย มีอายุการเก็บรักษาสั้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับผักสดหลายๆ ชนิด ถึงแม้จะมีการใช้ความเย็นร่วมในการช่วยยืดอายุการเก็บรักษา ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมในขั้นตอนต่างกันไป (จันทนา โชคพาชื่น. 2543)

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาผลของสารดูดซับเอทิลีน ร่วมกับอัตราส่วนของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อออกซิเจนและที่เหมาะสมต่ออายุการเก็บรักษาผักกาดหอม
2. เพื่อศึกษาชนิดของถุงพลาสติกและอุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเก็บรักษาผักกาดหอม

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาสารดูดซับเอทิลีน 5 ระดับ คือ 0 2 4 6 และ 8 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักสดของผักกาดหอม ร่วมกับอัตราส่วนของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อออกซิเจน 5 ระดับ คือ 0:0 5:5 10:5 และ 10:10 PSI นำไปเก็บที่อุณหภูมิ 13 – 15 องศาเซลเซียส เพื่อศึกษาผลของสารดูดซับเอทิลีนร่วมกับอัตราส่วนของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อออกซิเจน ต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม

ศึกษาภาชนะบรรจุ 3 ชนิด คือ ถุงพลาสติก high density polyethylene (HDPE) ถุงพลาสติก polypropylene (PP) และถุงพลาสติก low density film (LDPE) เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 4 ระดับ คือ อุณหภูมิห้อง อุณหภูมิ 5 10 และ 15 องศาเซลเซียส เพื่อศึกษาผลของภาชนะบรรจุและระดับอุณหภูมิต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบผลของสารดูดซับเอทริลีนและอัตราส่วนของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อออกซิเจนต่ออายุการเก็บรักษาและคุณภาพหลังการเก็บเกี่ยวผักกาดหอม
2. ทำให้ทราบการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบภายในของผักกาดหอมในระหว่างการเก็บรักษาแบบสภาพบรรยากาศดัดแปลง
3. ทำให้ทราบอิทธิพลของภาชนะบรรจุและอัตราส่วนของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อออกซิเจนที่เหมาะสมในระหว่างการเก็บรักษาแบบสภาพบรรยากาศดัดแปลง
4. สามารถยืดอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม ให้ยาวนานขึ้นกว่าปกติ

บทที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ผักกาดหอมเป็นพืชที่อยู่ในตระกูล *compositae* มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Lactuca sativa* var. *crispa* ชื่ออื่นๆ ผักกาดขี้ ผักสลัด พังฉ่าย (นิพนธ์ ไชยมงคล. 2550)

ราก รากของผักกาดหอมเป็นระบบรากแก้ว มีรากแก้วที่แข็งแรงอวบอ้วน และเจริญอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเมื่อปลูกในดินร่วนปนทรายที่มีความชื้นเพียงพอ รากแก้วสามารถหยั่งลึกลงไปใต้ดินได้ถึง 5 ฟุต หรือมากกว่าแต่รากแก้วจะเสียหายในขณะที่ย้ายปลูก ดังนั้นรากที่เหลือจะเป็นรากแขนงซึ่งแผ่กระจายอยู่ใต้ผิวดินประมาณ 1-2 ฟุต โดยปริมาณของรากจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มหนาแน่น ไม่ค่อยแพร่กว้างออกไปมากนัก อย่างไรก็ตามการย้ายปลูกนั้นมีผลดีในการช่วยให้ผักกาดหอมประเภทหัวห่อหัวได้ดีขึ้น

ลำต้น ลำต้นของผักกาดหอมในระยะแรกมักจะมองไม่ค่อยเห็น เนื่องจากใบมักจะปกคลุมไว้ จะเห็นชัดก็ต่อเมื่อระยะแทงช่อดอก ลักษณะลำต้นผักกาดหอมจะตั้งตรง สูงชะลูดขึ้นจนสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน ลำต้นมีลักษณะอวบอ้วน ถ้าปลูกในที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์มากๆ จะมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางถึง 2 นิ้ว ลำต้นมีลักษณะเป็นข้อสั้น แต่ละข้อจะเป็นที่เกิดของใบ

ใบ ใบแตกออกมาจากลำต้นโดยรอบ สีใบมีตั้งแต่เขียวอ่อน เขียวปนเหลือง จนถึงสีเขียวแก่ บางพันธุ์มีสีแดงหรือน้ำตาลปนอยู่ ทำให้มีสีแดง บรอนซ์ หรือน้ำตาลปนเขียว พันธุ์ที่ห่อเป็นหัวจะมีใบหนา เนื้อใบอ่อนนุ่ม ใบจะห่อหัวอัดกันแน่นคล้ายกะหล่ำปลี ใบที่ห่ออยู่ข้างในจะเป็นมัน บางชนิดมีใบม้วนงอเพราะมีเส้นใบเห็นได้ชัด ขอบใบมีลักษณะเป็นหยัก ขนาดและรูปร่างของใบผักกาดหอมจะแตกต่างกันตามชนิด

ดอกและช่อดอก ดอกผักกาดหอมมีลักษณะเป็นช่อแบบที่เรียกว่า panicle ประกอบด้วยกลุ่มของดอกที่อยู่เป็นกระจุกตรงยอด แต่ละกระจุกประกอบด้วยดอกย่อย 15-25 ดอกหรือมากกว่า ก้านช่อดอกจะยาวประมาณ 2 ฟุต ช่อดอกอันแรกจะเกิดที่ยอดอ่อน จากนั้นจะเกิดช่อดอกข้างตรงมุมใบขึ้นภายหลัง ช่อดอกที่เกิดจากส่วนยอดโดยตรงจะมีอายุมากที่สุด ส่วนช่อดอกอื่นๆ จะมีอายุรองลงมา ดอกเป็นดอกสมบูรณ์เพศ กลีบดอกสีเหลือง ตรงโคนเชื่อมติดกัน รังไข่มี 1 ห้อง เกสรตัวเมียมี 1 อัน มีลักษณะเป็น 2 แฉก เกสรตัวผู้ 5 อัน รวมกันเป็นช่อดยาวห่อหุ้มก้านเกสรตัวเมียและยอดเกสรตัวเมียไว้

เมล็ด เมล็ดผักกาดหอมเป็นชนิดเมล็ดเดี่ยว (achene) ซึ่งเจริญมาจากรังไข่อันเดียว เมล็ดจะมีเปลือกหุ้มเมล็ดบาง เปลือกเมล็ดจะไม่แตกเมื่อเมล็ดแห้งเมล็ดของผักกาดหอมมีลักษณะแบนยาว หัวท้ายแหลมเป็นรูปหอก มีเส้นเล็กๆ ลาดยาวไปตามด้านยาวของเมล็ดที่ผิวเปลือกหุ้มเมล็ด เมล็ดมีสีเทาปนครีมความยาวของเมล็ดประมาณ 4 มิลลิเมตร และกว้างประมาณ 1 มิลลิเมตร

2.2 การเก็บรักษาในสภาพบรรยากาศดัดแปลง

การเก็บรักษาผลผลิตภายใต้สภาพดัดแปลง เป็นการเก็บรักษาในสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลง ส่วนประกอบของก๊าซในบรรยากาศให้แตกต่างไปจากบรรยากาศปกติ โดยจะทำการลดปริมาณของก๊าซออกซิเจนให้น้อยลง และเพิ่มปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ให้สูงขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้อัตราการหายใจของผลผลิตลดลง ลดกระบวนการเมแทบอลิซึมภายในเซลล์ให้ช้าลงลดการสังเคราะห์และการทำงานของก๊าซเอทิลีน รวมทั้งยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์ด้วย ส่งผลให้สามารถเก็บรักษาผลผลิตได้นานขึ้น (สมบุญ เตชะภิญญาวัฒน์. 2544) ซึ่ง modified atmosphere storage (MA – storage) หมายถึงวิธีการเก็บรักษาโดยการลดหรือการเพิ่มปริมาณก๊าซให้ต่างจากบรรยากาศปกติ ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับลดปริมาณก๊าซออกซิเจน และหรือการเพิ่มปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (ประพันธ์ บุญกลั่นขจร. 2526 และจริงแท้ ศิริพานิช. 2544)

ตัวอย่างของการเก็บรักษาผักผลไม้ในสภาพของบรรยากาศที่ถูกดัดแปลง modified atmosphere storage (MA - storage) ได้แก่ การเก็บรักษาผักและผลไม้ในถุงพลาสติกที่ปากถุง ปิดแน่น ปริมาณของออกซิเจนในถุงพลาสติกจะลดลง เนื่องจากถูกใช้ไปโดยการหายใจของผักและผลไม้ และปริมาณของคาร์บอนไดออกไซด์จะเพิ่มขึ้นเนื่องจากการหายใจ ปริมาณของออกซิเจนและคาร์บอนไดออกไซด์จะถูกควบคุมโดยคุณสมบัติในการยอมให้ก๊าซซึมผ่านได้ของพลาสติกฟิล์ม ซึ่งขึ้นอยู่กับอัตราการหายใจและอุณหภูมิขณะนั้น (สายชล เกตุษา. 2528)

การเก็บรักษาในสภาพบรรยากาศดัดแปลงจะช่วยชะลออัตราการหายใจและการสังเคราะห์เอทิลีน ตลอดจนยับยั้งการเปลี่ยนแปลงทางชีวเคมีในกระบวนการสุกและเสื่อมคุณภาพ นอกจากนี้ยังสามารถลดความรุนแรงของการเกิดอาการสะท้านหนาว (chilling injury) ตลอดจนความผิดปกติทางสรีรวิทยา และการเน่าเสียของผลผลิตบางชนิด (Lee. 1996)

2.3 บทบาทที่สำคัญของออกซิเจน

ในสภาพอากาศปกติมีออกซิเจน ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณออกซิเจนในอากาศมีผลต่อการหายใจ การสร้างเอทิลีนและกระบวนการออกซิเดชันอื่นๆ เช่น การออกซิไดซ์สารประกอบฟีนอลจนได้สารสี (pigment) น้ำตาล ส่วนในการสังเคราะห์เอทิลีนของพืชต้องใช้ออกซิเจน การลดปริมาณออกซิเจนลงจะยับยั้งหรือลดการผลิตเอทิลีนลงได้ (จริงแท้ ศิริพานิช. 2544)

ความเข้มข้นของออกซิเจน ระหว่าง 1 ถึง 5 เปอร์เซ็นต์ สามารถชะลอการสุกของผลไม้ได้หลายชนิด บทบาทของออกซิเจนในการยับยั้งการสุกของผลไม้ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการยับยั้งการหายใจอย่างแท้จริง แม้ว่าความเข้มข้นของออกซิเจนที่ต่ำจะลดอัตราการหายใจของผลไม้ แต่ออกซิเจนจะมีบทบาทโดยตรงที่สำคัญเกี่ยวกับการสุกของผลไม้ ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับแล้วว่าออกซิเจนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสร้างและการทำงานของเอทิลีนในพืช (สายชล เกตุษา. 2528)

2.4 บทบาทที่สำคัญของคาร์บอนไดออกไซด์

ในสภาพอากาศปกติมี คาร์บอนไดออกไซด์ 0.03 เปอร์เซ็นต์ โดยการเพิ่มความเข้มข้นของคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศรอบ ๆ จะส่งผลให้ผลไม้สุกช้าลงได้ ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ 3-10 เปอร์เซ็นต์ สามารถชะลอการสุกของผลไม้ได้ (สายชล เกตุษา. 2528) เนื่องจาก คาร์บอนไดออกไซด์มีบทบาทดังนี้

1. ชะลออัตราการหายใจของพืช เมื่อความเข้มข้นของคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศเพิ่มขึ้นอัตราการหายใจของพืชจะลดลง ทำให้อายุการเก็บรักษาของผลผลิตได้นานขึ้นความเข้มข้นของคาร์บอนไดออกไซด์ที่เหมาะสมจะแตกต่างกันไปตามชนิดพืช การชะลออัตราการหายใจของพืชจะได้ ผลน้อยเมื่อใช้อัตราความเข้มข้นน้อยเกินไป ในขณะที่ความเข้มข้นสูงเกินไปจะทำให้เซลล์ของพืชเป็นอันตรายทำให้เกิดการเน่าเสียเร็วยิ่งขึ้น เช่น แอปเปิ้ลจะทนต่อ คาร์บอนไดออกไซด์ ได้น้อยกว่า ออกซิเจน โดยการเก็บรักษาแอปเปิ้ลจะใช้คาร์บอนไดออกไซด์ 3-5 เปอร์เซ็นต์ ขณะที่ผล สตรอเบอรี่ ใช้ 15-20 เปอร์เซ็นต์ (งามทิพย์ ภู่วโรดม. 2538)

2. ขยับยั้งการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์บางชนิด เราจึงเรียกคาร์บอนไดออกไซด์ bacteriostatic หรือ fungistatic คือมีผลยับยั้งการเข้าทำลายของเชื้อเท่านั้น มิได้ทำลายหรือฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ โดยทั่วไปจะใช้คาร์บอนไดออกไซด์ที่มีความเข้มข้น 20 เปอร์เซ็นต์ จะสามารถยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์ได้ดีเมื่อเชื้ออยู่ในช่วงเตรียมเพื่อแบ่งตัว โดยช่วงเวลาดังกล่าวการแบ่งตัวเพิ่มจำนวนของจุลินทรีย์ช้าลง (งามทิพย์ ภู่วโรดม. 2538) คาร์บอนไดออกไซด์ที่ระดับความเข้มข้น 5-10 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเพิ่มเข้าไปในสภาพควบคุมบรรยากาศจะช่วยยับยั้งการเจริญของเชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นสาเหตุของโรคหลังการเก็บเกี่ยวได้ ดังนั้นจึงทำให้การพัฒนาของโรคเกิดได้ช้าลง ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวนี้จะให้ผลดีที่สุดเมื่อในบรรยากาศมีระดับออกซิเจนต่ำกว่า 5 เปอร์เซ็นต์ (คณัช บุญเกียรติ และ นิธิยา รัตนปนนท์. 2535)

3. คาร์บอนไดออกไซด์จะป้องกันการตอบสนองต่อเอทิลีนของพืชได้ หรือบางกรณีอาจทำให้เกิดช้าลง ในผลไม้หลายชนิดมีการสะสมคาร์บอนไดออกไซด์ภายในช่องว่างระหว่างเซลล์และทำหน้าที่เป็นสารยับยั้งการทำงานของเอทิลีน (จริงแท้ ศิริพานิช. 2544)

2.5 บทบาทที่สำคัญของเอทิลีน

เอทิลีนเป็นสารประกอบอินทรีย์ที่มีผลต่อกระบวนการสรีรวิทยาของพืช เกิดจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางเคมีภายในพืช ผลิตจากเนื้อเยื่อของพืชชั้นสูงและสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก เอทิลีนเป็นสารฮอร์โมนธรรมชาติที่ควบคุมการบ่มและการสุกของผลผลิต (จริงแท้ ศิริพานิช. 2544)

เอทิลีนเป็นฮอร์โมนพืชชนิดเดียวที่มีสถานะเป็นก๊าซสามารถแพร่กระจายไปยังส่วนต่างๆ ของพืชได้ง่าย (สมบุญ เตชะภิญญาวัฒน์. 2544) ทำให้มีอิทธิพลค่อนข้างกว้างขวางต่อการพัฒนาของพืช

โดยทั่วไปเอทธิลีนจะไปเร่งอัตราการเสื่อมสภาพของพืชหรือส่วนของพืช ทั้งนี้เพราะเอทธิลีนสามารถกระตุ้นเนื้อเยื่อทุกชนิดให้มีอัตราการหายใจสูงขึ้นได้ ส่วนในผลไม้เอทธิลีนกระตุ้นให้เกิดการสุกได้เร็วขึ้น และจากการศึกษาในผลไม้พบว่ากระบวนการสุกจะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีเอทธิลีน และระหว่างการสุกก็ยังจำเป็นต้องมีเอทธิลีนมีฉะนั้นแล้วการสุกจะเกิดได้ไม่สมบูรณ์ การตอบสนองของผลไม้ต่อเอทธิลีนนี้พบว่าเนื้อเยื่อที่ยังอ่อนอยู่มีการตอบสนองไม่ดีเท่าเนื้อเยื่อที่บริบูรณ์ (mature) (จริงแท้ ศิริพานิช. 2544) ก๊าซเอทธิลีนจึงได้ชื่อว่า ripening hormone หรือ ripening gas จากการศึกษาพบว่าในระยะผลแก่จัดนั้น จะมีการสร้างเอทธิลีนภายในพืชอัตราที่ต่ำมาก แล้วจะเพิ่มสูงในช่วงเดียวกับอัตราการหายใจที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นระยะที่กระบวนการต่างๆ เช่น การเปลี่ยนสีผิว การนึ่มของเนื้อเยื่อผลไม้ การสังเคราะห์น้ำตาล ฯลฯ อัตราการสร้างก๊าซเอทธิลีนจะถึงจุดสูงสุด และจะคงที่อยู่ระยะหนึ่งแล้วค่อยๆ ลดลงซึ่งอยู่ในระยะเดียวกับการหายใจที่ค่อยๆ ลดลง อัตราการสร้างก๊าซเอทธิลีนจะมากน้อยต่างกันขึ้นกับชนิดของผลไม้ (จิรา ฌ หนองคาย. 2533)

2.6 บทบาทที่สำคัญของสารดูดซับเอทธิลีน

สารดูดซับเอทธิลีนถูกนำมาใช้ดูดซับก๊าซเอทธิลีนออกจากอากาศ เพื่อที่จะลดความเสียหายที่เกิดจากการสะสมก๊าซเอทธิลีนซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของพืช สารดูดซับเอทธิลีนจะถูกนำมาใช้ในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทดลองเพื่อที่จะกำจัดเอทธิลีนจากบรรยากาศตามแนวทางชีววิทยา (Frederick *et al.* 1992)

การใช้สารดูดซับเอทธิลีน (ethylene absorbent, EA) ร่วมกับการใช้ถุงพลาสติกสามารถยืดอายุการเก็บรักษาของผลผลิตได้ EA ที่รู้จักกันดีคือ ค่างทับทิม (potassium permanganate, KMnO_4) ซึ่งจะทำปฏิกิริยาทางเคมีกับเอทธิลีนเป็นสารใหม่ 2 ชนิด คือ แมงกานีสไดออกไซด์ (manganese dioxide, MnO_2) และเอทธิลีนไกลคอล (ethylene glycol, $\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2$) ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนกลับไปเป็นเอทธิลีนได้อีก วิธีการเตรียม EA ทำได้โดยจุ่มวัสดุที่มีความพรุนสูงในสารละลายอิมดัวของค่างทับทิมแล้วผึ่งลมให้แห้ง EA สามารถดูดซับเอทธิลีนที่ผลไม้ปลดปล่อยออกมาจนหมด ช่วยลดปริมาณเอทธิลีนจึงชะลอการสุกได้ (สุธีรา เขียงยุกค์สากล. 2537)

2.7 บทบาทที่สำคัญของชนิดของภาชนะบรรจุ

ภาชนะบรรจุ หมายถึง วัสดุหรือสิ่งที่ใช้ในการรองรับสินค้าเพื่อการจัดการกับสินค้านั้นหรือเพื่อการขนส่งหรือการวางขาย ซึ่งภาชนะส่วนใหญ่ในที่นี้จะใช้เป็นถุงพลาสติก ถุงพลาสติกส่วนใหญ่ทำจาก polyethylene (PE) ซึ่งมี 2 ชนิด คือ low density polyethylene (LDPE) และ high density polyethylene (HDPE) ถุงที่ทำจาก LDPE มีความใสกว่า แต่ถุงที่ทำจาก HDPE ซึ่งมี

ความขุ่นมากมีความแข็งแรงมากกว่านอกจาก LDPE และ HDPE ถุงที่ทำจาก polypropylene (PP) ก็ถูกนำมาใช้เช่นกัน ถุงชนิดนี้มีความใสมากเป็นพิเศษ ถุงทั้ง 3 ชนิดยอมให้อากาศและน้ำผ่านได้น้อยมาก(จริงแท้ ศิริพานิช. 2544)

ถุง PE นับเป็นพลาสติกที่มีการใช้มากที่สุดและราคาถูก สืบเนื่องมาจาก PE มีจุดหลอมเหลวต่ำ สำหรับถุง LDPE เป็นลักษณะส่วนหนึ่งของถุง PE ซึ่งจะแตกต่างในเรื่องความหนาแน่นของถุง ซึ่งถุง LDPE มีลักษณะยืดตัวได้ดี ทนต่อการทิ่มทะลุและการฉีกขาด พร้อมทั้งสามารถใช้ความร้อนเชื่อมติดปิดผนึกได้ดี ป้องกันความชื้นได้ดีพอสมควร แต่จุดอ่อนของ LDPE คือสามารถปล่อยให้ไขมันซึมผ่านได้ง่าย แต่ทนต่อการครูดและล้างต่างๆ ไป นอกจากนี้ LDPE ยังปล่อยให้หากลากซึมผ่านได้ง่าย ด้วยเหตุนี้อาหารหรือผลไม้ที่ไวต่ออากาศเมื่อใส่ในถุง LDPE คุณภาพอาหารจะแปรเปลี่ยนไปในเวลาไม่กี่วัน LDPE ยังมีคุณสมบัติดูดฝุ่นในอากาศมาเกาะติดตามผิว ทำให้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจาก LDPE นี้ เมื่อทิ้งไว้นานๆ จะเปราะด้วยฝุ่น ส่วนถุง PP มักจะรู้จักในนามว่าถุงร้อน คุณสมบัติเด่นของถุง PP ซึ่งมีความใสและป้องกันความชื้นได้ดี การป้องกันอากาศซึมผ่านของ PP ยังไม่ดีเท่าพลาสติกบางชนิด ถุง PP มีจุดหลอมเหลวสูงทำให้สามารถบรรจุอาหารในขณะร้อนได้ (ปุ่น คงเจริญเกียรติ และ สมพร คงเจริญเกียรติ. 2541)

2.8 รายงานการเก็บรักษาที่เกี่ยวข้อง

ประพันธ์ บุญกลิ่นขจร (2526) ศึกษาพบว่า การปรับสภาพบรรยากาศ (MA) คุณภาพของมะนาวที่เก็บในถุงพลาสติกชนิด polypropylene จะมีคุณภาพที่ดีกว่าที่เก็บในถุงพลาสติกชนิด polyethylene และจะเก็บได้นานกว่า นอกจากนั้นยังพบว่า การเก็บรักษามะนาวที่บรรจุในถุงประมาณ 10-20 ผลต่อถุง จะทำให้มีอายุการเก็บรักษานานกว่าถุงที่บรรจุมะนาว 50 ผลต่อถุง

สมชาย ภูษัย (2526) ศึกษาอิทธิพลของอุณหภูมิ และภาชนะที่ใช้ในการเก็บรักษาผักคะน้า การเก็บรักษาผักคะน้า โดยใส่ตะกร้าพลาสติก และใส่ถุงพลาสติกปิดปากถุง ที่อุณหภูมิ 4 ระดับ คือ 1 5 10 องศาเซลเซียส และ อุณหภูมิห้อง(25 องศาเซลเซียส) พบว่าที่อุณหภูมิ 1 องศาเซลเซียส คะน้าที่ใส่ถุงพลาสติกปิดปากถุงให้ผลดีที่สุด สามารถเก็บรักษาได้นาน 25 วัน และยังคงลักษณะความสดกรอบจากสวนใหม่ๆ ไว้ได้ดี

दनัย บุญเกียรติ และ นิธิยา รัตนพานนท์ (2535) ศึกษาการเก็บรักษาถั่วในบรรยากาศที่มี CO₂ เป็นปัจจัยในการยับยั้งการสลายตัวของคลอโรฟิลล์ที่อุณหภูมิ 7.2 องศาเซลเซียส บริเวณโคลี่ที่เก็บรักษาในสภาพบรรยากาศที่มี CO₂ เพิ่มขึ้น O₂ ลดลงจะช่วยให้บริเวณโคลี่มีสีเขียวอยู่ได้นานขึ้น เพราะคลอโรฟิลล์สลายตัวได้ช้าลง

อรษา แก้วเกษตรกรรม (2536) ศึกษาผลของฟิล์มพลาสติกพีวีซีที่ใช้ห่อถาดบรรจุหน่อไม้ฝรั่ง (ยี่ห้อ Reynolds, Mitsubishi และ M-Wrap) ขนาดของภาชนะบรรจุที่เหมาะสมสำหรับการขายปลีก และการลดอุณหภูมิของหน่อไม้ฝรั่ง โดยนำเข้ก่อนการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 17± 1

องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 90 เปอร์เซ็นต์ พบว่าการบรรจุห่อไม้ฝรั่งในถาดโฟมห่อด้วยฟิล์มพลาสติกพีวีซี ยี่ห้อ Reynolds มีแนวโน้มให้ผลดีที่สุด เนื่องจากมีการเน่าเสีย การเพิ่มปริมาณเส้นใย และการสูญเสียน้ำหนักต่ำ มีอายุการเก็บรักษานานถึง 12 วัน โดยสภาพบรรยากาศภายในถาดโฟม มีความเข้มข้นของ O_2 อยู่ระหว่าง 8.5-13.7 เปอร์เซ็นต์ และ CO_2 1.6-8.5 เปอร์เซ็นต์

พรรณนิภา ข้วยล (2543) พบว่าถั่วฝักยาวอายุ 8 วันหลังตัดฝัก เก็บรักษาในถุงพลาสติก ร่วมกับ CO_2 5 และ 10 เปอร์เซ็นต์ มีอายุการเก็บรักษานานที่สุดคือ 20 วัน ภายหลังจากการเก็บรักษา ถั่วฝักยาวจะสูญเสียน้ำหนักเพิ่มขึ้นตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น และพบว่าถั่วฝักยาวที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก ร่วมกับ CO_2 10 เปอร์เซ็นต์ มีการสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุดคือ 1.77 เปอร์เซ็นต์ และมีค่า TSS สูงที่สุดคือ 4.83 brix

ศิริรัตน์ อุดมผลชัยเจริญ (2547) ศึกษาผลของ CO_2 และ O_2 ต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดขาวปลี มีการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ภายหลังจากเก็บรักษาพบว่า ผักกาดขาวปลีเก็บรักษาใน CO_2 5 PSI: O_2 0 PSI , CO_2 10 PSI: O_2 10 PSI มีอายุการเก็บรักษานานที่สุด 12 วัน มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด 0.12 เปอร์เซ็นต์ และปริมาณ TA จะเพิ่มขึ้นมากที่สุด 0.44 เปอร์เซ็นต์ มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะสีผิวจากสีเขียวอ่อน (YGG 145 A) ที่บริเวณใบเป็นสีเหลืองอ่อน (YGG 145 D) ลักษณะสีผิวของผักกาดขาวปลีจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างสีเขียว- สีเหลืองอ่อน Yellow Green Group 145 A-D (YGG 145 A-D) ปริมาณ TSS น้อยที่สุด 2.9 brix คะแนนเฉลี่ยรสชาติของผักกาดขาวปลีอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

อรวรรณ เปลื้องทุกข์ (2547) ได้ศึกษาการยืดอายุการเก็บรักษากะหล่ำปลีสีม่วงหั่น โดยการใส่สารดูดซับ เอทิลีนร่วมกับสัดส่วนของก๊าซ CO_2 : O_2 พบว่า การใช้ถุงพลาสติก PE + CO_2 5 PSI : O_2 0 PSI ที่อุณหภูมิ 14 องศาเซลเซียส มีคุณภาพดีที่สุด และมีอายุการเก็บรักษานานที่สุด 20 วัน ส่วนกะหล่ำปลีที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้อง มีอายุการเก็บรักษาสั้นที่สุด 3 วัน

Berg and Lentz (1973) พบว่าการเก็บรักษากะหล่ำปลีที่ระดับความชื้นสัมพัทธ์ 100-98 เปอร์เซ็นต์ จะลดการสูญเสียได้ดีกว่าพวกที่เก็บรักษาในระดับความชื้นสัมพัทธ์ 95-90 เปอร์เซ็นต์ และอุณหภูมิที่เหมาะสมที่สุดในการเก็บรักษา คือ 1-0 องศาเซลเซียส เก็บรักษาไว้ในบรรยากาศที่มี CO_2 5 เปอร์เซ็นต์ และ O_2 1 เปอร์เซ็นต์ จะให้ผลดีที่สุด

Tindall (1983) รายงานการเก็บรักษากระเจี๊ยบเขียวที่อุณหภูมิ 7-10 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 95 เปอร์เซ็นต์ จะเก็บรักษาได้นานกว่า 10 วัน มีการสูญเสียน้ำหนักมากกว่า 10 เปอร์เซ็นต์

Kader (1985) รายงานการเก็บรักษากระเจี๊ยบเขียว 0 เปอร์เซ็นต์ CO_2 ร่วมกับ 3-5 เปอร์เซ็นต์ O_2 ที่อุณหภูมิ 8-10 องศาเซลเซียส วิธีการนี้ในทางการค้าไม่นิยมใช้แต่จะใช้ CO_2 ที่ระดับความเข้มข้น 5-10 เปอร์เซ็นต์ ที่อุณหภูมิ 5-8 องศาเซลเซียส

Hardenburg (1986) รายงานการเก็บรักษากระเจี๊ยบเขียวที่อุณหภูมิ 7.2-10 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 90-95 เปอร์เซ็นต์ จะเก็บรักษาได้นาน 7-10 วัน อาการสะท้านหนาวสามารถเกิดขึ้นได้กับเมล็ดในฝัก ที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 7.2 องศาเซลเซียส ทำให้สีผิวเปลี่ยนแปลงและเน่าเสีย

Mathooko *et al.* (1995) พบว่าการเก็บรักษาผลมะเขือเทศ ในสภาพที่มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ร้อยละ 20 สามารถลดอัตราการผลิตเอทิลีนโดยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จะมีผลในการยับยั้งกิจกรรมของเอนไซม์ S-adenosylmethionine methylthioadenosinelyase และ 1-aminocyclopropane-1-carboxylic acid oxidase

Glahan and Puchangthong (2000) พบว่าการเก็บรักษาหน่อไม้ฝรั่งร่วมกับคาร์บอนไดออกไซด์ ต่อออกซิเจน ที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส ทำให้หน่อไม้ฝรั่งมีปริมาณเส้นใยมากที่สุดและเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามระยะเวลาการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น ภายหลังจากการเก็บรักษา 28 วัน หน่อไม้ฝรั่งที่เก็บรักษาใน คาร์บอนไดออกไซด์ 12 ต่อออกซิเจน 8 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณเส้นใยมากที่สุด คือ 2.59 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่เก็บรักษาหน่อไม้ฝรั่งมีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดระหว่าง 0.16-0.81 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณ TSS ของหน่อไม้ฝรั่งทุกการทดลองจะลดลงเล็กน้อย ระหว่าง 3.53-6.40 brix เมื่อสิ้นสุดการทดลองพบว่าหน่อไม้ฝรั่งมีลักษณะที่ดีและมีรสชาติเป็นที่ยอมรับ

Glahan and Puchangthong, (2001) พบว่าภายหลังจากการเก็บรักษา 28 วัน หน่อไม้ฝรั่งที่เก็บรักษาใน CO₂ 12 เปอร์เซ็นต์ ร่วมกับ O₂ 6 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณเส้นใยน้อยที่สุด 1.31 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่เก็บรักษา หน่อไม้ฝรั่งมีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดอยู่ระหว่าง 0.16-0.81 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณ TSS ของหน่อไม้ฝรั่งทุกการทดลองจะลดลงเล็กน้อย ซึ่งจะมีค่าอยู่ระหว่าง 3.53-6.40 brix เมื่อสิ้นสุดการทดลองพบว่าหน่อไม้ฝรั่งจะมีลักษณะที่ดีและมีรสชาติเป็นที่ยอมรับและสามารถพัฒนาให้ขนส่งระยะทางไกลโดยทางเรือเดินทะเลได้ ซึ่งค่าขนส่งถูกกว่าทางเครื่องบินนับ 10 เท่า จะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

3.1 อุปกรณ์

1. ผักกาดหอม
2. ก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์และออกซิเจน
3. ถุงพลาสติก high density polyethylene (HDPE) ถุงพลาสติก polypropylene (PP)

และถุงพลาสติก low density polyethylene (LDPE)

4. สารดูดความชื้น (moisture absorbent)
5. สารดูดซับเอทิลีน (ethylene absorbent)
6. ตู้ควบคุมอุณหภูมิ
7. เครื่องผนึกสุญญากาศ (vacuum sealer)
8. เครื่องชั่งแบบดิจิตอล ทศนิยม 2 ตำแหน่ง
9. เครื่อง hand refractometer
10. เครื่องวัดสี (spectrophotometer)
11. หลอดแก้วสำหรับวัดของเหลว (burette)
12. สารเคมีที่ใช้ในการวิเคราะห์ เช่น NaOH, ฟีนอล์ฟทาไลน์
13. เครื่องแก้ว เช่น beaker, flask, test tube
14. อุปกรณ์อื่น ๆ เช่น สมุด, ดินสอ, ปากกา, กล้องถ่ายภาพ ฯลฯ

3.2 สถานที่ดำเนินงาน

ห้องปฏิบัติการวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวไม้ผล ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.3 ระยะเวลาที่ทำการทดลอง

ใช้เวลาการทดลอง 12 เดือน

3.4 วิธีดำเนินงาน

คัดเลือกผักกาดหอม จากฟาร์มประมงชัยไฮโดรเทค จังหวัดฉะเชิงเทราที่ได้จากการปลูกด้วยระบบไฮโดรโพนิกส์ อายุ 35 วัน ที่มีคุณภาพที่ดีและไม่ได้ตัดรากภายหลังการเก็บเกี่ยว การศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 การทดลอง คือ

3.4.1 การทดลองที่ 1 ศึกษาผลของสารดูดซับเอทิลีน และปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ ต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม

วางแผนการทดลองแบบ 5×5 factorials in completely randomized design ประกอบด้วย 25 treatment combinations แต่ละ treatment มี 3 ซ้ำ (replication) แต่ละซ้ำมี 1 ต้น ทำการบันทึกผลการทดลองทุกๆ 2 วันหลังการทดลอง ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ

ปัจจัย A คือ ปริมาณสารดูดซับเอทิลีน 5 ระดับ

a_1 ปริมาณสารดูดซับเอทิลีน = 0 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักสดของผักกาดหอม

a_2 ปริมาณสารดูดซับเอทิลีน = 2 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักสดของผักกาดหอม

a_3 ปริมาณสารดูดซับเอทิลีน = 4 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักสดของผักกาดหอม

a_4 ปริมาณสารดูดซับเอทิลีน = 6 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักสดของผักกาดหอม

a_5 ปริมาณสารดูดซับเอทิลีน = 8 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักสดของผักกาดหอม

ปัจจัย B คือ ปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ มี 5 ระดับ คือ

b_1 $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ = 0 : 0 ปอนด์:ตารางนิ้ว (PSI)

b_2 $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ = 5 : 5 ปอนด์:ตารางนิ้ว (PSI)

b_3 $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ = 5:10 ปอนด์:ตารางนิ้ว (PSI)

b_4 $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ = 10:5 ปอนด์:ตารางนิ้ว (PSI)

b_5 $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ = 10:10 ปอนด์:ตารางนิ้ว (PSI)

นำผักกาดหอม มาบรรจุในถุงพลาสติก polyethylene ถุงละ 1 ต้น และใส่สารดูดซับเอทิลีนตามปัจจัย A โดยน้ำหนักสดของผักกาดหอม ผนึ่งปากถุงด้วยเครื่องผนึ่งสุญญากาศพร้อมกับเติมก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อออกซิเจนตามสัดส่วนที่กำหนด และนำไปเก็บที่อุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส

3.4.2 การทดลองที่ 2 ศึกษาผลของภาชนะบรรจุและระดับอุณหภูมิต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม

วางแผนการทดลองแบบ 3×4 Factorials in Completely Randomized Design ประกอบด้วย 12 treatment combinations แต่ละ treatment มี 3 ซ้ำ (replication) แต่ละซ้ำมี 1 ต้น ทำการบันทึกผลการทดลองทุกๆ 2 วันหลังการทดลอง ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ

ปัจจัย A คือ ชนิดของถุงพลาสติก 3 ชนิด

a₁ ถุงพลาสติก high density polyethylene (HDPE)

a₂ ถุงพลาสติก polypropylene (PP)

a₃ ถุงพลาสติก low density film (LDPE)

ปัจจัย B คือ ระดับอุณหภูมิ มี 4 ระดับ คือ

b₁ = อุณหภูมิห้อง

b₂ = อุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส

b₃ = อุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส

b₄ = อุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส

นำผักกาดหอม มาบรรจุในถุงพลาสติก ที่กำหนดในปัจจัย A ถุงละ 1 ต้น และใส่สารดูดซับความชื้นถุงละ 0.4 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักสดของผักกาดหอม พร้อมทั้งใส่สารดูดซับเอทธิลีนที่ได้ผลดีที่สุดในการทดลองที่ 1 ผนึกปากถุงด้วยเครื่องผนึกสุญญากาศพร้อมกับเติม CO₂ : O₂ ตามสัดส่วนที่ดีที่สุด จากผลการทดลองที่ 1 และนำไปเก็บที่อุณหภูมิตามการทดลองในปัจจัย B ในตู้ควบคุมอุณหภูมิ

3.5 การบันทึกข้อมูล (บันทึกข้อมูลเหมือนกันทั้ง 2 การทดลอง)

1. เปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด

หาเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด โดยชั่งผักกาดหอมทุกครั้งที่ทำกรวิเคราะห์และนำมาคำนวณดังสูตรต่อไปนี้

$$\text{เปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด} = \frac{\text{นน.สดก่อนการเก็บรักษา} - \text{นน.สดหลังการเก็บรักษา}}{\text{นน.สดก่อนการเก็บรักษา}} \times 100$$

2. ลักษณะภายนอก (สีใบ)

โดยการเปรียบเทียบลักษณะภายนอก (สีใบ) โดยใช้เครื่องวัดสี Colorflex เป็นค่า L*a*b* color space

3. ปริมาณ Total Soluble Solid (TSS)

นำผักกาดหอม มาคั้นน้ำออก หลังจากนั้นนำน้ำคั้นจากผักกาดหอม (กรีน ไอค์) มาหยดลงบนเครื่อง hand refractometer แล้วอ่านค่า TSS หน่วยเป็น brix

4. ปริมาณ Titratable Acidity คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของกรดแอสคอร์บิก

นำผักกาดหอม มาคั้นน้ำให้ได้ 5 มิลลิลิตร แล้วเติมฟีนอล์ฟทาลีนเข้มข้น 1 เปอร์เซ็นต์ เป็นตัว indicator จากนั้นนำไปไตเตรทด้วยสารละลายด่างมาตรฐาน (0.1 N NaOH) จนกระทั่งถึง end point

(น้ำคั้นเปลี่ยนจากใสเป็นสีชมพู) บันทึกปริมาตรของสารละลายต่างที่ใช้ไป เพื่อนำมาคำนวณหาเปอร์เซ็นต์กรดแอสคอร์บิก ดังนี้

$$\text{เปอร์เซ็นต์กรดแอสคอร์บิก} = \frac{\text{N base} \times \text{มิลลิลิตร base} \times \text{meq.wt. ของกรดแอสคอร์บิก}}{\text{มิลลิลิตรของน้ำคั้นที่ใช้}} \times 100$$

โดย N base = normality ของ NaOH

มิลลิลิตร base = จำนวนมิลลิลิตรของ NaOH ที่ใช้ไทเทรต

meq.wt. ของกรดแอสคอร์บิก = 0.06808

5. การประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส

โดยการใช้ผู้ชิม 8 ท่าน โดยทำการทดสอบในด้านรสชาติ และให้คะแนนตามความชอบ โดยมีระดับคะแนนดังนี้ 5 = ชอบมากที่สุด 4 = ชอบมาก 3 = ชอบ 2 = พอใช้ 1 = ไม่ชอบ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (British Nutrition Foundation, 2001)

6. อายุการเก็บรักษา

โดยพิจารณาจากลักษณะคุณภาพภายนอกของผักกาดหอมลักษณะอาการที่ผิดปกติของสีใบไม่เหี่ยว ไม่ดำ ไม่มีตำหนิ ใบมีสีเขียวในสภาพที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง หรือมีการเปลี่ยนแปลงของสีเพียงเล็กน้อย จนสิ้นสุดการทดลอง นับอายุเป็นวัน

7. การวิเคราะห์ผลทางสถิติ

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้ตาราง Analysis of Variance (ANOVA) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (DNMRT) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

บทที่ 4

ผลการทดลอง

4.1 การทดลองที่ 1

จากการศึกษาผลของสารดูดซับเอทริลิน และปริมาณของ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ ต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม ภายหลังการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 13 – 15 องศาเซลเซียส ผลปรากฏว่า

เปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด

ในระหว่างการเก็บรักษาผักกาดหอม จะมีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4.1, ภาพที่ 4.1) ซึ่งมีรายละเอียดคือ

ภายหลังการเก็บรักษา 2 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 3.07 เปอร์เซนต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 0 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 0 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI และ EA 2 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 2.89 2.49 2.15 2.07 2.06 1.96 1.95 1.90 1.81 1.75 1.75 1.75 1.60 1.54 1.45 1.44 1.43 1.38 1.26 1.19 1.04 1.02 และ 1.00 เปอร์เซนต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซนต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 0.92 เปอร์เซนต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.1, ภาพที่ 4.1)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 4 เปอร์เซนต์ มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 1.78 เปอร์เซนต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 2 และ 6 เปอร์เซนต์ มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 1.75 1.74 และ 1.69 เปอร์เซนต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซนต์ มีเปอร์เซ็นต์

การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.64 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.2, ภาพที่ 4.2)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 2.05 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 10:5 และ 5:5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 1.93 1.86 และ 1.47 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.28 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.3, ภาพที่ 4.3)

ภายหลังการเก็บรักษา 4 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 3.73 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI และ EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 3.44 2.94 2.88 2.52 2.47 2.40 2.29 2.23 2.16 2.04 2.01 1.86 1.83 1.73 1.73 1.71 1.64 1.47 1.41 1.36 1.36 1.09 และ 1.03 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 0.84 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.1, ภาพที่ 4.1)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยสารดูดซับเอทิลีนเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 2.73 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 4 และ 2 เปอร์เซ็นต์ มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 1.93 1.82 และ 1.81 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.49 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.2, ภาพที่ 4.2)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 2.50 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 5:5 และ 5:10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 2.10 2.07 และ 1.73 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.33 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า เปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.3, ภาพที่ 4.3)

ภายหลังการเก็บรักษา 6 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 4.86 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI และ EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 4.20 3.76 3.45 3.33 3.17 3.16 3.03 3.02 2.88 2.82 2.75 2.68 2.42 2.37 2.28 2.26 2.24 2.09 2.06 1.93 1.90 1.87 และ 1.78 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.72 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.1, ภาพที่ 4.1)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 2.85 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 4 8 และ 0 เปอร์เซ็นต์ มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 2.80 2.40 และ 2.22 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 2.18 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.2, ภาพที่ 4.2)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 2.81 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 5:10 และ 10:10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ

2.65 2.55 และ 2.32 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 5:5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 2.13 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.3, ภาพที่ 4.3)

ภายหลังการเก็บรักษา 8 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 10:10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 3.52 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 10:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 10:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 5:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 10:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 10:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 0:0 PSI และ EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 0:0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 3.51 3.47 3.33 3.05 3.00 2.91 2.91 2.79 2.73 2.52 2.51 2.47 2.41 2.32 2.06 2.06 1.96 1.94 1.86 1.85 1.74 1.60 และ 0.95 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $CO_2 : O_2$ 0:0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 0.25 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.1, ภาพที่ 4.1)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 2.85 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 6 2 และ 4 เปอร์เซ็นต์ มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 2.68 2.44 และ 2.20 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.59 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.2, ภาพที่ 4.2)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ $CO_2 : O_2$ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 5:10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 3.00 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 10:10 10:5 และ 0:0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 2.77 2.52 และ 1.76 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 5:5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.73 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.3, ภาพที่ 4.3)

ภายหลังการเก็บรักษา 10 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 4.41 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI และ EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 4.22 3.91 3.63 3.50 3.40 3.34 3.21 3.17 2.96 2.89 2.87 2.76 2.76 2.60 2.53 2.34 1.98 1.83 1.82 และ 1.14 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 0.55 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.1, ภาพที่ 4.1)

ภายหลังการเก็บรักษา 12 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 4.78 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI และ EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 4.69 4.45 4.37 4.08 3.93 3.39 3.18 3.05 2.68 2.36 2.34 2.34 2.33 และ 1.70 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.50 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.1, ภาพที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA + CO₂ และ O₂ ต่างๆ

Treatment Combination (EA + CO ₂ : O ₂)	การสูญเสียน้ำหนักสด (%) ภายหลังการเก็บรักษา					
	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	1.38a ^{1/}	0.84a ^{1/}	1.93a ^{1/}	0.95a ^{1/}	0.55d ^{1/}	2.34d-f ^{1/}
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	1.75a	1.36a	1.72a	1.74a	2.34a-d	2.34d-f
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	1.45a	1.41a	3.02a	2.06a	4.41a	3.39a-d
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	1.04a	2.01a	2.75a	1.96a	-	-
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	1.26a	2.29a	2.42a	2.91a	2.76a-d	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	1.02a	1.09a	2.09a	0.25a	1.14cd	2.33d-f
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	1.00a	1.73a	1.78a	1.94a	3.21a-c	3.93a-d
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	2.89a	1.36a	2.24a	3.47a	2.76a-d	4.69a
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	1.75a	2.88a	2.68a	3.00a	3.91ab	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	1.95a	1.83a	2.26a	2.52a	2.96a-c	-
EA 5% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	1.19a	2.04a	1.87a	1.60a	3.21a-c	2.68c-f
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	1.90a	1.86a	4.20a	2.41a	2.87a-d	3.18a-e
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	1.96a	2.52a	4.86a	2.47a	2.89a-d	4.45ab
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	2.07a	2.16a	3.76a	1.86a	-	-
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	1.81a	2.23a	2.28a	2.51a	3.63ab	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	1.43a	1.03a	3.03a	2.79a	2.60a-d	1.70ef
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	1.44a	1.73a	2.06a	1.85a	1.98a-d	1.50f
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	2.06a	2.47a	2.88a	3.33a	3.17a-c	4.37ab
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	2.49a	2.94a	3.17a	2.73a	2.53a-d	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	2.15a	1.71a	3.33a	2.91a	3.40a-c	4.78a
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	0.92a	2.40a	3.16a	2.32a	1.83b-d	2.36d-f
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	1.75a	3.44a	1.90a	2.06a	1.82b-d	4.08a-c
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	1.60a	1.64a	2.82a	3.51a	3.50a-c	3.05b-f
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	1.54a	1.47a	3.45a	3.05a	3.34a-c	-
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	3.07a	3.73a	2.37a	3.52a	4.22ab	-

^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.2 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA ต่างๆ กัน

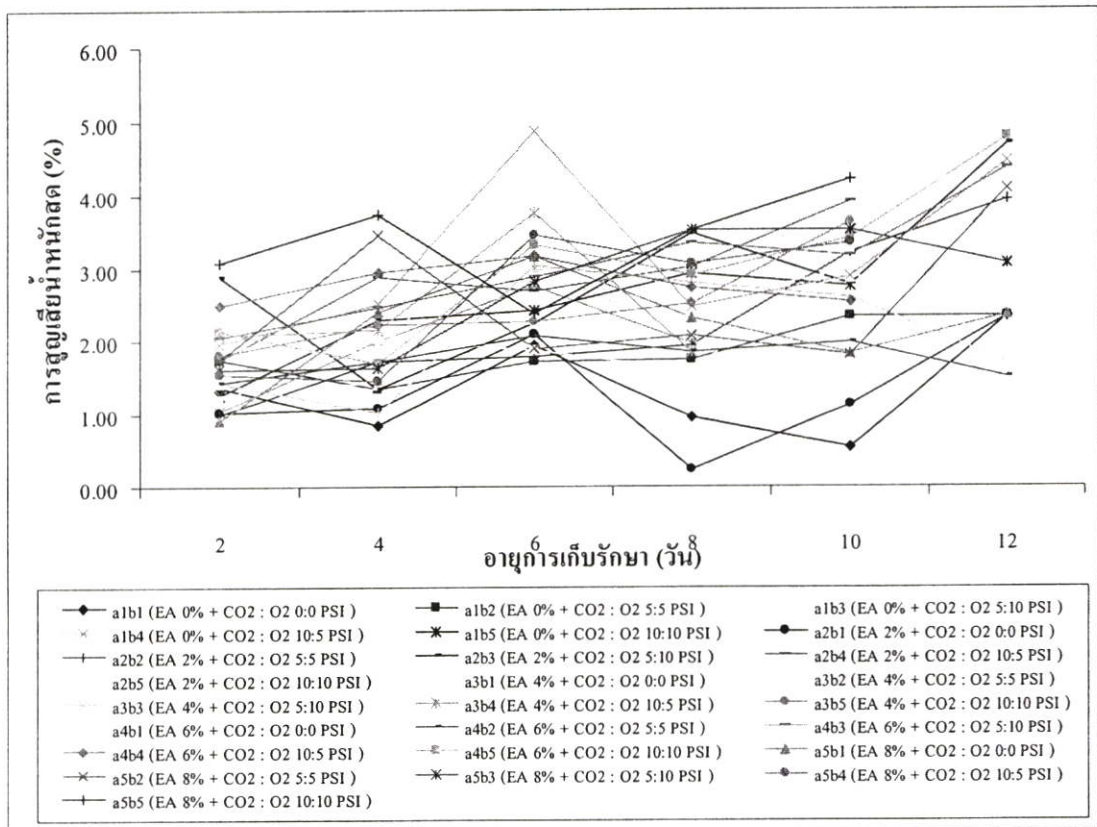
ปริมาณสารดูด ชั้นเอทิลีน (EA) (%)	การสูญเสียน้ำหนักสด (เปอร์เซ็นต์) หลังการเก็บรักษา					
	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0%	1.64a ^{1/}	1.49a ^{1/}	2.22a ^{1/}	1.59b ^{1/}	2.51b ^{1/}	2.69b ^{1/}
2%	1.74a	1.81a	2.18a	2.44a	2.8b	3.65a
4%	1.78a	1.82a	2.8a	2.2ab	3.15a	3.44a
6%	1.69a	1.93a	2.85a	2.68a	2.74b	3.09a
8%	1.75a	2.73a	2.4a	2.85a	2.94b	3.16a

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

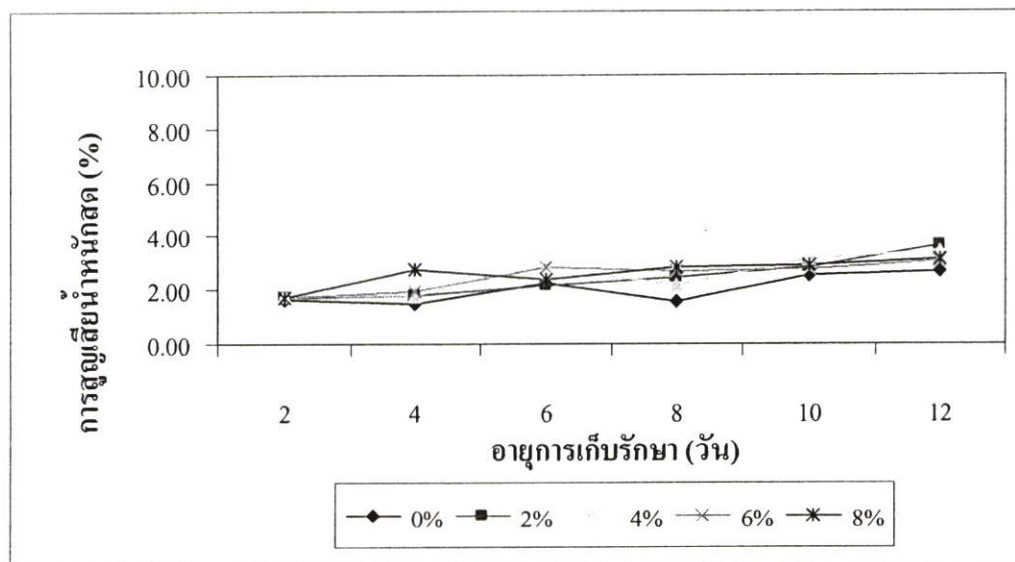
ตารางที่ 4.3 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ปริมาณ CO ₂ : O ₂ (PSI)	การสูญเสียน้ำหนักสด (เปอร์เซ็นต์) หลังการเก็บรักษา					
	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0 : 0	1.28a ^{1/}	1.33a ^{1/}	2.65a ^{1/}	1.76b ^{1/}	1.87a ^{1/}	2.28b ^{1/}
5 : 5	1.47a	2.07a	2.13a	1.73b	2.44b	3.01b
5 : 10	2.05a	1.73a	2.55a	3.00a	3.35a	3.99a
10 : 5	1.86a	2.1a	2.81a	2.52ab	3.26a	-
10 : 10	1.93a	2.5a	2.32a	2.77a	3.39a	4.78a

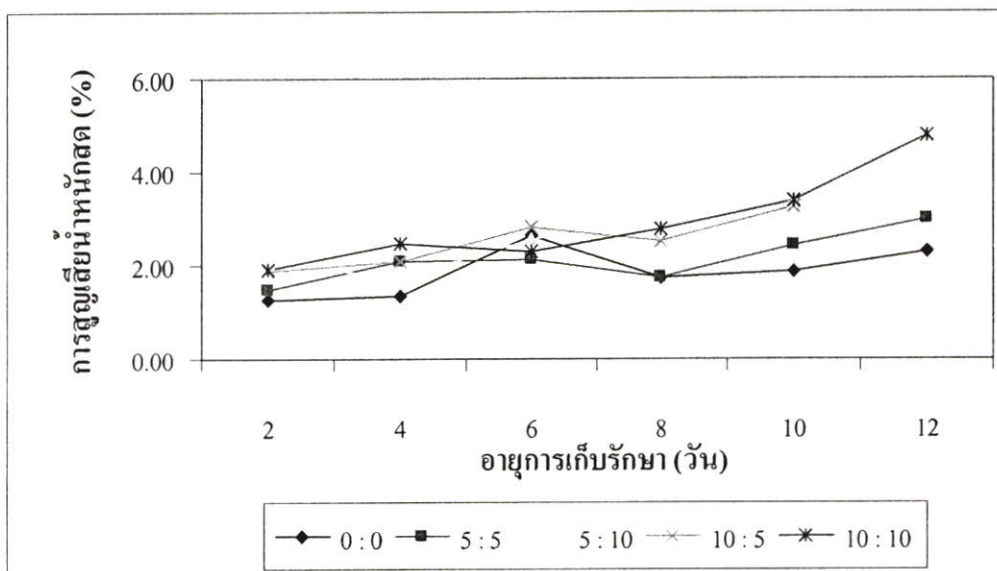
1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.1 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.2 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.3 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ปริมาณ Total Soluble Solid (TSS)

ในระหว่างการเก็บรักษาผักกาดหอม ปริมาณ TSS มีแนวโน้มลดลงตามระยะเวลาการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4.4, ภาพที่ 4.4) ซึ่งมีรายละเอียดคือ

ก่อนการเก็บรักษา (0 วัน)

ผักกาดหอม มีปริมาณ TSS เฉลี่ยตั้งแต่ 3.67 – 4 (brix)

ภายหลังการเก็บรักษา 2 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI และ EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI มีปริมาณ TSS มากที่สุดเท่ากัน คือ 3.0 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI และ EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI มีปริมาณ TSS เท่ากัน คือ 2.93 brix และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI และ EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10

PSI มีปริมาณ TSS น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 2.87 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.4, ภาพที่ 4.4)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 และ 8 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TSS มากที่สุดเท่ากัน คือ 2.99 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 2 และ 4 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TSS เท่ากัน คือ 2.97 brix และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 brix มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.96 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.5, ภาพที่ 4.5)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 10:5 และ 10:10 PSI มีปริมาณ TSS เท่ากัน คือ 2.97 brix และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.96 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.6, ภาพที่ 4.6)

ภายหลังการเก็บรักษา 4 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.2 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI และ EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI และ EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI มีปริมาณ TSS คือ 3.10 3.073.07 3.07 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 2.87 2.80 2.80 2.80 2.73 2.67 2.67 และ 2.53 brix ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.47 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.4, ภาพที่ 4.4)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 และ 8 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TSS มากที่สุดเท่ากัน คือ 2.99 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 2 และ 4 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TSS เท่ากัน คือ 2.97 brix และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0

brix ต่ำ มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.96 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.5, ภาพที่ 4.5)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 10:5 และ 10:10 PSI มีปริมาณ TSS เท่ากัน คือ 2.97 brix และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.96 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.6, ภาพที่ 4.6)

ภายหลังการเก็บรักษา 6 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 4.00 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI และ EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI และ EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI มีปริมาณ TSS คือ 3.13 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 2.93 2.93 2.93 2.93 2.87 2.87 2.80 2.73 2.67 2.67 2.67 2.60 2.47 2.33 และ 2.27 brix ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.00 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.4, ภาพที่ 4.4)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 4 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 2.88 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 8 และ 0 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TSS คือ 2.87 2.85 และ 2.83 brix ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 6 brix ต่ำ มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.64 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.5, ภาพที่ 4.5)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 2.95 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 0:0 และ 5:10 PSI มีปริมาณ TSS คือ 2.92 2.80 และ 2.77 brix ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มี

ปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.63 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า ปริมาณ TSS มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.6, ภาพที่ 4.6)

ภายหลังการเก็บรักษา 8 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.67 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI และ EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI และ EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI มีปริมาณ TSS คือ 3.33 3.27 3.13 3.06 3.06 3.06 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 2.93 2.93 2.93 2.87 2.87 2.67 และ 2.67 brix ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI และ EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI มีปริมาณ TSS น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 2.53 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.4, ภาพที่ 4.4)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.03 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 2 4 และ 0 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TSS คือ 3.00 2.99 และ 2.97 brix ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 6 brix ต่ มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.92 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.5, ภาพที่ 4.5)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอม(กรีน โอ๊ค)ที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.11 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 0:0 และ 10:5 PSI มีปริมาณ TSS คือ 3.09 2.95 และ 2.92 brix ตามลำดับ และ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.84 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.6, ภาพที่ 4.6)

ภายหลังการเก็บรักษา 10 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI และ EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI มีปริมาณ TSS มากที่สุดเท่ากัน คือ 3.33 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5

PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI และ EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI มีปริมาณ TSS คือ 3.20 3.13 3.13 3.10 3.06 3.06 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 3.00 2.93 2.87 และ 2.73 brix ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.47 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.4, ภาพที่ 4.4)

ภายหลังการเก็บรักษา 12 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.06 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI และ EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีปริมาณ TSS คือ 3.00 2.93 2.87 2.87 2.73 2.73 2.73 2.67 2.60 2.53 2.53 2.47 2.33 2.27 และ 2.27 brix ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.06 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.4, ภาพที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 แสดงปริมาณ TSS ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

Treatment Combination (EA + CO ₂ : O ₂)	ปริมาณ TSS (brix) ภายหลังจากเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
						3.07a-	
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	3.83a ^{1/}	3.00a ^{1/}	2.80a ^{1/}	2.93b-d ^{1/}	2.53e ^{1/}	c ^{1/}	2.27fg ^{1/}
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	4.00a	3.00a	2.73a	2.87b-e	3.13bc	2.93b-e	2.60b-f
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	3.67a	2.87a	2.53a	2.33f-h	2.67de	3.00a-d	2.47d-f
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	4.00a	2.93a	2.47a	2.00h	2.87c-e	-	-
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	3.67a	3.00a	2.80a	4.00a	3.67a	3.33ab	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	3.83a	3.00a	3.07a	2.93c-d	3.00b-d	3.07a-c	2.93a-c
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	4.00a	2.87a	3.10a	3.00bc	3.00b-d	3.13a-c	2.73a-e
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	3.83a	3.00a	2.67a	3.00bc	3.00b-d	3.10a-c	2.67a-f
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	4.00a	3.00a	2.80a	2.73b-f	2.93b-e	2.47ef	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	4.00a	3.00a	2.67a	2.60c-g	3.07b-d	3.33ab	-
EA 5% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	4.00a	3.00a	2.87a	2.67c-g	2.93b-e	3.00a-d	2.07g
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	3.67a	3.00a	3.00a	2.93b-d	3.07b-d	3.00a-d	2.53c-f
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	4.00a	3.00a	3.00a	3.00bc	3.00b-d	3.13a-c	2.73a-e
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	3.67a	3.00a	3.00a	3.00bc	2.93b-e	-	-
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	3.83a	2.87a	3.00a	2.80b-e	3.60a	3.00a-d	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	4.00a	3.00a	3.00a	2.47e-g	3.00b-d	2.87a-e	3.00ab
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	3.83a	3.00a	3.00a	2.93b-d	3.00b-d	3.00a-d	3.07a
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	4.00a	3.00a	3.00a	2.87b-e	2.53e	3.00a-d	2.87a-d
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	4.00a	2.93a	3.07a	2.27gh	3.00b-d	3.00a-d	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	4.00a	3.00a	3.00a	2.67c-g	3.06b-d	2.73c-f	2.53c-f
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	3.83a	3.00a	3.20a	3.00bc	3.26bc	3.00a-d	2.87a-d
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	3.83a	3.00a	3.00a	3.00bc	3.33ab	3.00a-d	2.73a-e
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	3.83a	2.93a	3.00a	2.67c-g	3.00b-d	3.20a-d	2.33e-g
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	4.00a	3.00a	3.00a	3.13b	2.86c-e	3.00a-d	-
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	4.00a	3.00a	3.07a	2.53d-g	2.67de	3.00a-d	-

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.5 แสดงปริมาณ TSS ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA ต่างๆ กัน

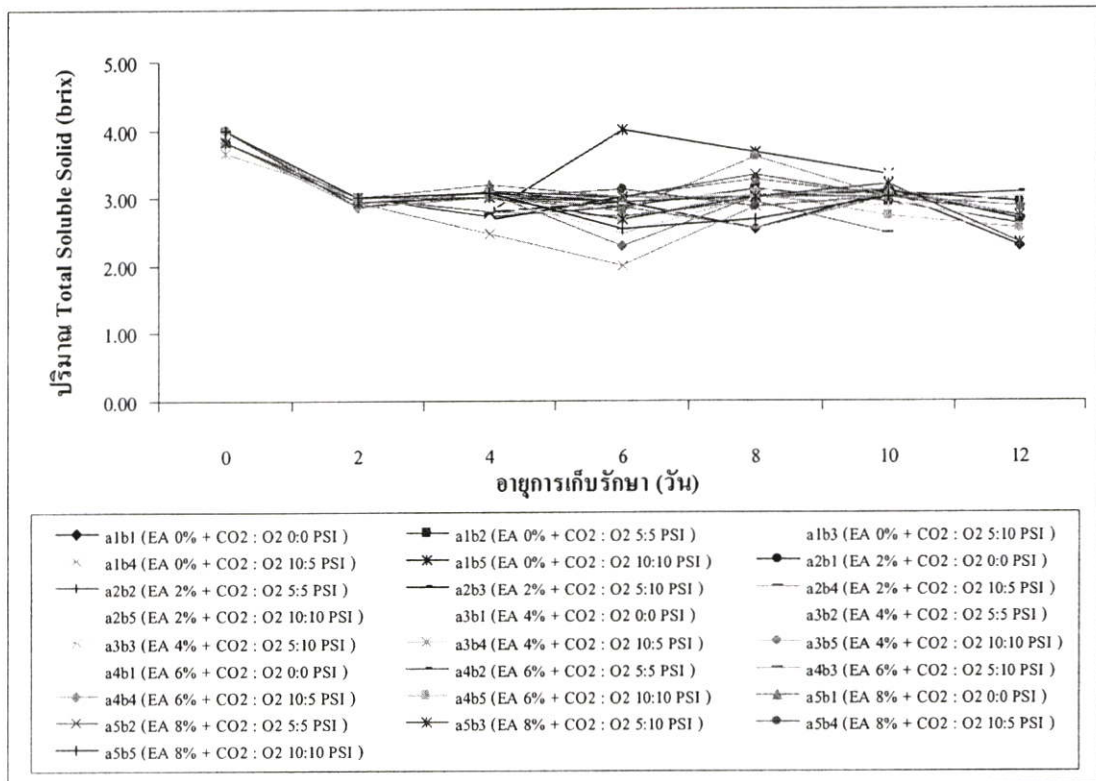
ปริมาณสารดูดซับ เอทิลีน (%)	ปริมาณ TSS (brix) ภายหลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0	3.83a ^{1/}	2.96a ^{1/}	2.67c ^{1/}	2.83a ^{1/}	2.97a ^{1/}	3.08a ^{1/}	2.44a ^{1/}
2	3.93a	2.97a	2.86b	2.85a	3.00a	3.02a	2.78a
4	3.83a	2.97a	2.97ab	2.88a	2.99a	3.03a	2.44a
6	3.97a	2.99a	3.01ab	2.64b	2.92a	2.92a	2.87a
8	3.90a	2.99a	3.05a	2.87a	3.03a	3.00a	2.64a

^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

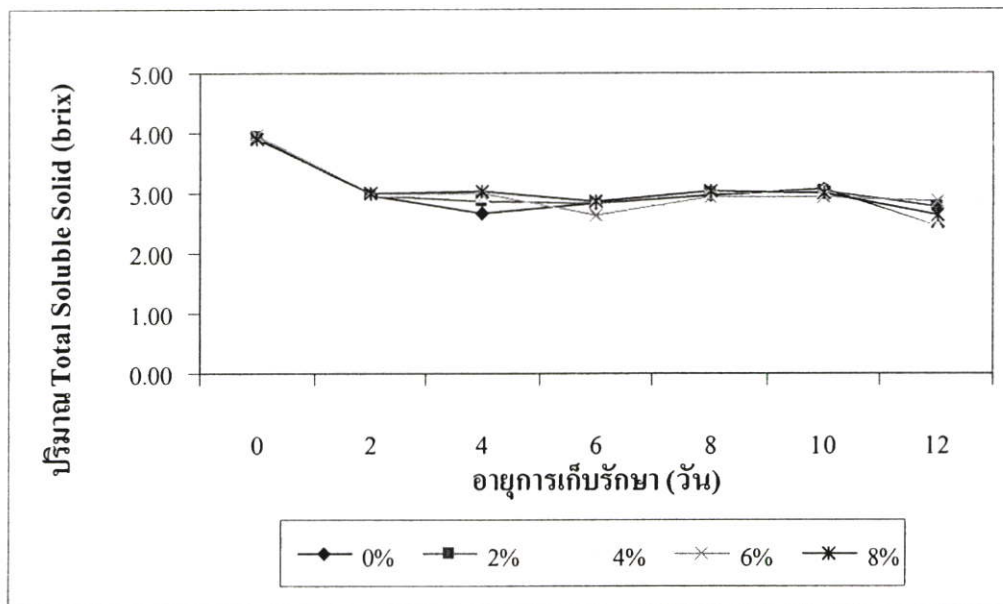
ตารางที่ 4.6 แสดงปริมาณ TSS ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ปริมาณ CO ₂ : O ₂ (PSI)	ปริมาณ TSS (brix) ภายหลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0 : 0	3.90a ^{1/}	3.00a ^{1/}	2.99a ^{1/}	2.80a ^{1/}	2.95ab ^{1/}	3.00a ^{1/}	2.63a ^{1/}
5 : 5	3.87a	2.97a	2.97a	2.95a	3.11a	3.01a	2.73a
5 : 10	3.87a	2.96a	2.84a	2.77ab	2.84b	3.05a	2.61a
10 : 5	3.93a	2.97a	2.87a	2.63b	2.92b	2.82a	-
10 : 10	3.90a	2.97a	2.91a	2.92a	3.09a	3.08a	2.53a

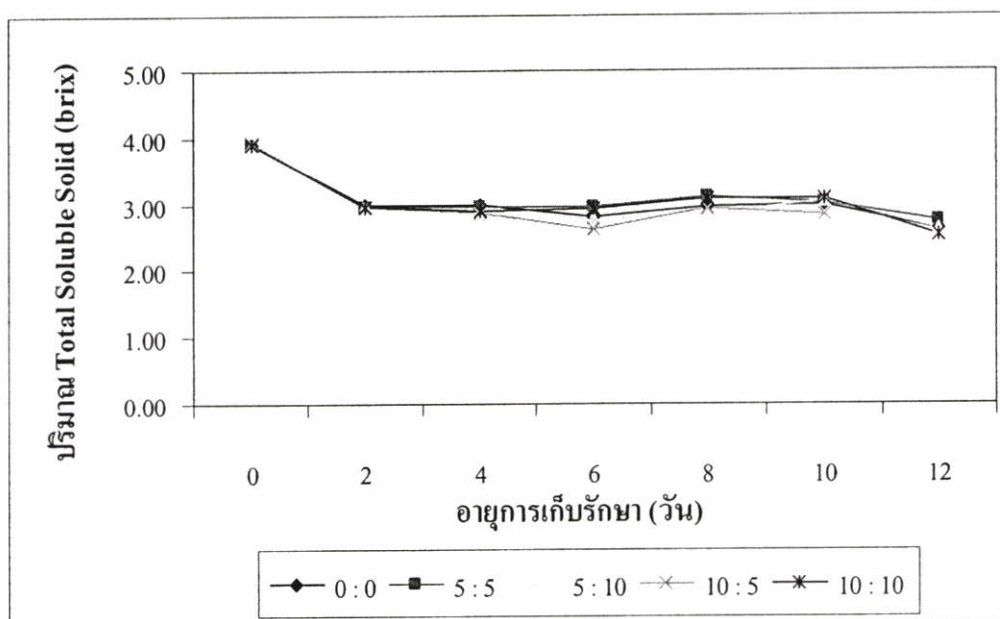
^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.4 แสดงปริมาณ TSS ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.5 แสดงปริมาณ TSS ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.6 แสดงปริมาณ TSS ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ปริมาณ Titratable Acidity (TA)

ในระหว่างการเก็บรักษาผักกาดหอม ปริมาณ TA มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4.7, ภาพที่ 4.7) ซึ่งมีรายละเอียดคือ

ก่อนการเก็บรักษา (0 วัน)

ผักกาดหอม มีปริมาณ TA เฉลี่ยตั้งแต่ 0.19 – 0.24 เปอร์เซ็นต์

ภายหลังการเก็บรักษา 2 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI และ EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI มีปริมาณ TA มากที่สุดเท่ากัน คือ .023 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI และ EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI และ EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI มีปริมาณ TA คือ 0.22 0.22 0.22 0.22 0.22 0.22 0.22 0.22 0.22 0.22 0.22 0.21 0.21 0.21 0.21 0.21 และ 0.21 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และ

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI และ EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI มีปริมาณ TA น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 0.21 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า ปริมาณ TA ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.7, ภาพที่ 4.7)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 2 4 6 และ 8 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TA เท่ากัน คือ 0.22 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.8, ภาพที่ 4.8)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ CO₂ : O₂ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่มีปริมาณ CO₂ : O₂ 0:0 5:5 5:10 10:5 และ 10:10 PSI มีปริมาณ TA เท่ากัน คือ 0.22 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.9, ภาพที่ 4.9)

ภายหลังการเก็บรักษา 4 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.37 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI และ EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI และ EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI มีปริมาณ TA คือ 0.36 0.36 0.36 0.36 0.36 0.36 0.36 0.35 0.35 0.35 0.35 0.35 0.35 0.35 0.35 0.34 0.33 0.33 0.32 0.31 และ 0.31 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI และ EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI มีปริมาณ TA น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 0.29 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า ปริมาณ TA ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.7, ภาพที่ 4.7)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.36 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 2 4 และ 6 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TA คือ 0.35 0.35 และ 0.33 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TA น้อยที่สุด คือ 0.31 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.8, ภาพที่ 4.8)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ CO₂ : O₂ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่มีปริมาณ CO₂ : O₂ 0:0 และ 5:5 PSI มีปริมาณ TA มากที่สุดเท่ากัน คือ 0.35 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มี

ปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI มีปริมาณ TA คือ 0.34 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 และ 10:5 PSI มีปริมาณ TA น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 0.33 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.9, ภาพที่ 4.9)

ภายหลังการเก็บรักษา 6 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.47 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI และ EA 6 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI มีปริมาณ TA คือ 0.36 0.35 0.35 0.35 0.35 0.35 0.34 0.340.34 0.34 0.33 0.33 0.33 0.32 0.31 0.31 0.30 0.30 0.29 0.29 0.27 และ 0.26 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI มีปริมาณ TA น้อยที่สุด คือ 0.23 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.7, ภาพที่ 4.7)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 4 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.34 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 2 และ 8 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TA เท่ากัน คือ 0.33 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TA น้อยที่สุด คือ 0.31 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.8, ภาพที่ 4.8)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 และ 10:10 PSI มีปริมาณ TA มากที่สุดเท่ากัน คือ 0.34 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 และ 5:10 PSI มีปริมาณ TA เท่ากัน คือ 0.33 และ 0.32 เปอร์เซ็นต์ และ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI มีปริมาณ TA น้อยที่สุด คือ 0.31 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.9, ภาพที่ 4.9)

ภายหลังการเก็บรักษา 8 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.43 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI และ EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI มีปริมาณ TA คือ 0.39 0.38 0.36 0.36 0.36 0.36 0.35 0.35 0.35 0.35 0.35 0.35 0.35 0.35 0.34 0.34 0.34 0.33 0.33 0.31 และ 0.31 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI และ EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI มีปริมาณ TA น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 0.29 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.7, ภาพที่ 4.7)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 2 4 และ 8 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TA มากที่สุดเท่ากัน คือ 0.35 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณ TA น้อยที่สุด คือ 0.34 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.8, ภาพที่ 4.8)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ CO₂ : O₂ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่มีปริมาณ CO₂ : O₂ 5:5 และ 10:10 PSI มีปริมาณ TA มากที่สุดเท่ากัน คือ 0.36 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่มีปริมาณ CO₂ : O₂ 0:0 และ 10:5 PSI มีปริมาณ TA เท่ากัน คือ 0.34 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่มีปริมาณ CO₂ : O₂ 5:10 PSI มีปริมาณ TA น้อยที่สุด คือ 0.33 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.9, ภาพที่ 4.9)

ภายหลังการเก็บรักษา 10 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.40 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂

10:10 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 5 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI และ EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI มีปริมาณ TA คือ 0.39 0.39 0.36 0.36 0.36 0.36 0.36 0.35 0.35 0.35 0.35 0.35 0.35 0.34 0.34 0.33 0.33 0.32 0.29 และ 0.29 เปอร์เซนต์ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI มีปริมาณ TA น้อยที่สุด คือ 0.27 เปอร์เซนต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.7, ภาพที่ 4.7)

ภายหลังการเก็บรักษา 12 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.36 เปอร์เซนต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI และ EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีปริมาณ TA คือ 0.35 0.34 0.33 0.33 0.32 0.32 0.32 0.31 0.30 0.29 0.29 0.27 และ 0.26 เปอร์เซนต์ ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีปริมาณ TA น้อยที่สุด คือ 0.24 เปอร์เซนต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.7, ภาพที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 แสดงปริมาณ TA ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA+ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

Treatment Combination (EA + CO ₂ : O ₂)	ปริมาณ TA (เปอร์เซ็นต์) ภายหลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	0.19a ^{1/}	0.22a ^{1/}	0.33a ^{1/}	0.34b-d ^{1/}	0.29ef ^{1/}	0.36a-c ^{1/}	0.26fg ^{1/}
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	0.21a	0.22a	0.32a	0.33b-e	0.36bc	0.34b-e	0.30b-f
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	0.21a	0.21a	0.29a	0.27f-h	0.31d-f	0.35a-d	0.29d-f
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	0.23a	0.22a	0.29a	0.23h	0.33c-f	-	-
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	0.23a	0.22a	0.33a	0.47a	0.43a	0.39ab	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	0.20a	0.22a	0.36a	0.34b-d	0.35b-d	0.36a-c	0.34a-c
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	0.23a	0.21a	0.36a	0.35bc	0.35b-d	0.36a-c	0.32a-e
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	0.24a	0.23a	0.31a	0.35bc	0.35b-d	0.36a-c	0.31a-f
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	0.23a	0.22a	0.29a	0.32b-f	0.34b-e	0.29ef	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	0.23a	0.21a	0.31a	0.30c-g	0.36b-d	0.39ab	-
EA 5% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	0.20a	0.21a	0.36a	0.31b-g	0.34b-e	0.35a-d	0.24g
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	0.21a	0.22a	0.35a	0.34b-d	0.36b-d	0.35a-d	0.29c-f
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	0.23a	0.22a	0.35a	0.35bc	0.35b-d	0.36a-c	0.32a-e
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	0.23a	0.21a	0.35a	0.35bc	0.34b-e	-	-
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	0.20a	0.23a	0.35a	0.33b-e	0.35b-d	0.35a-d	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	0.23a	0.23a	0.35a	0.29e-g	0.35b-d	0.33b-e	0.35ab
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	0.24a	0.21a	0.36a	0.34b-d	0.35b-d	0.40a	0.36a
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	0.23a	0.23a	0.35a	0.33b-e	0.29f	0.35a-d	0.33a-d
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	0.23a	0.23a	0.36a	0.26gh	0.35b-d	0.33c-f	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	0.20a	0.20a	0.35a	0.30c-g	0.36b-d	0.32c-f	0.29c-f
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	0.23a	0.22a	0.37a	0.35bc	0.38bc	0.35a-d	0.33a-d
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	0.23a	0.23a	0.36a	0.35bc	0.39ab	0.34b-e	0.32c-f
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	0.23a	0.22a	0.34a	0.31b-g	0.35b-d	0.27f	0.27e-g
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	0.22a	0.20a	0.35a	0.36b	0.33c-f	0.35a-d	-
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	0.23a	0.22a	0.36a	0.29d-g	0.31d-f	0.29d-f	-

^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.8 แสดงปริมาณ TA ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA ต่างๆ กัน

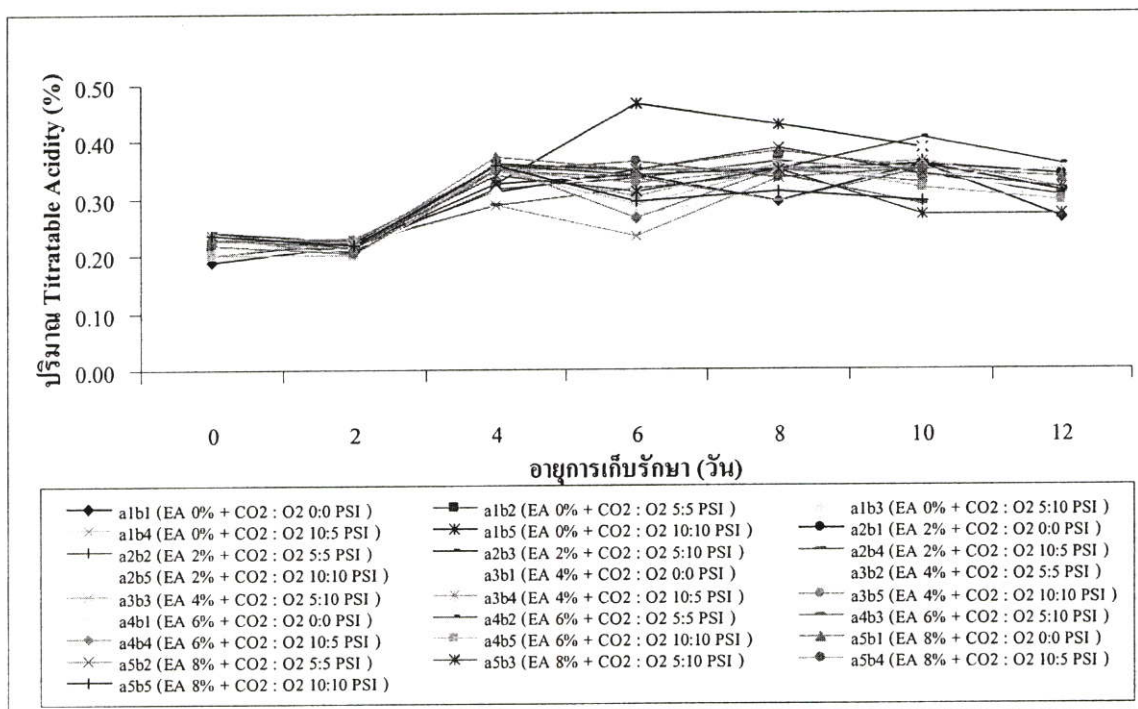
ปริมาณสารดูดซับ เอทิลีน (EA) (%)	ปริมาณ TA (เปอร์เซ็นต์) ภายหลังจากเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0	1.84a ^{1/}	0.22a ^{1/}	0.31a ^{1/}	0.33a ^{1/}	0.35a ^{1/}	0.36a ^{1/}	0.28a ^{1/}
2	1.94a	0.22a	0.33a	0.33a	0.35a	0.35a	0.32a
4	1.84a	0.22a	0.35b	0.34a	0.35a	0.35a	0.28a
6	1.94a	0.22a	0.35b	0.31b	0.34a	0.35a	0.33a
8	1.98a	0.22a	0.36b	0.33a	0.35a	0.32a	0.31a

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

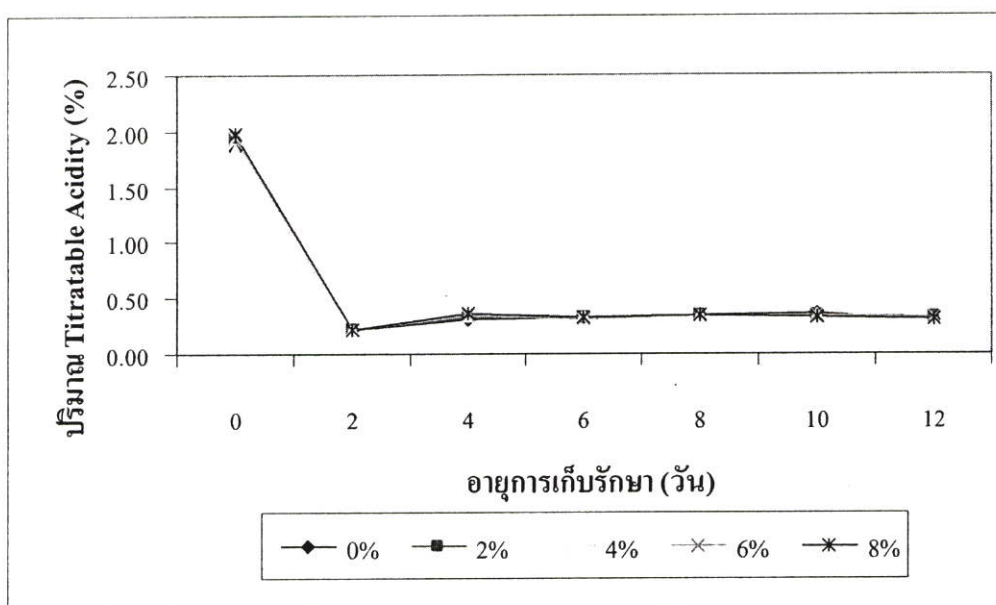
ตารางที่ 4.9 แสดงปริมาณ TA ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ปริมาณ CO ₂ :O ₂ (PSI)	ปริมาณ TA (เปอร์เซ็นต์) ภายหลังจากเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0 : 0	1.82a ^{1/}	0.22a ^{1/}	0.35a ^{1/}	0.33a ^{1/}	0.34ab ^{1/}	0.35a ^{1/}	0.31a ^{1/}
5 : 5	1.93a	0.22a	0.35a	0.34a	0.36a	0.36a	0.32a
5 : 10	1.97a	0.22a	0.33a	0.32ab	0.33b	0.34a	0.30a
10 : 5	1.94a	0.22a	0.33a	0.31b	0.34ab	0.32a	-
10 : 10	1.88a	0.22a	0.34a	0.34a	0.36a	0.35a	0.29a

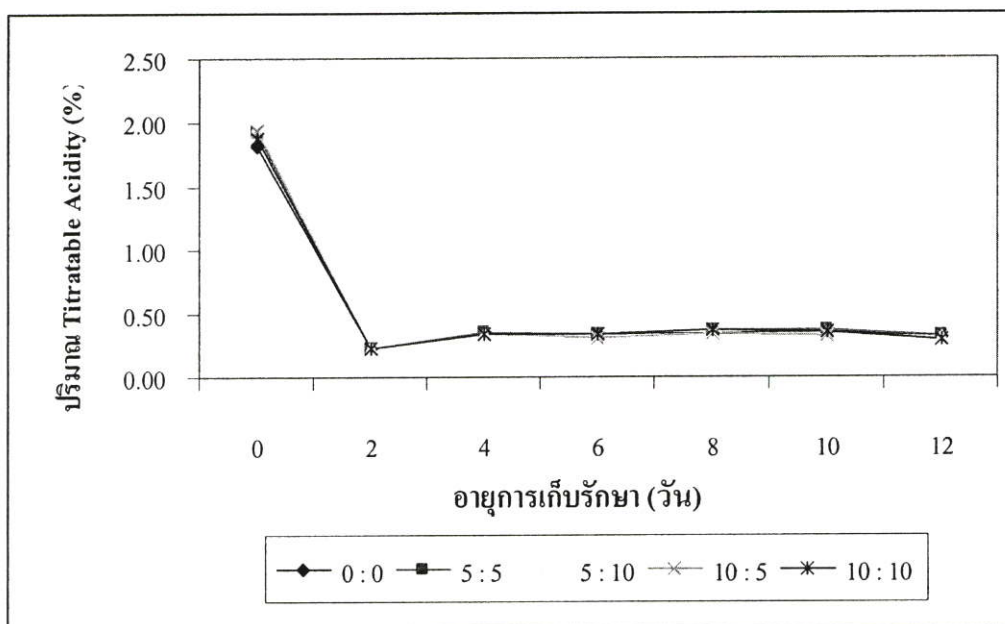
1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.7 แสดงปริมาณ TA ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.8 แสดงปริมาณ TA ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.9 แสดงปริมาณ TA ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

การเปลี่ยนแปลงค่าสี

ในระหว่างการเก็บรักษาผักกาดหอม ค่า L* และ ค่า a* มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ส่วนค่า b* มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ตามระยะเวลาการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดคือ

ก่อนทำการทดลอง (0 วัน)

ผักกาดหอม มีค่า L* เฉลี่ยตั้งแต่ 46.90 – 58.04 (ตารางที่ 4.10, ภาพที่ 4.10) ค่า a* เฉลี่ยตั้งแต่ -10.20 - -8.45 (ตารางที่ 4.13, ภาพที่ 4.13) ค่า b* เฉลี่ยตั้งแต่ 27.47 – 30.14 (ตารางที่ 4.16, ภาพที่ 4.16)

ภายหลังเก็บรักษา 2 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L* เฉลี่ยตั้งแต่ 53.84 – 57.81 (ตารางที่ 4.10, ภาพที่ 4.10) ค่า a* เฉลี่ยตั้งแต่ -9.61 - -7.63 (ตารางที่ 4.13, ภาพที่ 4.13) ค่า b* เฉลี่ยตั้งแต่ 27.65 – 33.36 (ตารางที่ 4.16, ภาพที่ 4.16)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ มีค่า L* มากที่สุด คือ 56.48 รองลงมาได้แก่ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 6 และ 8 เปอร์เซ็นต์ มีค่า L* คือ 55.95 55.90 และ 55.71 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ มีค่า L* น้อยที่สุด คือ 55.51 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.11, ภาพที่ 4.11)

ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ มีค่า a* มากที่สุด คือ -9.19 รองลงมาได้แก่ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 4 และ 6 เปอร์เซ็นต์ มีค่า a* คือ -9.25 -9.37 และ -9.37 ตามลำดับ

และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ มีค่า a^* น้อยที่สุด คือ -9.56 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.14, ภาพที่ 4.14)

ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 2 และ 4 เปอร์เซ็นต์ มีค่า b^* มากที่สุดเท่ากัน คือ 31.58 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 และ 8 เปอร์เซ็นต์ มีค่า b^* คือ 31.49 และ 31.03 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 30.89 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า b^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.17, ภาพที่ 4.17)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ $CO_2 : O_2$ อย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอม(กรีน โอ๊ค)ที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 0:0 PSI มีค่า L^* มากที่สุด คือ 56.15 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 10:10 10:5 และ 5:10 PSI มีค่า L^* คือ 56.13 56.09 และ 55.80 ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 5:5 PSI มีค่า L^* น้อยที่สุด คือ 55.38 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.12, ภาพที่ 4.12)

ผักกาดหอม(กรีน โอ๊ค)ที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 5:10 PSI มีค่า a^* มากที่สุด คือ -8.69 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 10:5 10:10 และ 5:5 PSI มีค่า a^* คือ -8.72 -8.90 และ -8.93 ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 0:0 PSI มีค่า a^* น้อยที่สุด คือ -9.22 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.15, ภาพที่ 4.15)

ผักกาดหอม(กรีน โอ๊ค)ที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 10:10 PSI มีค่า b^* มากที่สุด คือ 32.47 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 0:0 5:10 และ 5:5 PSI มีค่า b^* คือ 31.53 31.11 และ 30.94 ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 10:5 PSI มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 30.83 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า b^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.18, ภาพที่ 4.18)

ภายหลังเก็บรักษา 4 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 48.24 – 50.88 (ตารางที่ 4.10, ภาพที่ 4.10) ค่า a^* เฉลี่ยตั้งแต่ -11.89 - -9.89 (ตารางที่ 4.11, ภาพที่ 4.11) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 29.15 – 31.86 (ตารางที่ 4.12, ภาพที่ 4.12)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ มีค่า L^* มากที่สุด คือ 55.93 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 8 2 และ 4 เปอร์เซ็นต์ มีค่า L^* คือ 55.36 55.17 และ 54.83 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ มีค่า L^* น้อยที่สุด คือ 53.96 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.11, ภาพที่ 4.11)

ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ มีค่า a^* มากที่สุด คือ -8.98 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 6 2 และ 4 เปอร์เซ็นต์ มีค่า a^* คือ -9.03 -9.32 และ -9.33 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ มีค่า a^* น้อยที่สุด คือ -9.51 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.14, ภาพที่ 4.14)

ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 4 เปอร์เซ็นต์ มีค่า b^* มากที่สุด คือ 32.04 รองลงมา ได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 20 และ 6 เปอร์เซ็นต์ มีค่า b^* คือ 31.61 31.38 และ 30.96 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 30.74 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า b^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.17, ภาพที่ 4.17)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ $CO_2 : O_2$ อย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอม (กรีน โอ๊ค) ที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 0:0 PSI มีค่า L^* มากที่สุด คือ 55.53 รองลงมา ได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 10:5 5:5 และ 10:10 PSI มีค่า L^* คือ 55.26 54.99 และ 54.91 ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 5:10 PSI มีค่า L^* น้อยที่สุด คือ 54.57 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.12, ภาพที่ 4.12)

ผักกาดหอม(กรีน โอ๊ค)ที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 10:5 และ 10:10 PSI มีค่า a^* มากที่สุดเท่ากัน คือ -9.14 รองลงมา ได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 0:0 PSI มีค่า a^* คือ -9.15 และ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 5:5 และ 5:10 PSI มีค่า a^* น้อยที่สุดเท่ากัน คือ -9.38 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.15, ภาพที่ 4.15)

ผักกาดหอม(กรีน โอ๊ค)ที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 10:10 PSI มีค่า b^* มากที่สุด คือ 32.47รองลงมา ได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 0:0 5:10 และ5:5 PSI มีค่า b^* คือ 31.53 31.11 และ 30.94 ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 10:5 PSI มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 30.83 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า b^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.18, ภาพที่ 4.18)

ภายหลังเก็บรักษา 6 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 53.25 – 58.81 (ตารางที่ 4.10, ภาพที่ 4.10) ค่า a^* เฉลี่ย ตั้งแต่ -9.90 - -8.62 (ตารางที่ 4.11, ภาพที่ 4.11) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 29.40 – 34.86 (ตารางที่ 4.12, ภาพที่ 4.12)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EAเพียงอย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ มีค่า L^* มากที่สุด คือ 57.08 รองลงมา ได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 80 และ 4 เปอร์เซ็นต์ มีค่า L^* คือ 56.45 55.85 และ 55.05 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ มีค่า L^* น้อยที่สุด คือ 54.62 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L^* มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.11, ภาพที่ 4.11)

ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ มีค่า a^* มากที่สุด คือ -9.00 รองลงมา ได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 80 และ 6 เปอร์เซ็นต์ มีค่า a^* คือ -9.14 -9.37 และ -9.66 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ มีค่า a^* น้อยที่สุด คือ -9.67 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.14, ภาพที่ 4.14)

ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ มีค่า b^* มากที่สุด คือ 33.12 รองลงมา ได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 4 8 และ 2 เปอร์เซ็นต์ มีค่า b^* คือ 33.11 32.68 และ 32.11 ตามลำดับ และ

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 31.35 จากการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่าค่า b^* มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.17, ภาพที่ 4.17)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ $CO_2 : O_2$ อย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอม (กรีน โอ๊ค) ที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 5:10 PSI มีค่า L^* มากที่สุด คือ 56.07 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 10:5 5:5 และ 10:10 PSI มีค่า L^* คือ 56.06 55.88 และ 55.64 ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 0:0 PSI มีค่า L^* น้อยที่สุด คือ 55.40 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.12, ภาพที่ 4.12)

ผักกาดหอม(กรีน โอ๊ค)ที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 5:10 และ 10:10 PSI มีค่า a^* มากที่สุดเท่ากัน คือ -9.21 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 10:5 และ 0:0 PSI มีค่า a^* คือ -9.39 และ -9.48 ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 5:5 PSI มีค่า a^* น้อยที่สุด คือ -9.57 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.15, ภาพที่ 4.15)

ผักกาดหอม(กรีน โอ๊ค)ที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 10:10 PSI มีค่า b^* มากที่สุด คือ 33.09 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 10:5 5:5 และ 5:10 PSI มีค่า b^* คือ 32.70 32.04 และ 31.83 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่มีปริมาณ $CO_2 : O_2$ 0:0 PSI มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 31.71 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า b^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.18, ภาพที่ 4.18)

ภายหลังเก็บรักษา 8 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 53.42 – 58.37 (ตารางที่ 4.10, ภาพที่ 4.10) ค่า a^* เฉลี่ย ตั้งแต่ -9.85 - -8.30 (ตารางที่ 4.11, ภาพที่ 4.11) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 30.06 – 35.53 (ตารางที่ 4.12, ภาพที่ 4.12)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ มีค่า L^* มากที่สุด คือ 56.87 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 4 2 และ 8 เปอร์เซ็นต์ มีค่า L^* คือ 55.77 55.59 และ 55.336 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ มีค่า L^* น้อยที่สุด คือ 55.06 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L^* มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.11, ภาพที่ 4.11)

ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ มีค่า a^* มากที่สุด คือ -8.89 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 4 2 และ 8 เปอร์เซ็นต์ มีค่า a^* คือ -8.97 -9.00 และ -9.06 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ มีค่า a^* น้อยที่สุด คือ -9.49 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.14, ภาพที่ 4.14)

ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ มีค่า b^* มากที่สุดเท่ากัน คือ 33.41 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 4 6 และ 8 เปอร์เซ็นต์ มีค่า b^* คือ 32.73 32.41 และ 32.06 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 31.82 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า b^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.17, ภาพที่ 4.17)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ อย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอม(กรีน โอ๊ค)ที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI มีค่า L^* มากที่สุด คือ 56.36 รองลงมา ได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 10:10 และ 0:0 PSI มีค่า L^* คือ 56.34 55.91 และ 55.06 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI มีค่า L^* น้อยที่สุด คือ 54.98 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L^* มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.12, ภาพที่ 4.12)

ผักกาดหอม(กรีน โอ๊ค)ที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI มีค่า a^* มากที่สุด คือ -8.73 รองลงมา ได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 10:10 และ 5:10 PSI มีค่า a^* คือ -8.88 -9.18 และ -9.25 ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI มีค่า a^* น้อยที่สุด คือ -9.36 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.15, ภาพที่ 4.15)

ผักกาดหอม(กรีน โอ๊ค)ที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI มีค่า b^* มากที่สุด คือ 33.19 รองลงมา ได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 5:10 และ 5:5 PSI มีค่า b^* คือ 32.94 32.29 และ 32.23 ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 31.79 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า b^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.18, ภาพที่ 4.18)

ภายหลังเก็บรักษา 10 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 49.56 – 57.93 (ตารางที่ 4.10, ภาพที่ 4.10) ค่า a^* เฉลี่ย ตั้งแต่ -9.74 - -8.39 (ตารางที่ 4.11, ภาพที่ 4.11) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 28.22 – 34.92 (ตารางที่ 4.12, ภาพที่ 4.12)

ภายหลังเก็บรักษา 12 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 54.52 – 59.19 (ตารางที่ 4.10, ภาพที่ 4.10) ค่า a^* เฉลี่ย ตั้งแต่ -9.34 - -7.81 (ตารางที่ 4.11, ภาพที่ 4.11) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 32.22 – 34.70 (ตารางที่ 4.12, ภาพที่ 4.12)

ตารางที่ 4.10 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L^* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีน
(EA) + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

Treatment Combination (EA + CO ₂ : O ₂)	การเปลี่ยนแปลงค่า L^* หลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	55.33a ^{1/}	55.89a ^{1/}	54.54a ^{1/}	53.25a ^{1/}	54.65a ^{1/}	53.64a-d ^{1/}	54.74b ^{1/}
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	53.27a	55.46a	52.35a	56.17a	53.88a	54.82a-c	54.61b
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	55.26a	55.40a	53.55a	55.13a	53.76a	54.40a-c	56.10ab
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	55.51a	56.47a	55.05a	57.19a	57.95a	-	-
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	58.04a	56.52a	54.29a	57.53a	55.06a	54.32a-c	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	46.90a	56.75a	56.01a	54.82a	56.21a	49.56d	55.83b
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	57.33a	53.84a	54.94a	54.17a	56.85a	52.98b-d	56.38ab
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	52.91a	56.86a	54.82a	54.67a	53.42a	54.67a-c	56.86ab
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	54.67a	57.81a	54.46a	54.95a	55.50a	54.10a-c	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	55.51a	57.15a	55.63a	54.49a	55.98a	55.43a-c	-
EA 5% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	58.04a	56.34a	54.42a	54.25a	54.82a	51.86cd	54.92b
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	54.36a	56.69a	55.35a	54.74a	57.26a	54.98a-c	59.19a
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	52.84aa	54.28a	54.42a	55.63a	55.64a	55.83a-c	54.95b
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	55.29a	54.90a	55.06a	54.98a	55.00a	57.93aa-c	-
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	54.97a	55.35a	54.88a	55.65a	56.15a	-	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	52.84a	55.38a	56.61a	57.20a	54.95a	55.89a-d	54.52b
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	55.29a	56.32a	56.39a	58.81a	58.37a	53.53a-c	56.35ab
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	56.58a	56.67a	56.33a	57.90a	56.58a	54.16a-c	56.36ab
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	56.90a	55.38a	54.74a	56.57a	57.98a	54.13a-c	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	56.33a	55.73a	55.59a	54.93a	56.45a	56.05a-c	55.80b
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	52.91a	56.38a	56.06a	57.49a	54.67a	55.93a-c	55.15b
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	56.58a	54.58a	55.91a	55.54a	55.43aa	54.55a-c	55.76b
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	56.90a	55.79a	53.71a	57.00a	55.50a	56.49a-c	55.77b
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	56.31a	55.90a	56.96a	56.60a	55.29a	56.73ab	-
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	56.78a	55.91a	54.17a	55.62a	55.93a	55.82a-c	-

^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) ต่าง ๆ กัน

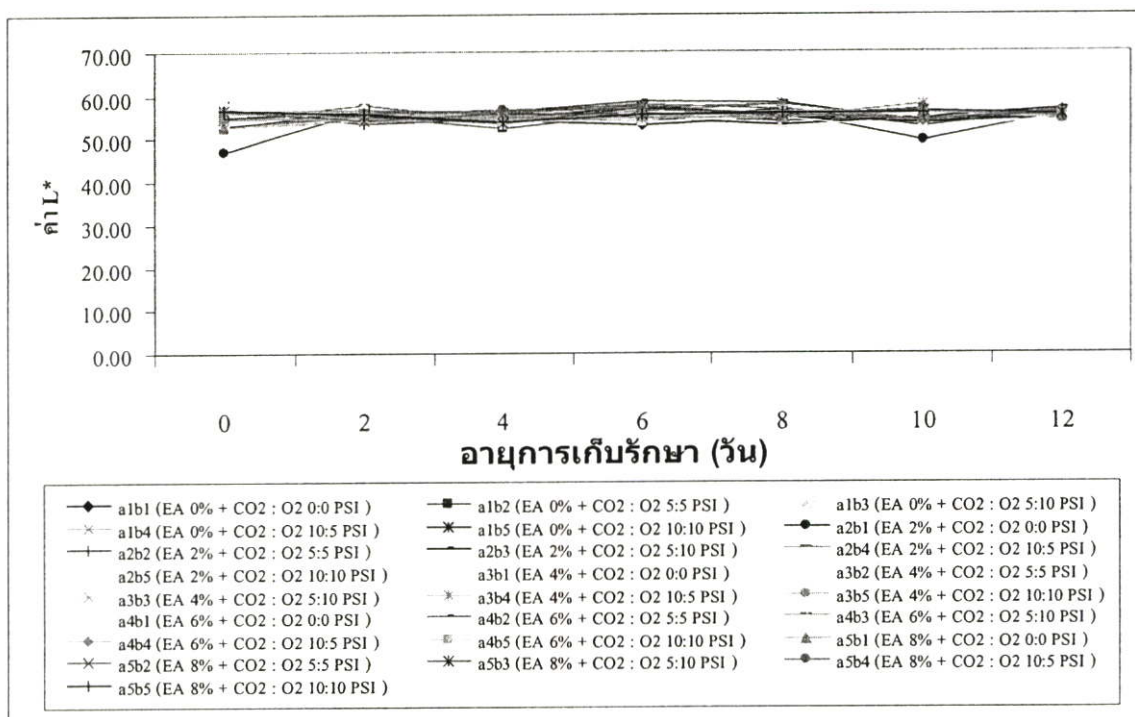
ปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) (%)	การเปลี่ยนแปลงค่า L* หลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0	55.48a ^{1/}	55.95a ^{1/}	53.96a ^{1/}	55.85ab ^{1/}	55.06b ^{1/}	54.29a ^{1/}	55.15a ^{1/}
2	53.46a	56.48a	55.17a	54.62b	55.59b	53.35a	56.36a
4	55.10a	55.51a	54.83a	55.05b	55.77b	40.26b	56.35a
6	55.59a	55.90a	55.93a	57.08a	56.87a	54.75a	55.76a
8	55.90a	55.71a	55.36a	56.45a	55.36b	55.9a	55.56a

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

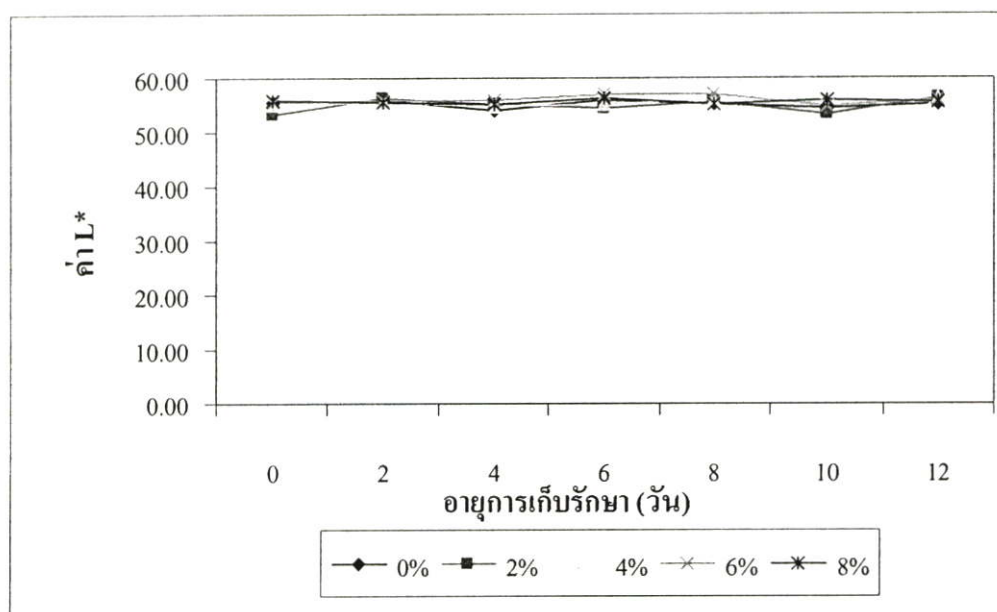
ตารางที่ 4.12 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่าง ๆ กัน

ปริมาณ CO ₂ :O ₂ (PSI)	การเปลี่ยนแปลงค่า L* หลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0 : 0	53.2a ^{1/}	56.15a ^{1/}	55.53a ^{1/}	55.4a ^{1/}	55.06b ^{1/}	53.38a ^{1/}	55.15a ^{1/}
5 : 5	55.37a	55.38a	54.99a	55.88a	56.36b	54.17a	55.76a
5 : 10	54.90a	55.8a	54.57a	56.07a	54.98b	55.11a	55.77a
10 : 5	55.74a	56.09a	55.26a	56.06a	56.34a	54.99a	-
10 : 10	56.32a	56.13a	54.91a	55.64a	55.91ab	55.41a	55.80a

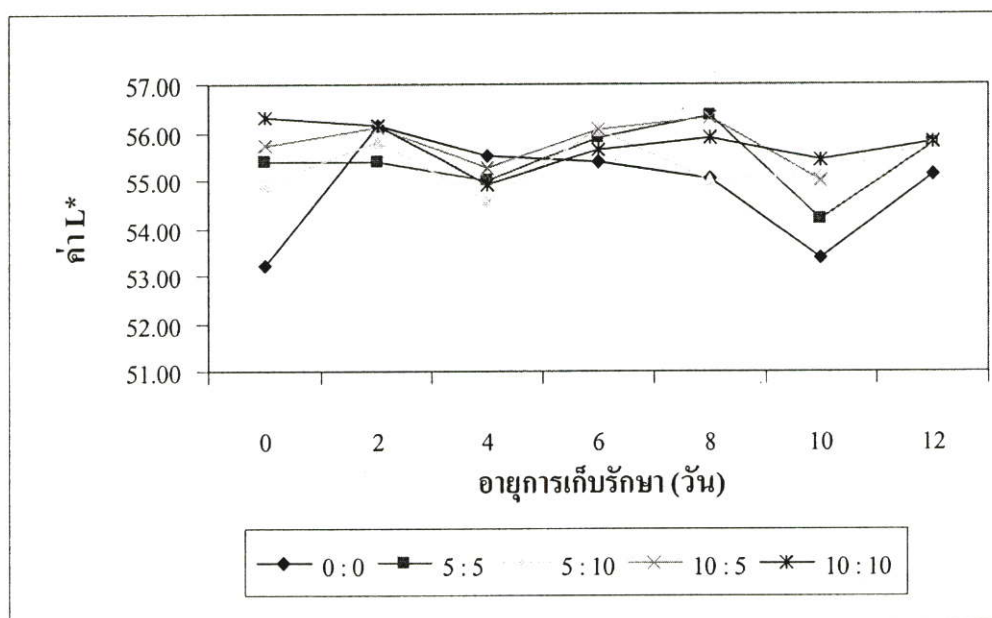
1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.10 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.11 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.12 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของฝักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของฝักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

Treatment Combination (EA + CO ₂ : O ₂)	การเปลี่ยนแปลงค่า a* หลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	-9.12a ^{1/}	-9.21a ^{1/}	-9.44a ^{1/}	-9.90a ^{1/}	-9.45a ^{1/}	-9.53b ^{1/}	-9.13bc ^{1/}
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	-9.74a	-9.24a	-9.73a	-9.76a	-9.84a	-9.39ab	-8.42ab
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	-8.99a	-9.61a	-9.43a	-9.50a	-9.85a	-9.06ab	-7.81a
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	-9.11a	-8.88a	-9.50a	-9.05a	-8.92a	-	-
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	-8.96a	-8.73a	-9.48a	-8.62a	-9.41a	-8.99ab	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	-8.72a	-8.83a	-9.23a	-9.89a	-9.00a	-9.47b	-9.34c
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	-8.51a	-8.82a	-9.77a	-9.66a	-8.65a	-9.74ab	-9.07bc
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	-9.81a	-8.86a	-9.68a	-9.36a	-9.51a	-9.39ab	-8.40ab
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	-10.20a	-7.96a	-9.36a	-9.60a	-8.30a	-9.33ab	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	-8.99a	-8.76a	-8.57a	-9.83a	-9.54a	-9.15b	-
EA 5% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	-9.11a	-8.68a	-9.33a	-9.73a	-9.63a	-9.59ab	-9.19bc
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	-8.96a	-8.88a	-9.24a	-9.79a	-8.34a	-9.18ab	-7.88a
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	-9.61a	-9.10a	-9.39a	-9.63a	-8.84a	-9.38ab	-9.24bc
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	-10.20a	-9.16a	-9.27a	-9.38a	-8.89a	-8.39ab	-

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

Treatment Combination (EA + CO ₂ : O ₂)	การเปลี่ยนแปลงค่า a* หลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	-8.99a	-9.32a	-9.45a	-9.80a	-9.13a	-	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	-8.96a	-9.14a	-8.52a	-8.90a	-9.35a	-9.03ab	-9.23bc
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	-8.72a	-8.45a	-8.88a	-8.82a	-8.73a	-9.38ab	-8.96bc
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	-9.31a	-7.63a	-9.15a	-8.65a	-9.09a	-9.32ab	-8.94bc
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	-9.98a	-8.77a	-9.43a	-9.80a	-8.40a	-9.21ab	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	-9.89a	-8.81a	-9.17a	-8.84a	-8.89a	-8.98ab	-8.91bc
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	-10.18a	-9.17a	-9.23a	-8.96a	-9.40a	-9.58b	-8.91bc
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	-9.18a	-9.24a	-9.28a	-9.81a	-8.85a	-9.55b	-8.62a-c
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	-8.45a	-8.23a	-9.23a	-8.89a	-8.97a	-8.99sb	-8.83bc
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	-9.81a	-8.82a	-8.14a	-9.10a	-9.15a	-9.03ab	-
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	-10.20a	-8.89a	-9.03a	-8.94a	-8.92a	-8.74ab	-

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) ต่างๆ กัน

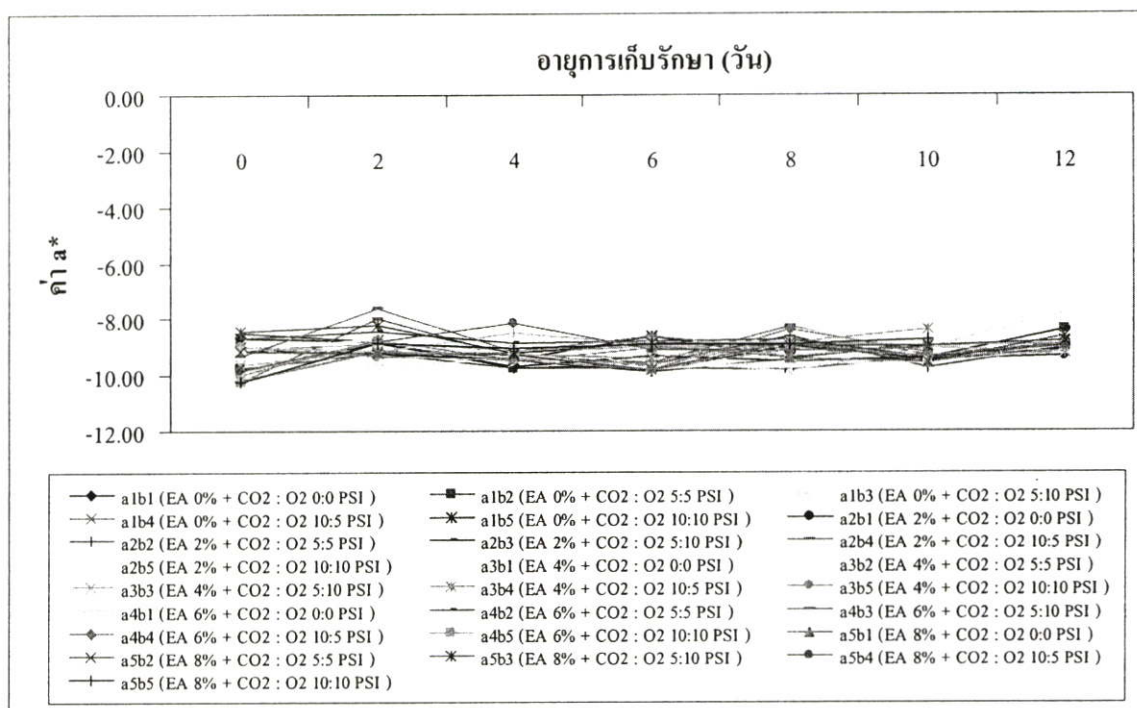
ปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) (%)	การเปลี่ยนแปลงค่า a* หลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0	-9.19a ^{1/}	-9.14a ^{1/}	-9.51a ^{1/}	-9.37ab ^{1/}	-9.49a ^{1/}	-9.24a ^{1/}	-8.45a ^{1/}
2	-9.25a	-8.65a	-9.32a	-9.67b	-9.00a	-9.42a	-8.94a
4	-9.37a	-9.03a	-9.33a	-9.66b	-8.97a	-7.04b	-8.77a
6	-9.37a	-8.56a	-9.03a	-9.00a	-8.89a	-9.18a	-9.01a
8	-9.56a	-8.87a	-8.98a	-9.14a	-9.06a	-9.18a	-8.74a

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

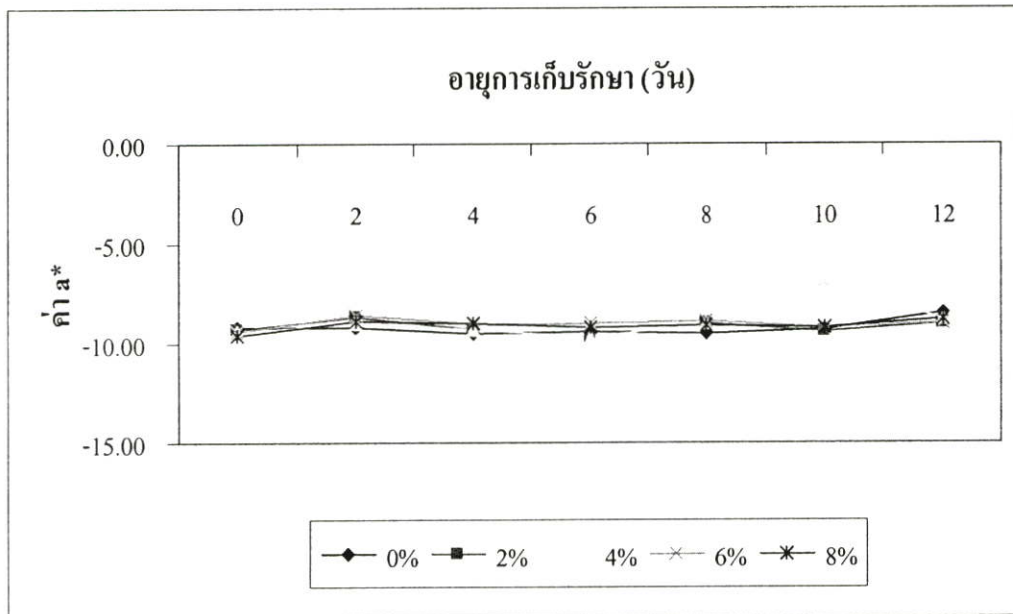
ตารางที่ 4.15 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a^* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน

ปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ (PSI)	การเปลี่ยนแปลงค่า a^* หลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0 : 0	-9.22a ^{1/}	-9.01a ^{1/}	-9.15a ^{1/}	-9.48a ^{1/}	-9.36a ^{1/}	-9.44a ^{1/}	-9.16a ^{1/}
5 : 5	-9.02a	-8.93a	-9.38a	-9.57a	-8.88a	-9.45a	-8.59a
5 : 10	-9.23a	-8.69a	-9.38a	-9.21a	-9.25a	-9.23a	-8.64a
10 : 5	-9.86a	-8.72a	-9.14a	-9.39a	-8.73a	-9.19a	-
10 : 10	-9.41a	-8.90a	-9.14a	-9.21a	-9.18a	-8.97a	-8.91a

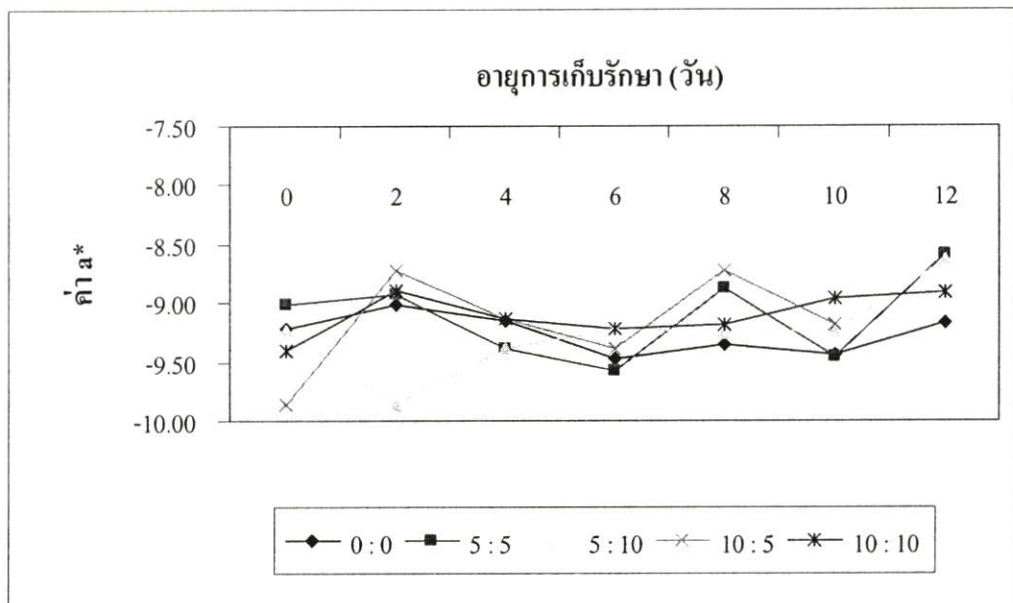
^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวดิ่งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.13 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a^* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) + CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.14 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.15 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับ เอทรีลีน (EA) + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

Treatment Combination (EA + CO ₂ : O ₂)	การเปลี่ยนแปลงค่า b* หลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	27.51a ^{1/}	31.10a ^{1/}	29.31a ^{1/}	32.54a ^{1/}	33.35a ^{1/}	31.45cd ^{1/}	33.86a ^{1/}
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	29.59a	32.20a	30.89a	33.67a	33.04a	32.08a-c	34.44a
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	27.92a	30.23a	29.08a	32.48a	32.74a	32.83a-c	34.33a
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	28.40a	31.62a	30.01a	32.13a	35.53a	-	-
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	29.68a	32.29a	30.98a	34.79a	32.40a	32.46a-c	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	28.17a	31.71a	29.94a	33.02a	30.06a	29.22d	33.76a
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	28.40a	29.88a	29.14a	31.23a	31.33a	32.31a-c	32.80a
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	30.14a	30.61a	30.38a	31.85a	31.41a	31.32cd	33.44a
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	28.21a	32.33a	30.27a	32.36a	33.42a	32.77a-c	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	28.73a	33.36a	31.05a	32.11a	32.87a	31.87b-d	-
EA 5% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	28.45a	32.65a	30.55a	33.29a	32.67a	32.08a-c	34.51a
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	30.14a	31.25a	30.70a	31.52a	33.10a	32.71a-c	33.74a
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	27.47a	31.31a	29.39a	31.55a	32.18a	34.08a-c	32.22a
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	29.59a	31.39a	30.49a	34.34a	32.38a	32.84a-c	-
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	27.92a	32.83a	30.38a	34.86a	33.34a	-	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	29.05a	30.07a	29.56a	33.05a	32.74a	31.84b-d	33.28a
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	30.14a	30.83a	30.49a	31.17a	32.06a	32.09a-c	34.11a
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	27.47a	30.97a	29.22a	29.40a	32.55a	32.99a-c	34.35a
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	27.72a	31.16a	29.44a	32.64a	32.50a	34.54ab	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	27.80a	31.43a	29.61a	30.46a	32.20a	33.22a-c	34.50a
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	29.87a	32.11a	30.99a	31.65a	30.14a	32.97a-c	33.94a
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	28.78a	30.52a	29.65a	32.62a	31.60a	34.11a-c	33.50a
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	29.35a	32.45a	30.90a	33.87a	32.58a	34.92a	34.70a
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	27.83a	27.65a	27.74a	32.03a	32.12a	33.69a-c	-
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	29.62a	32.42a	31.02a	33.24a	33.87a	34.19a-c	-

^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับ เอทรีลีน (EA) ต่างๆ กัน

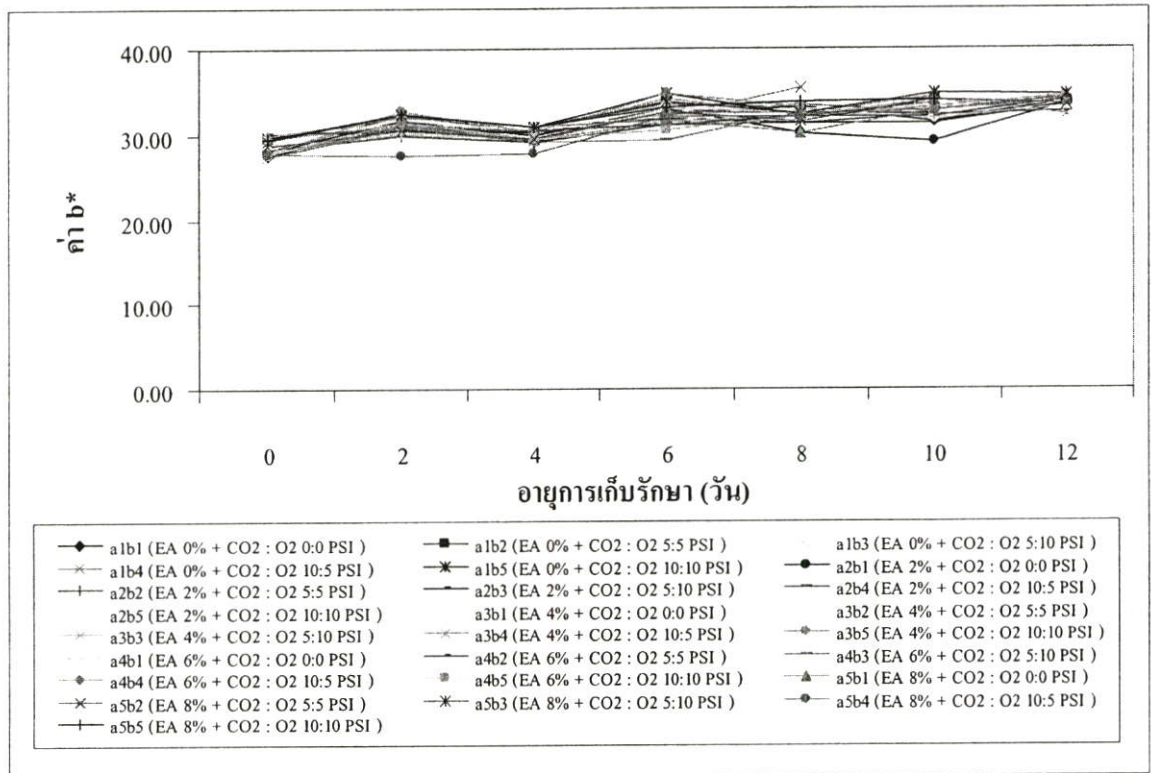
ปริมาณสารดูดซับ เอทรีลีน (EA) (%)	การเปลี่ยนแปลงค่า b* หลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0	28.62a ^{1/}	31.49a ^{1/}	31.38a ^{1/}	33.12a ^{1/}	33.41a ^{1/}	32.21a ^{1/}	34.21a ^{1/}
2	28.73a	31.58a	31.61a	32.11ab	31.82a	31.5a	33.33a
4	28.71a	31.58a	32.04a	33.11a	32.73a	24.72b	33.49a
6	28.43a	30.89a	30.96a	31.35b	32.41a	32.94a	34.06a
8	29.09a	31.03a	30.74a	32.68a	32.06a	33.97a	34.05a

^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

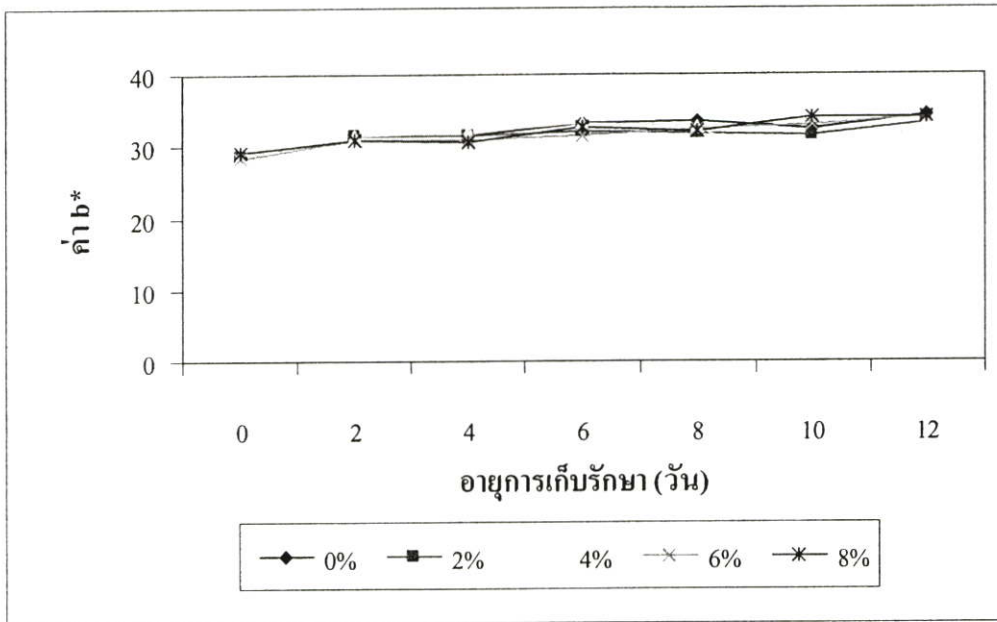
ตารางที่ 4.18 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ปริมาณ CO ₂ : O ₂ (PSI)	การเปลี่ยนแปลงค่า b* หลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0 : 0	28.61a ^{1/}	31.53a ^{1/}	31.19a ^{1/}	31.71a ^{1/}	31.79a ^{1/}	31.51a ^{1/}	33.87a ^{1/}
5 : 5	29.41a	30.94a	30.88a	32.04a	32.23a	32.66a	33.72a
5 : 10	28.47a	31.11a	31.24a	31.83a	32.29a	33.23a	33.81a
10 : 5	28.35a	30.83a	32.12a	32.70a	33.19a	33.66a	-
10 : 10	28.75a	32.47a	31.31a	33.09a	32.94a	32.94a	34.50a

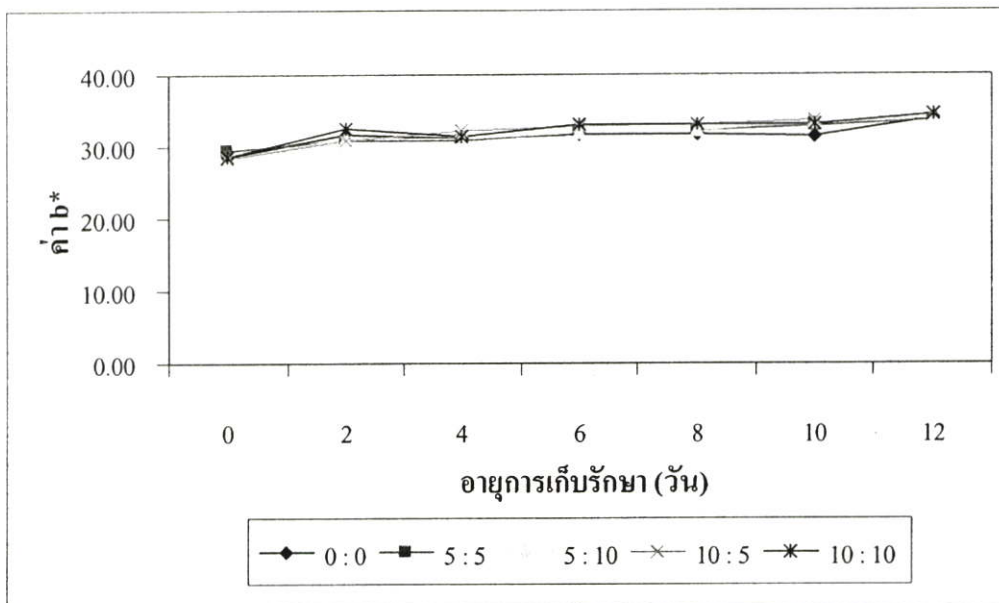
^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.16 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับ เอทิลีน (EA) + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

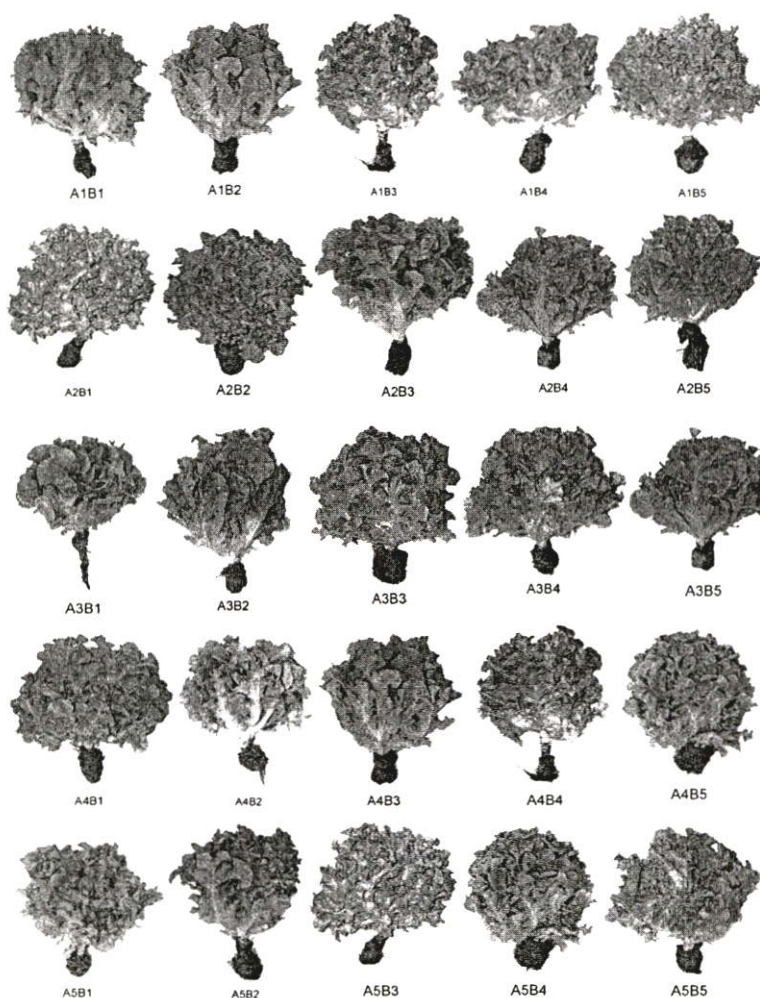
ภาพที่ 4.17 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b^* ของฝักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณสารดูดซับเอทิลดีน (EA) ต่างๆ กัน

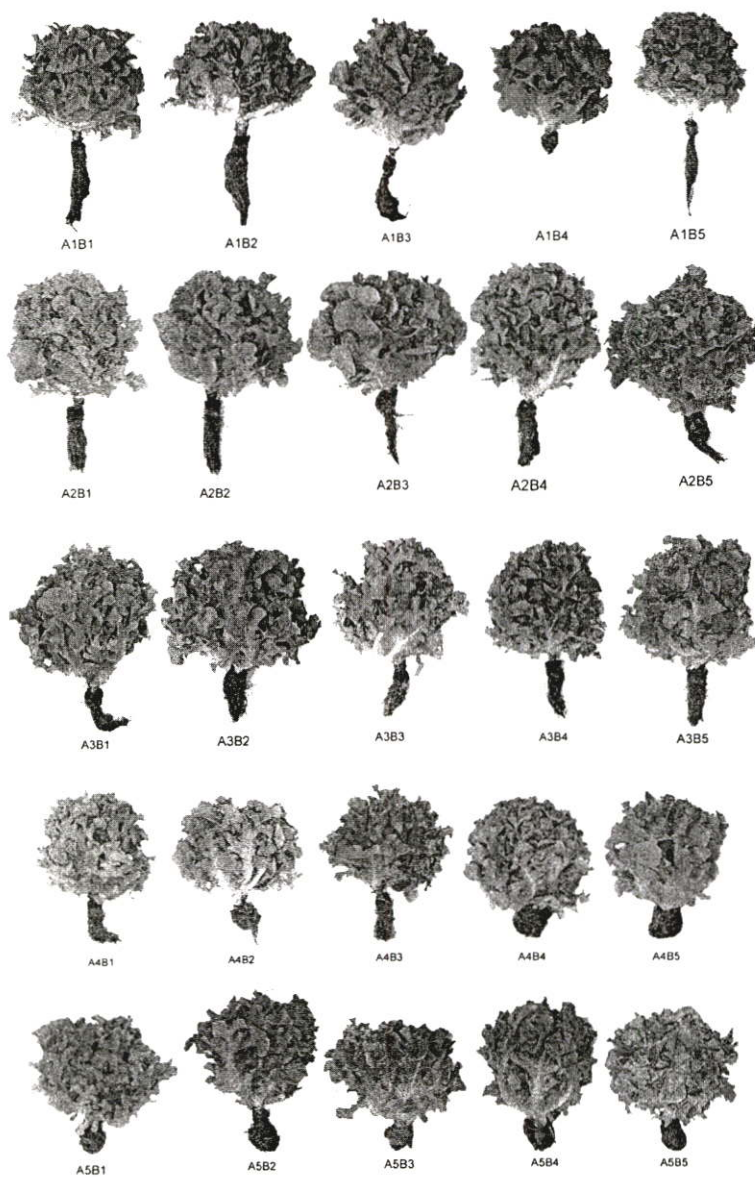
ภาพที่ 4.18 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b^* ของฝักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน

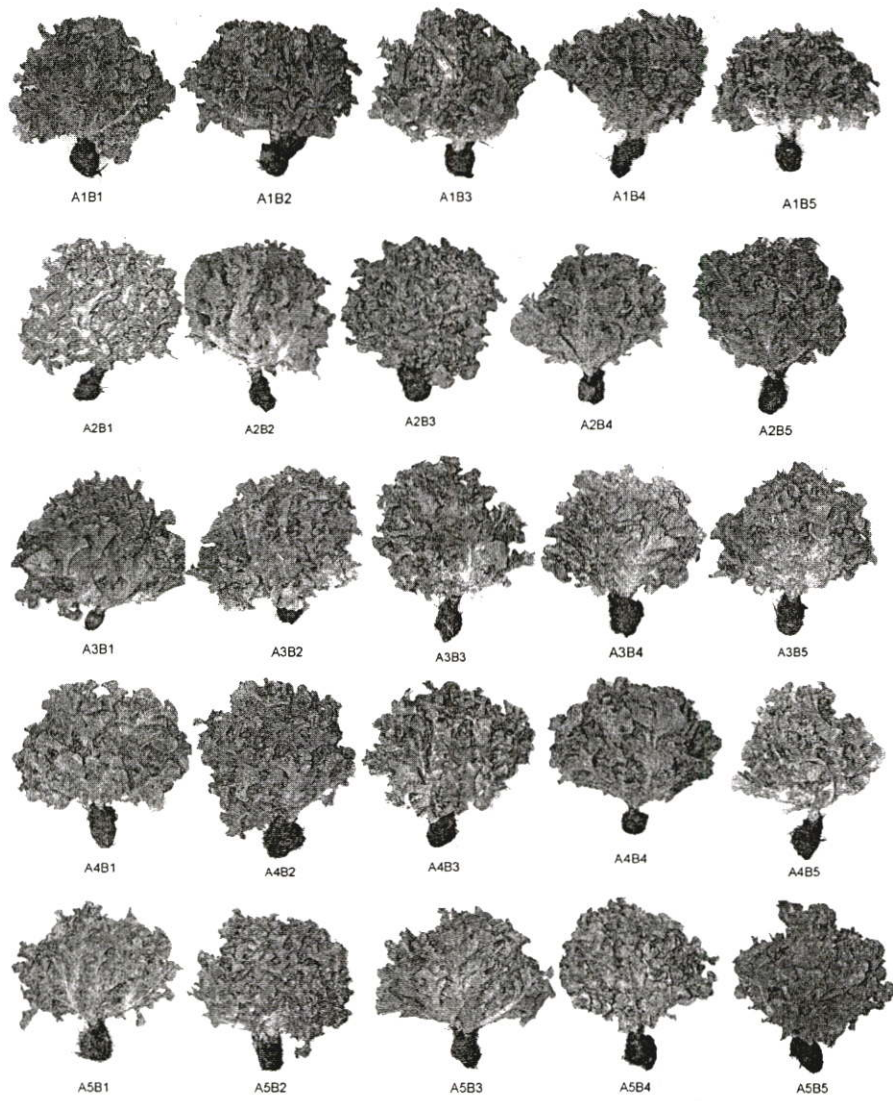
ภาพที่ 4.19 แสดงลักษณะของผักกาดหอม ก่อนเก็บรักษา

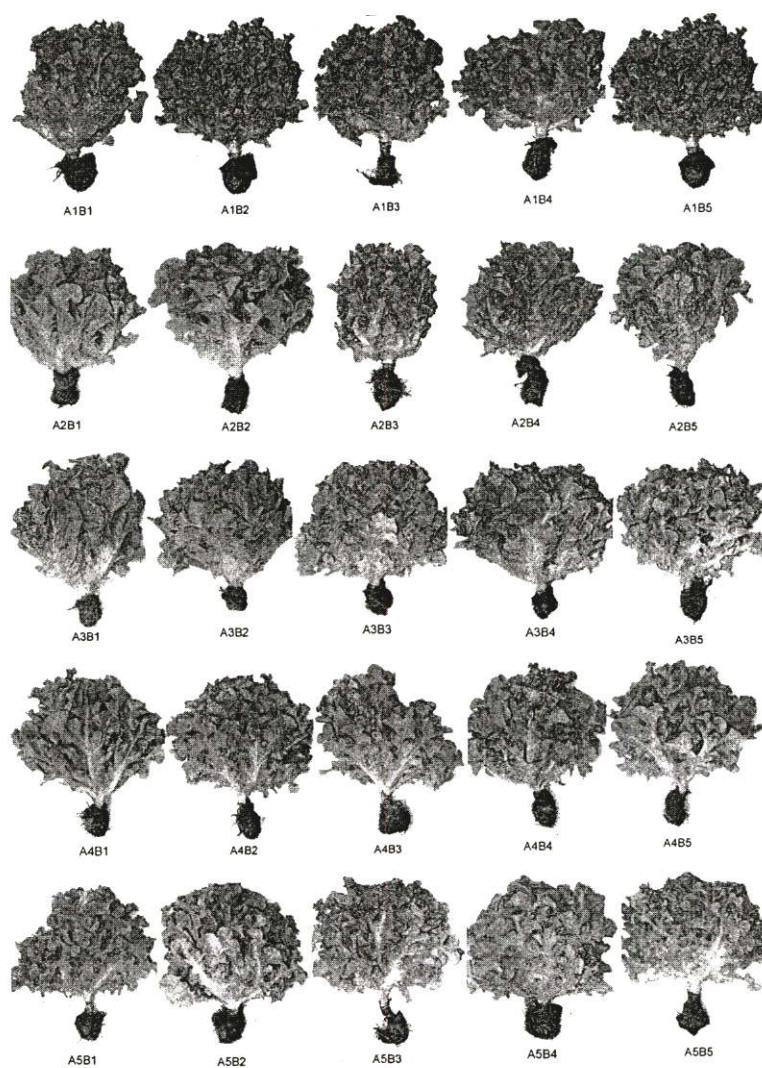
ภาพที่ 4.20 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 2 วัน ใน EA + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.21 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 4 วัน ใน EA + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

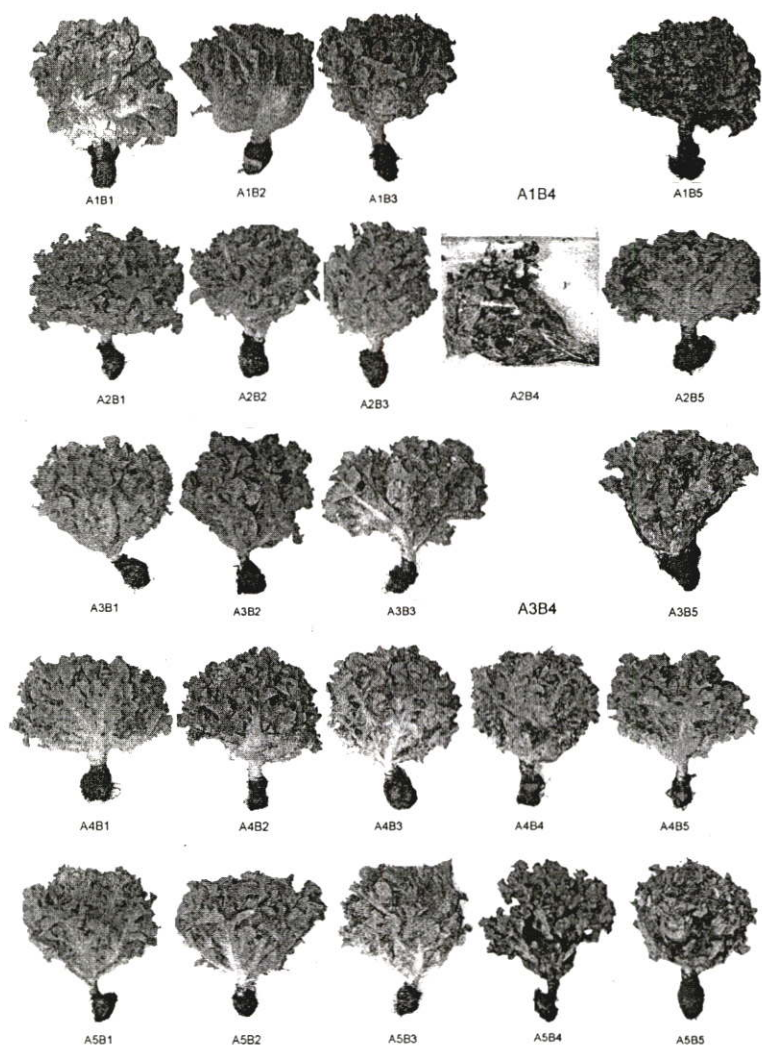
ภาพที่ 4.22 แสดงลักษณะของฟักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 6 วัน ใน EA + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.23 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 8 วัน ใน EA + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.24 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 10 วัน ใน EA + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.25 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 12 วัน ใน EA+ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

คุณภาพทางประสาทสัมผัส

ในระหว่างการเก็บรักษาผักกาดหอม คะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสมีแนวโน้มลดลง หลังจากเก็บรักษา 4-8 วัน ซึ่งมีรายละเอียดคือ

ก่อนการทดลอง (0 วัน)

ผักกาดหอม มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 5 คะแนน (ตารางที่ 4.19, ภาพที่ 4.26)

ภายหลังการเก็บรักษา 2 วัน

พบว่า ผักกาดหอม ทุกการทดลองมีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 5 คะแนน (ตารางที่ 4.19, ภาพที่ 4.26) จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

ภายหลังการเก็บรักษา 4 วัน

พบว่า ผักกาดหอม ทุกการทดลองมีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 5 คะแนน (ตารางที่ 4.19, ภาพที่ 4.26) จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

ภายหลังการเก็บรักษา 6 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI และ EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสมากที่สุดเท่ากัน คือ 5 คะแนน รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI และ EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 4.83 4.67 4.67 4.67 4.67 4.67 4.67 4.67 4.67 4.67 4.50 4.50 และ 4.50 คะแนน ตามลำดับ และ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI และ EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสน้อยที่สุดเท่ากัน คือ 4.33 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.19, ภาพที่ 4.26)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 8 เปอร์เซ็นต์ มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสมากที่สุด คือ 4.90 คะแนน รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 4 0 และ 2 เปอร์เซ็นต์ มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 4.80 4.73 และ 4.70 คะแนน ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซ็นต์ มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสน้อยที่สุด คือ 4.67 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.20, ภาพที่ 4.27)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ CO₂ : O₂ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่มีปริมาณ CO₂ : O₂ 5:10 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส มากที่สุด คือ 4.83 คะแนน รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ CO₂ : O₂ 5:5 10:10 และ 10:5 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 4.77 4.77 และ 4.73 คะแนน ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสน้อยที่สุด คือ 4.70 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.21, ภาพที่ 4.28)

ภายหลังการเก็บรักษา 8 วัน

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI และ EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสมากที่สุดเท่ากัน คือ 5 คะแนน รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI และ EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 4.83 4.83 4.67 4.67 4.67 4.67 4.67 4.50 4.50 4.33 4.33 4.33 4.17 และ 4.00 คะแนน ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI และ EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสน้อยที่สุดเท่ากัน คือ 3.83 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสมีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.19, ภาพที่ 4.26)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 4 เปอร์เซนต์ มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสมากที่สุด คือ 4.90 คะแนน รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 2 และ 6 เปอร์เซนต์ มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 4.70 และ 4.63 คะแนน ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 และ 8 เปอร์เซนต์ มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสน้อยที่สุดเท่ากัน คือ 4.47 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.20, ภาพที่ 4.27)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ CO₂ : O₂ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอม(กรีน โอ๊ค)ที่มีปริมาณ CO₂ : O₂ 5:5 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสมากที่สุด คือ 4.87 คะแนน รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่มีปริมาณ CO₂ : O₂ 10:10 5:10 และ 10:5 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 4.67 4.57 และ 4.57 คะแนน ตามลำดับ และผักกาดหอมที่มีปริมาณ CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสน้อยที่สุด คือ 4.50 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.21, ภาพที่ 4.28)

ภายหลังการเก็บรักษา 10 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI และ EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสมากที่สุดเท่ากัน คือ 4 คะแนน รองลงมาได้แก่

ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI และ EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 3.83 3.83 3.83 3.83 3.83 3.83 3.67 3.67 3.50 3.50 3.50 และ 3.50 คะแนน ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI และ EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI และ EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสน้อยที่สุดเท่ากัน คือ 3.33 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.19, ภาพที่ 4.26)

ภายหลังการเก็บรักษา 12 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสมากที่สุดเท่ากัน คือ 3.67 คะแนน รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 0 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI + EA 04 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI และ EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:5 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI และ EA 8 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 5:10 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 3.33 3.33 3.33 3.33 3.33 3.17 3.17 3.17 3.17 3.17 3.17 3.17 3.17 และ 3.17 คะแนน ตามลำดับ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 4 เปอร์เซ็นต์ + CO₂ : O₂ 0:0 PSI มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสน้อยที่สุด คือ 3.00 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสมีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.19, ภาพที่ 4.26)

ตารางที่ 4.19 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ

EA + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

Treatment Combination (EA + CO ₂ : O ₂)	คะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสหลังเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	5.00a ^{1/}	5.00a ^{1/}	5.00a ^{1/}	4.50a ^{1/}	3.83c ^{1/}	3.83a ^{1/}	3.33ab ^{1/}
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.83a	5.00a	3.83a	3.17ab
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.33a-c	4.00a	3.17ab
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.67a	4.67a-c	-	-
EA 0% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.50a	4.50a-c	3.83a	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.67a-c	3.67a	3.67a
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.33a	4.67a-c	4.00a	3.17ab
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.67a	5.00a	3.50a	3.33ab
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.67a	4.33a-c	3.33a	-
EA 2% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.83ab	4.00a	-
EA 5% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.67a	5.00a	3.50a	3.00b
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	3.33a	3.33ab
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.00a	3.33ab
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.67a	4.50a-c	-	-
EA 4% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.67a	5.00a	4.00a	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.33a	4.00bc	3.83a	3.17ab
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.67a	4.67a-c	3.83a	3.17ab
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.67a-c	3.67a	3.17ab
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.67a	5.00a	4.00a	-
EA 6% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.67a	4.83ab	3.50a	3.17ab
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 0:0 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	3.33a	3.17ab
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:5 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.00a	3.33ab
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 5:10 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	4.50a	3.83c	3.50a	3.17ab
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:5 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.33a-c	3.33a	-
EA 8% + CO ₂ : O ₂ 10:10 PSI	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.17a-c	3.83a	-

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.20 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA ต่างๆ กัน

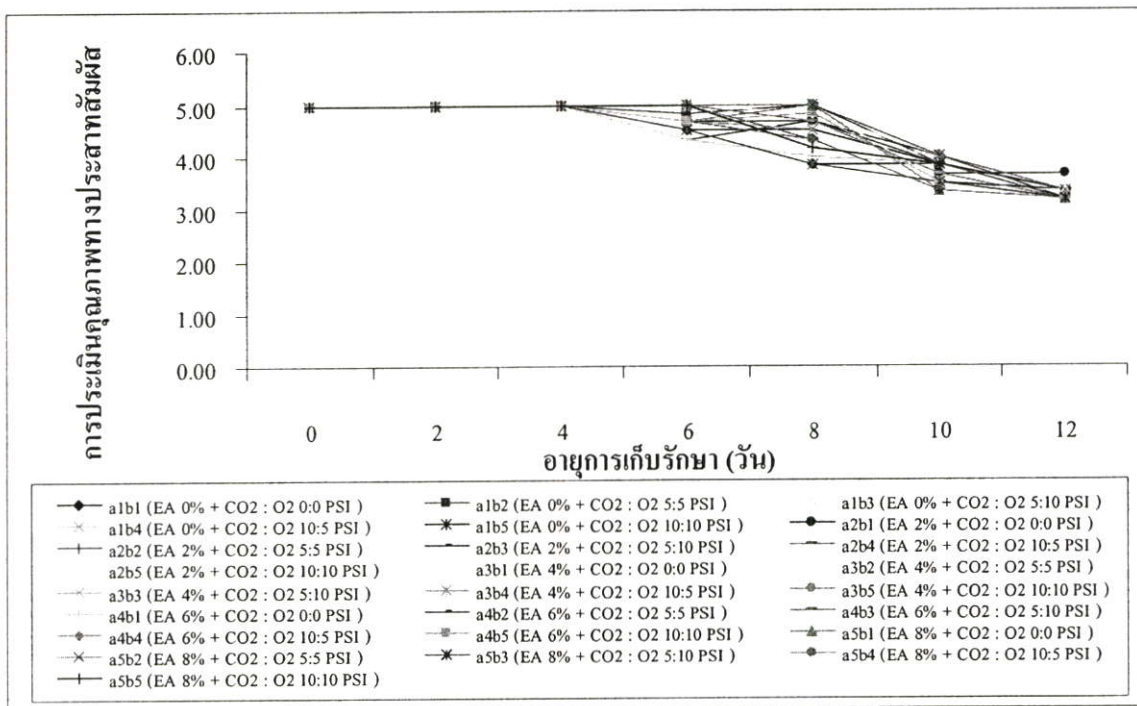
ปริมาณสารดูดซับ เอทิลีน (EA) (%)	คะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสหลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0	5.00a ^{1/}	5.00a ^{1/}	5.00a ^{1/}	4.70a ^{1/}	4.47a ^{1/}	3.88a ^{1/}	3.22a ^{1/}
2	5.00a	5.00a	5.00a	4.73a	4.70a	3.7a	3.39a
4	5.00a	5.00a	5.00a	4.80a	4.90a	3.71a	3.22a
6	5.00a	5.00a	5.00a	4.67a	4.63a	3.77a	3.17a
8	5.00a	5.00a	5.00a	4.90a	4.47a	3.60a	3.22a

^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

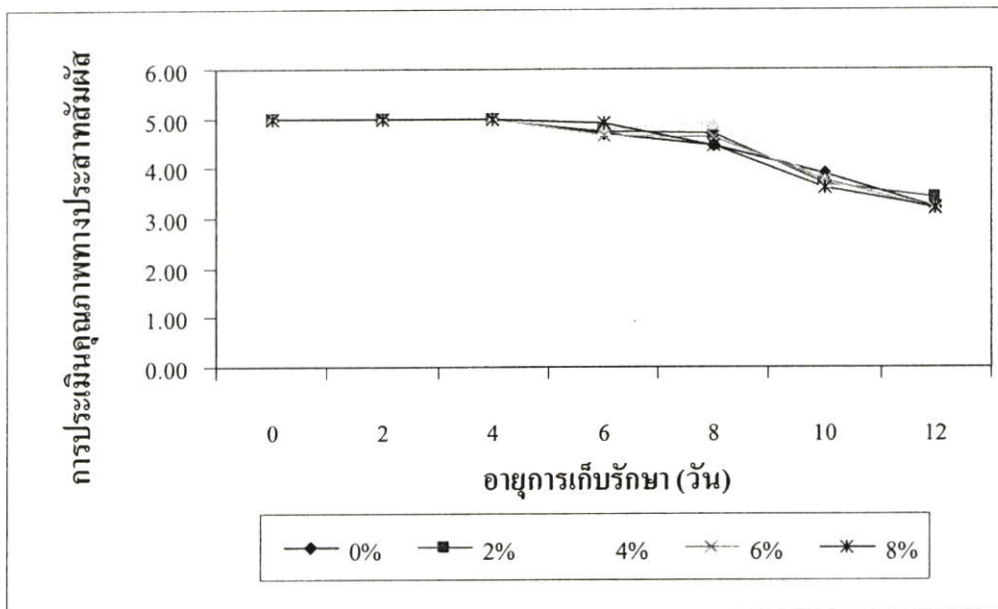
ตารางที่ 4.21 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ปริมาณ CO ₂ : O ₂ (PSI)	คะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสหลังการเก็บรักษา						
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน
0 : 0	5.00a ^{1/}	5.00a ^{1/}	5.00a ^{1/}	4.70a ^{1/}	4.50a ^{1/}	3.63a ^{1/}	3.27a ^{1/}
5 : 5	5.00a	5.00a	5.00a	4.77a	4.87a	3.80a	3.23a
5 : 10	5.00a	5.00a	5.00a	4.83a	4.57a	3.73a	3.23a
10 : 5	5.00a	5.00a	5.00a	4.73a	4.57a	3.56a	-
10 : 10	5.00a	5.00a	5.00a	4.77a	4.67a	3.83a	3.17a

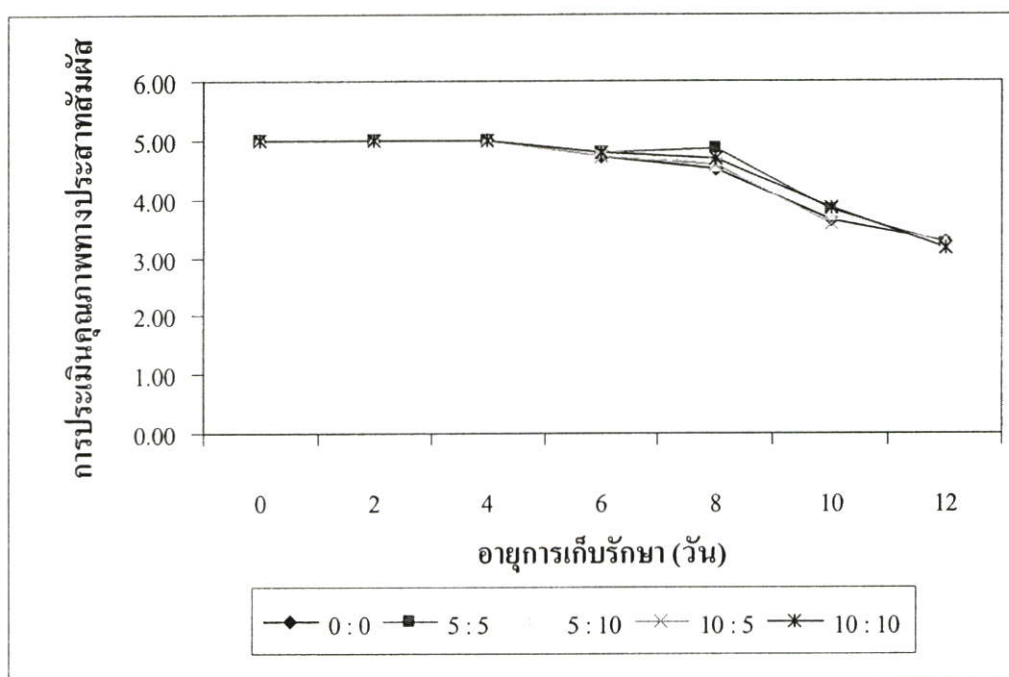
^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.26 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.27 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.28 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

อายุการเก็บรักษา

พบว่าผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 5:5 และ 5:10 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 5:5 และ 5:10 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 5:5 และ 5:10 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 5:5 5:10 และ 10:10 PSI และ EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 0:0 5:5 และ 5:10 PSI มีอายุการเก็บรักษานานที่สุดเท่ากัน คือ 12 วัน รองลงมาได้แก่ EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 2 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 และ 10:10 PSI EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:10 PSI EA 6 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI และ EA 8 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 และ 10:10 PSI มีอายุการเก็บรักษาเท่ากัน คือ 10 วัน และ EA 0 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI และ EA 4 เปอร์เซนต์ + CO₂ : O₂ 10:5 PSI มีอายุการเก็บรักษาน้อยที่สุดเท่ากัน คือ 8 วัน (ตารางที่ 4.22, ภาพที่ 4.29)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัย EA เพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาใน EA 6 เปอร์เซนต์ มีอายุการเก็บรักษามากที่สุด คือ 11.6 วัน รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 2 และ 8 เปอร์เซนต์ มีอายุการเก็บรักษาเท่ากัน คือ 11.2 วัน และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน EA 0 และ 4 เปอร์เซนต์ มีอายุการเก็บรักษาน้อยที่สุดเท่ากัน คือ 10.8 วัน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า อายุการเก็บรักษาไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.23, ภาพที่ 4.30)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปริมาณ CO₂ : O₂ อย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอม(กรีน โอ๊ค)ที่มีปริมาณ CO₂ : O₂ 0:0 5:5 และ 5:10 PSI มีอายุการเก็บรักษามากที่สุดเท่ากัน คือ 12 วัน รองลงมาได้แก่

ผักกาดหอม ที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI มีอายุการเก็บรักษา คือ 10.4 วัน และผักกาดหอมที่มีปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ PSI มีอายุการเก็บรักษาน้อยที่สุด คือ 9.2 วัน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าอายุการเก็บรักษาไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.24, ภาพที่ 4.31)

ตารางที่ 4.22 แสดงอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA+ CO_2 และ O_2 ต่างๆ กัน

Treatment Combination (EA + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$)	อายุการเก็บรักษา (วัน)
EA 0% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI	12.00a ^{1/}
EA 0% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI	12.00a
EA 0% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI	12.00a
EA 0% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI	8.00a
EA 0% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI	10.00a
EA 2% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI	12.00a
EA 2% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI	12.00a
EA 2% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI	12.00a
EA 2% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI	10.00a
EA 2% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI	10.00a
EA 4% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI	12.00a
EA 4% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI	12.00a
EA 4% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI	12.00a
EA 4% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI	8.00a
EA 4% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI	10.00a
EA 6% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI	12.00a
EA 6% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI	12.00a
EA 6% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI	12.00a
EA 6% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI	10.00a
EA 6% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI	12.00a
EA 8% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI	12.00a
EA 8% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:5 PSI	12.00a
EA 8% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 5:10 PSI	12.00a
EA 8% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:5 PSI	10.00a
EA 8% + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI	10.00a

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.23 แสดงอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA ต่างๆ กัน

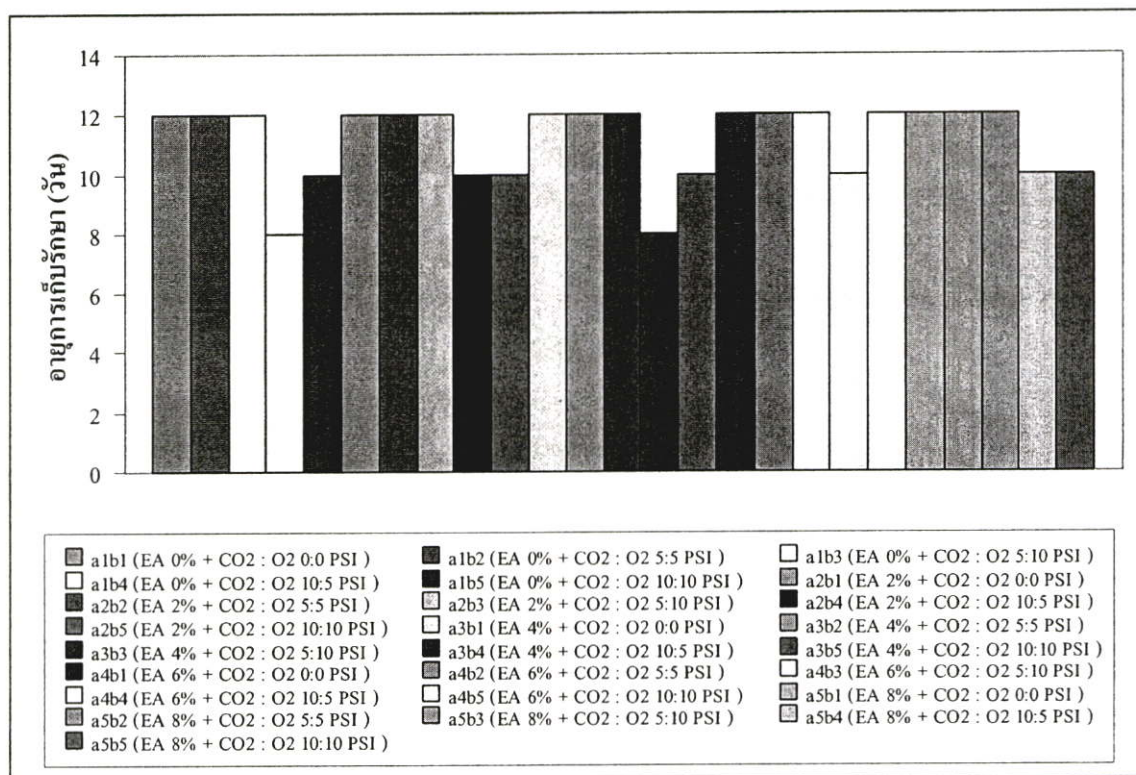
ปริมาณสารดูดซับเอทิลีน (EA) (%)	อายุการเก็บรักษา (วัน)
0	10.80a ^{1/}
2	11.20a
4	10.80a
6	11.60a
8	11.20a

^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

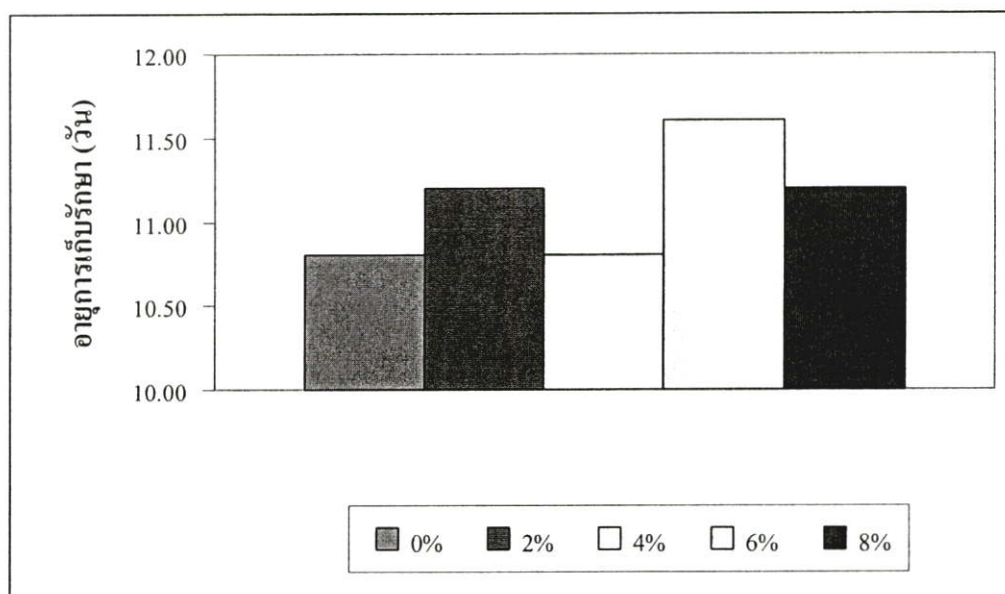
ตารางที่ 4.24 แสดงอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ปริมาณ CO ₂ :O ₂ (PSI)	อายุการเก็บรักษา (วัน)
0:0	12.00a ^{1/}
5:5	12.00a
5:10	12.00a
10:5	9.2.00a
10:10	10.40a

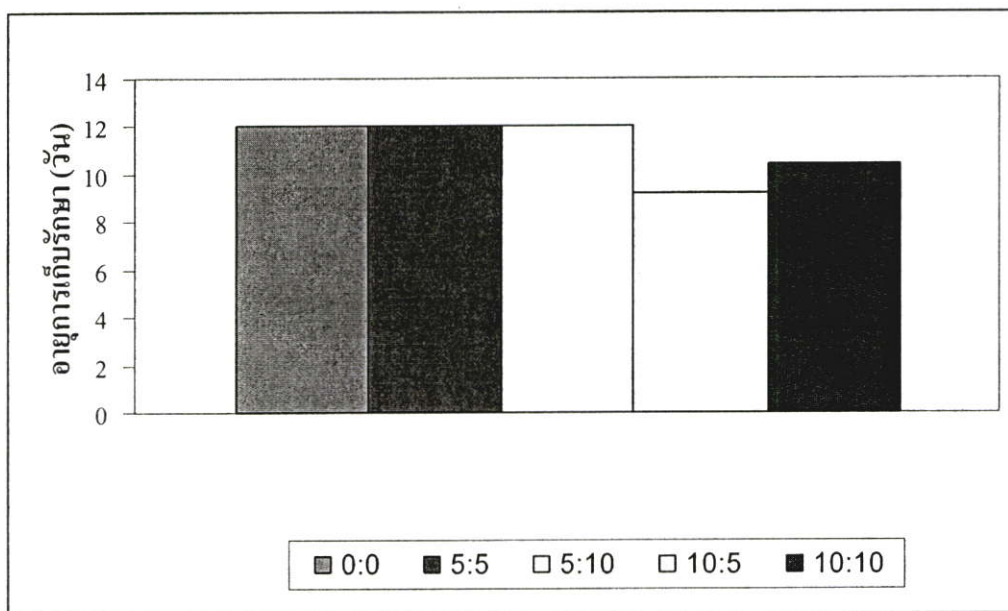
^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.29 แสดงอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA + CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.30 แสดงอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ EA ต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.31 แสดงอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในปริมาณ CO₂ และ O₂ ต่างๆ กัน

4.2 การทดลองที่ 2

ศึกษาผลของภาชนะบรรจุและระดับอุณหภูมิต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม ผลปรากฏว่า

เปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด

ในระหว่างการเก็บรักษาผักกาดหอม จะมีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4.25, ภาพที่ 4.32) ซึ่งมีรายละเอียดคือ

ภายหลังการเก็บรักษา 2 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 2.43 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก HDPE ที่อุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 2.05 1.42 1.37 1.29 1.27 1.09 0.97 0.89 0.78 และ 0.76 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 0.75 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.25, ภาพที่ 4.32)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยชนิดของถุงพลาสติกเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 1.41 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 1.35 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่เก็บในถุงพลาสติก HDPE มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.01 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.26, ภาพที่ 4.33)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยระดับอุณหภูมิเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 1.70 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 และ 15 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 1.19 และ 1.16 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 0.97 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.27, ภาพที่ 4.34)

ภายหลังการเก็บรักษา 4 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 2.83 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่อุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 2.25 1.96 1.57 1.49 1.32 1.15 1.09 0.94 0.89 และ 0.83 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 0.77 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.25, ภาพที่ 4.32)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยชนิดของถุงพลาสติกเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 1.72 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 1.43 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่เก็บในถุงพลาสติก PP มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.13 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.26, ภาพที่ 4.33)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยระดับอุณหภูมิเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 2.35 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 1.19 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 และ 10 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุดเท่ากันคือ 1.08 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.27, ภาพที่ 4.34)

ภายหลังการเก็บรักษา 6 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 3.33 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่อุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ

15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส และ ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียสมิเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 2.87 2.57 2.34 1.70 1.27 1.21 1.13 1.10 1.09 และ 1.09 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 0.97 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.25, ภาพที่ 4.32)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยชนิดของถุงพลาสติกเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 2.00 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา ได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 1.67 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่เก็บในถุงพลาสติก PP มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.51 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.26, ภาพที่ 4.33)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยระดับอุณหภูมิเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 2.92 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา ได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 และ 15 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 1.53 และ 1.30 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.14 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.27, ภาพที่ 4.34)

ภายหลังการเก็บรักษา 8 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 4.24 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา ได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 1.99 1.83 1.73 1.56 1.55 1.52 1.23 และ 1.16 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.13 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.25, ภาพที่ 4.32)

ภายหลังการเก็บรักษา 16 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 1.94 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสีย น้ำหนักสด คือ 1.52 1.46 และ 1.25 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 1.17 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.25, ภาพที่ 4.32)

ตารางที่ 4.25 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

Treatment Combination (ถุงพลาสติก + อุณหภูมิ)	การสูญเสียน้ำหนักสด (%) ภายหลังการเก็บรักษา							
	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน
ถุง HDPE + อุณหภูมิห้อง	1.29bc ^{1/}	2.25a ^{1/}	2.87a ^{1/}	-	-	-	-	-
ถุง HDPE + 5 °c	0.76c	0.89a	1.13a	1.73b ^{1/}	1.50a ^{1/}	1.26ab ^{1/}	0.92b ^{1/}	1.17a ^{1/}
ถุง HDPE + 10 °c	0.89c	1.09a	0.97a	1.16b	1.53a	1.69ab	1.46a	1.52a
ถุง HDPE + 15 °c	1.09c	1.49a	1.70a	1.13b	1.02a	1.41ab	-	-
ถุง PP + อุณหภูมิห้อง	2.43a	1.96a	2.57a	4.24a	-	-	-	-
ถุง PP + 5 °c	0.78c	0.77a	1.09a	1.23b	1.32a	1.29ab	0.91b	1.25a
ถุง PP + 10 °c	0.75c	0.83a	1.27a	1.99b	1.13a	1.77a	1.47a	-
ถุง PP + 15 °c	1.42bc	0.94a	1.09a	1.55b	2.69a	1.50ab	1.35a	1.94a
ถุง LDPE + อุณหภูมิห้อง	1.37bc	2.83a	3.33a	-	-	-	-	-
ถุง LDPE + 5 °c	2.05ab	1.57a	1.21a	1.56b	1.41a	1.28ab	1.36a	1.46a
ถุง LDPE + 10 °c	1.27bc	1.32a	2.34a	1.52b	1.15a	1.31ab	-	-
ถุง LDPE + 15 °c	0.97c	1.15a	1.10a	1.83b	1.47a	1.26b	-	-

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.26 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก

HDPE PP และ LDPE

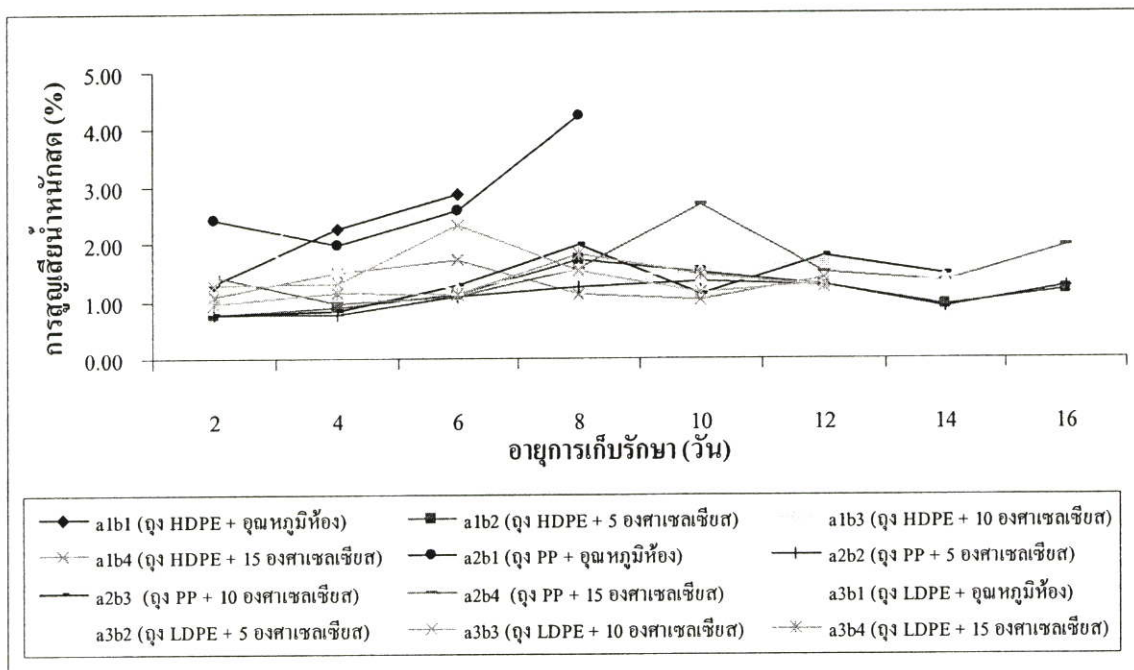
ถุงพลาสติก	การสูญเสียน้ำหนักสด (%) ภายหลังการเก็บรักษา							
	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน
HDPE	1.01a ^{1/}	1.43a ^{1/}	1.67a ^{1/}	1.34a ^{1/}	1.35a ^{1/}	1.52a ^{1/}	1.19a ^{1/}	1.35a ^{1/}
PP	1.35a	1.13a	1.51a	2.25a	1.71a	1.71a	1.24a	1.60a
LDPE	1.41a	1.72a	2.00a	1.65a	1.34a	1.28a	1.36a	1.46a

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

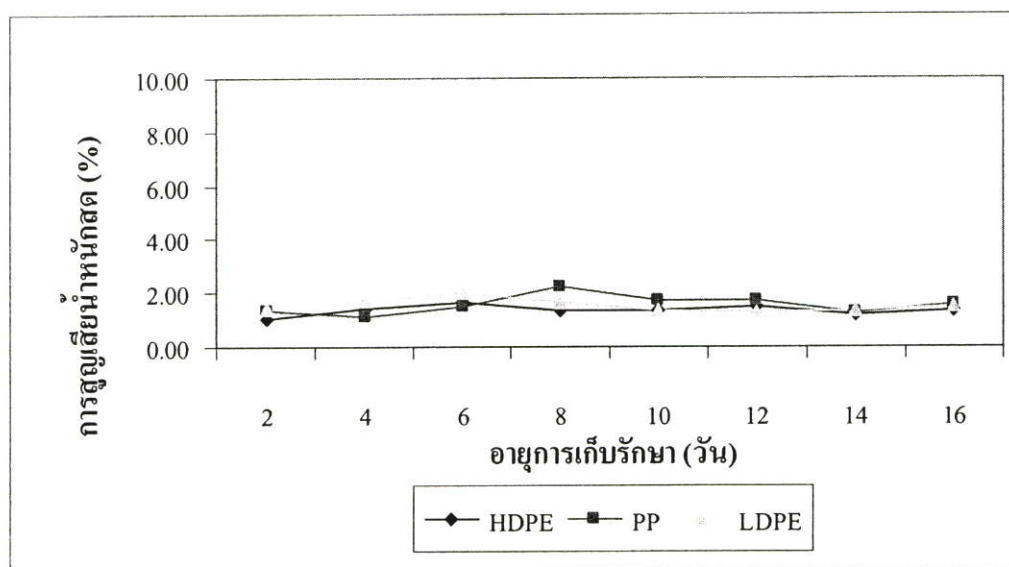
ตารางที่ 4.27 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ระดับอุณหภูมิ	การสูญเสียน้ำหนักสด (%) ภายหลังการเก็บรักษา							
	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน
อุณหภูมิห้อง	1.70a ^{1/}	2.35a ^{1/}	2.92a ^{1/}	4.24a ^{1/}	-	-	-	-
5 °c	1.19b	1.08b	1.14b	1.50b	1.41a ^{1/}	1.30a ^{1/}	1.06a ^{1/}	1.30a ^{1/}
10 °c	0.97b	1.08b	1.53b	1.56b	1.27a	1.40a	1.47a	1.52a
15 °c	1.16b	1.19b	1.30b	1.50b	1.73a	1.81a	1.35a	1.94a

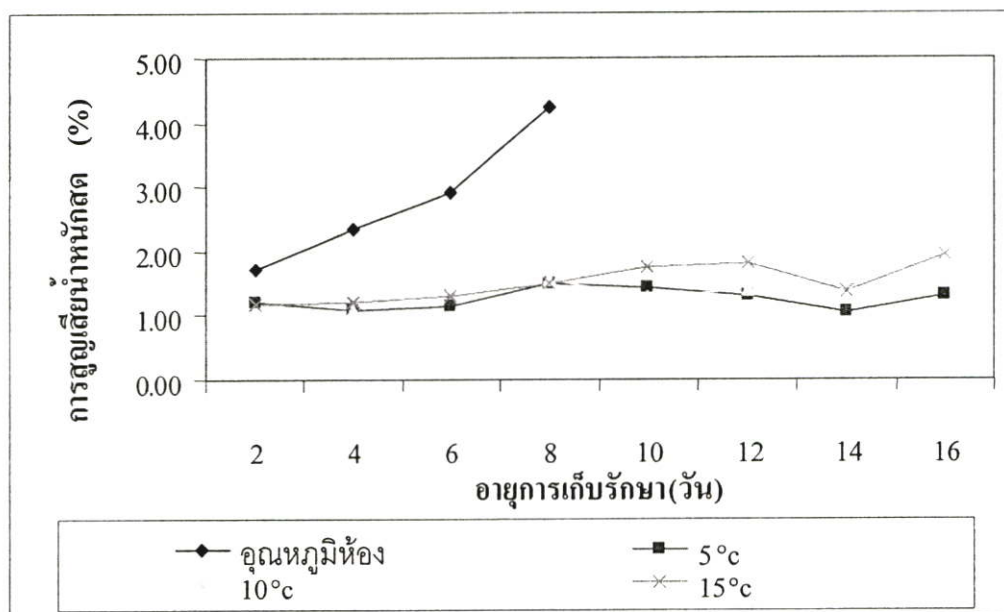
1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.32 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.33 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE

ภาพที่ 4.34 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ปริมาณ Total Soluble Solid (TSS)

ในระหว่างการเก็บรักษาผักกาดหอม ปริมาณ TSS มีแนวโน้มลดลงตามระยะเวลาการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4.28, ภาพที่ 4.35) ซึ่งมีรายละเอียดคือ

ก่อนการเก็บรักษา (0 วัน)

ผักกาดหอม มีปริมาณ TSS เฉลี่ยตั้งแต่ 3.67 – 4 brix

ภายหลังการเก็บรักษา 2 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.20 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิห้อง และถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS คือ 3.13 3.13 3.13 3.07 3.07 และ 3.07 brix ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่อุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 3.00 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.28, ภาพที่ 4.35)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยชนิดของถุงพลาสติกเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE และ PP มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.08 brix และผักกาดหอม ที่เก็บในถุงพลาสติก LDPE มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 3.03 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.29, ภาพที่ 4.36)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยระดับอุณหภูมิเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.11 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีปริมาณ TSS คือ 3.07 brix และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 และ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 3.04 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.30, ภาพที่ 4.37)

ภายหลังการเก็บรักษา 4 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.87 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่อุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีปริมาณ TSS คือ 3.33 3.33 3.13 3.07 3.07 3.07 3.07 3.07 3.00 และ 2.73 brix ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.67 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.28, ภาพที่ 4.35)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยชนิดของถุงพลาสติกเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.17 brix รองลงมาได้แก่ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีปริมาณ TSS คือ 3.15 brix และผักกาดหอม ที่เก็บในถุงพลาสติก PP มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 3.03 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.29, ภาพที่ 4.36)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยระดับอุณหภูมิเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.36 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีปริมาณ TSS คือ 3.13 และ 3.04 brix และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 2.93 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.30, ภาพที่ 4.37)

ภายหลังการเก็บรักษา 6 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 4.00 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก HDPE ที่อุณหภูมิห้อง มีปริมาณ TSS คือ 3.87 3.73 3.27 3.20 3.20 3.17 3.13 และ 3.07 brix ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิห้อง และถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 3.00 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.28, ภาพที่ 4.35)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยชนิดของถุงพลาสติกเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.45 brix รองลงมาได้แก่ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีปริมาณ TSS คือ 3.34 brix และผักกาดหอม ที่เก็บในถุงพลาสติก PP มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 3.12 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.29, ภาพที่ 4.36)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยระดับอุณหภูมิเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.69 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีปริมาณ TSS คือ 3.38 และ 3.08 brix และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด คือ 3.07 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.30, ภาพที่ 4.37)

ภายหลังการเก็บรักษา 8 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.87 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีปริมาณ TSS คือ 3.40 3.27 3.07 และ 3.07 brix ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS น้อยที่สุด

ภายหลังการเก็บรักษา 16 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS มากที่สุด คือ 3.00 brix รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS คือ 2.93 และ 2.80 brix ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TSS น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 2.73 brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TSS ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.28, ภาพที่ 4.35)

ตารางที่ 4.28 แสดงปริมาณ Total Soluble Solid (TSS) ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

Treatment Combination (ถุงพลาสติก + อุณหภูมิ)	ปริมาณ TSS (brix) ภายหลังการเก็บรักษา								
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน
HDPE + อุณหภูมิห้อง	3.83a ^{1/}	3.00a ^{1/}	3.33b ^{1/}	3.07b ^{1/}	-	-	-	-	-
HDPE + 5 °c	4.00a	3.13a	3.07bc	4.00a	3.40b ^{1/}	2.93a ^{1/}	3.07a ^{1/}	2.87abc ^{1/}	2.93a ^{1/}
HDPE + 10 °c	3.67a	3.07a	3.07bc	3.73a	3.07bc	3.00a	2.93a	2.60c	2.73a
HDPE + 15 °c	4.00a	3.13a	3.13bc	3.00b	3.00c	3.07a	3.00a	-	-
PP + อุณหภูมิห้อง	3.67a	3.07a	3.07bc	3.00b	3.07bc	-	-	-	-
PP + 5 °c	3.83a	3.20a	2.67c	3.20b	3.87a	3.07a	2.93a	3.20a	2.73a
PP + 10 °c	4.00a	3.07a	3.33b	3.27b	3.00c	2.93a	2.80a	2.53c	-
PP + 15 °c	3.83a	3.00a	3.07bc	3.00b	3.00c	2.87a	2.87a	2.73bc	2.80a
LDPE + อุณหภูมิห้อง	4.00a	3.13a	2.73c	3.17b	-	-	-	-	-
LDPE + 5 °c	4.00a	3.00a	3.07bc	3.87a	3.27bc	3.07a	3.07a	3.07ab	3.00a
LDPE + 10 °c	4.00a	3.00a	3.00bc	3.13b	3.00c	3.00a	3.00a	-	-
LDPE + 15 °c	3.67a	3.00a	3.87a	3.20b	3.00c	3.00a	2.87a	-	-

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.29 แสดงปริมาณ Total Soluble Solid (TSS) ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก

HDPE PP และ LDPE

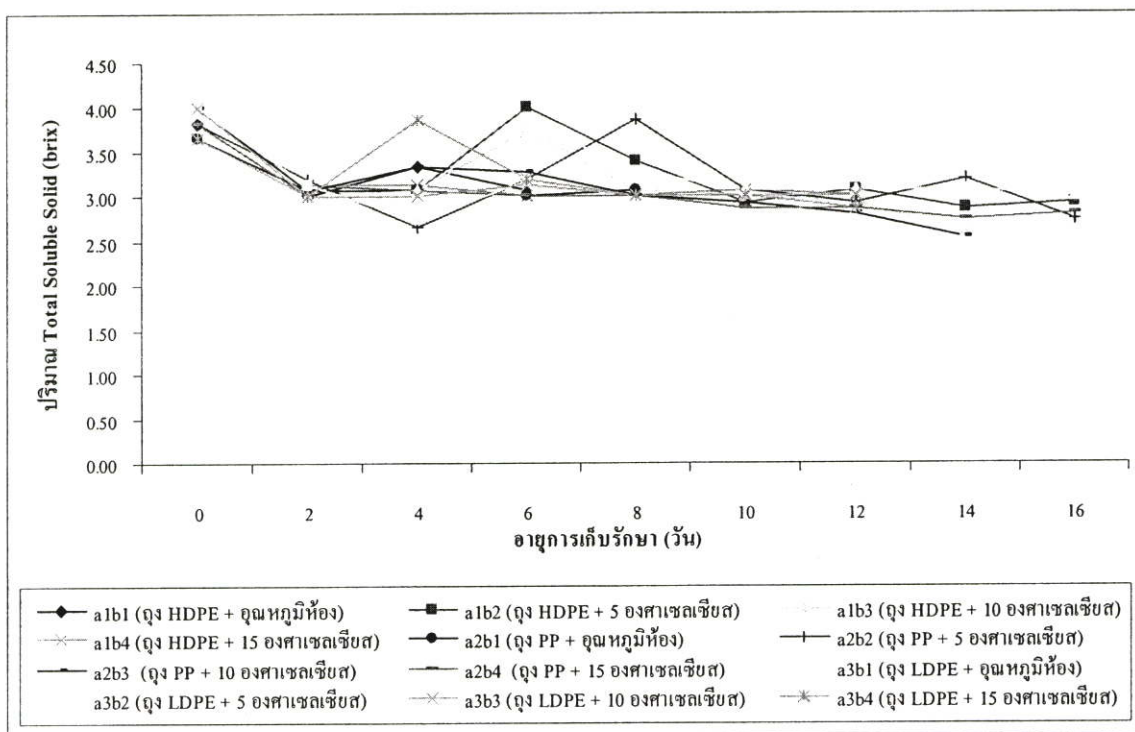
ถุงพลาสติก	ปริมาณ TSS (brix) ภายหลังการเก็บรักษา								
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน
HDPE	3.88a ^{1/}	3.08a ^{1/}	3.15a ^{1/}	3.45a ^{1/}	3.16a ^{1/}	3.00a ^{1/}	3.00a ^{1/}	2.73a ^{1/}	2.83a ^{1/}
PP	3.83a	3.08a	3.03a	3.12b	3.23a	2.96a	2.87a	2.82a	2.77a
LDPE	3.92a	3.03a	3.17a	3.34a	3.09a	3.02a	2.98a	3.07a	3.00a

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวดิ่งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

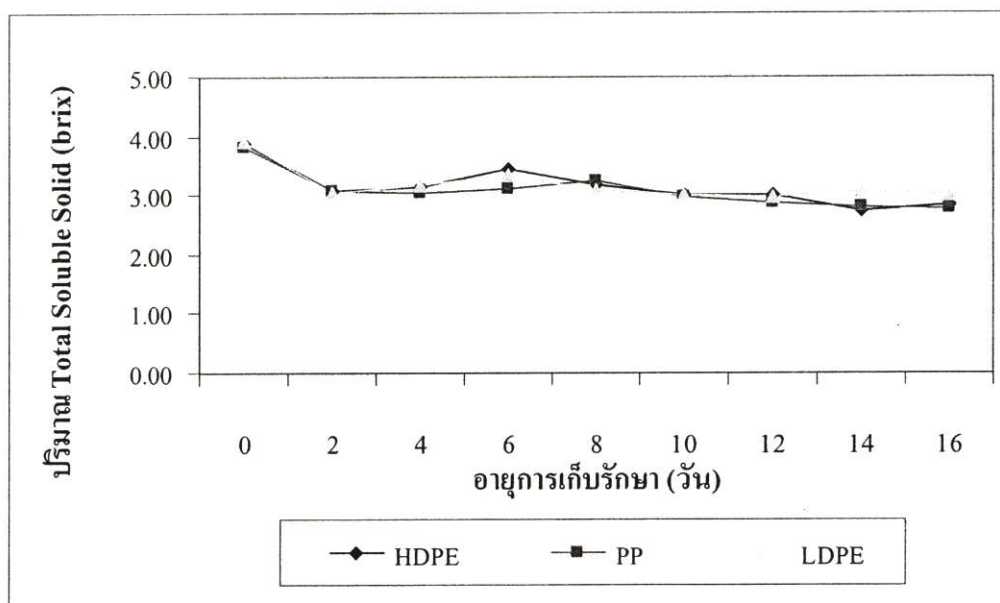
ตารางที่ 4.30 แสดงปริมาณ Total Soluble Solid (TSS) ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ อุณหภูมิต่างๆ กัน

ระดับอุณหภูมิ	ปริมาณ TSS (brix) ภายหลังการเก็บรักษา								
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน
อุณหภูมิห้อง	3.83a ^{1/}	3.07a ^{1/}	3.04b ^{1/}	3.08c ^{1/}	3.07a ^{1/}	-	-	-	-
5 °c	3.94a	3.11a	2.93b	3.69a	3.51a	3.02a ^{1/}	3.02a ^{1/}	3.05a ^{1/}	2.89a ^{1/}
10 °c	3.89a	3.04a	3.13ab	3.38b	3.02a	2.98a	2.91a	2.57a	-
15 °c	3.83a	3.04a	3.36a	3.07c	3.00a	2.98a	2.91a	-	-

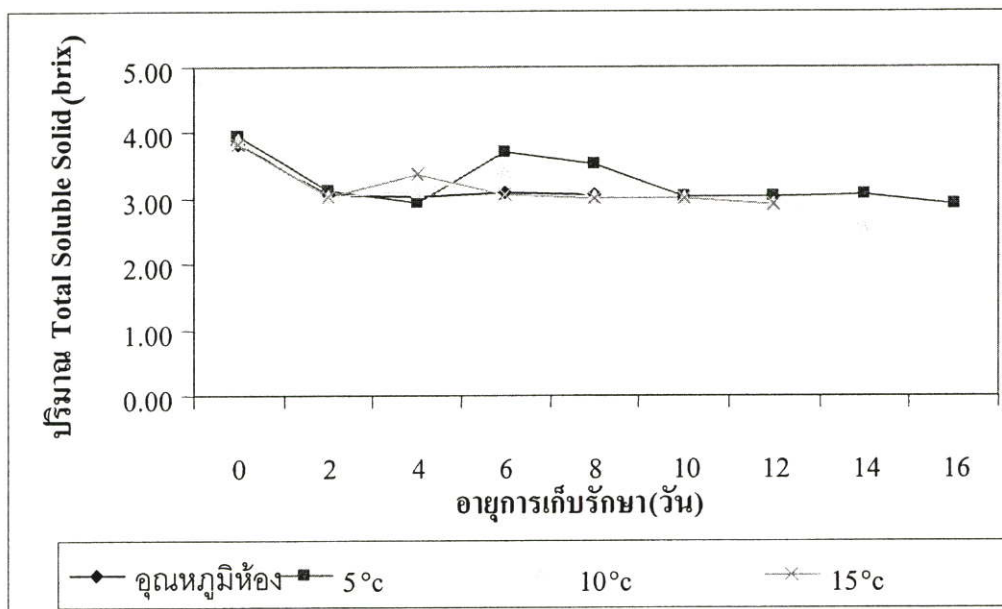
1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวดิ่งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.35 แสดงปริมาณ Total Soluble Solid (TSS) ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอนุหภูมิต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.36 แสดงปริมาณ Total Soluble Solid (TSS) ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE

ภาพที่ 4.37 แสดงปริมาณ Total Soluble Solid (TSS) ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ปริมาณ Titratable Acidity (TA)

ในระหว่างการเก็บรักษาผักกาดหอม ปริมาณ TA มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4.31, ภาพที่ 4.38) ซึ่งมีรายละเอียดคือ

ก่อนการเก็บรักษา (0 วัน)

ผักกาดหอม มีปริมาณ TA เฉลี่ยตั้งแต่ 0.20 – 0.26 เปอร์เซ็นต์

ภายหลังการเก็บรักษา 2 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.26 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่อุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีปริมาณ TA คือ 0.25 0.25 0.24 0.24 0.22 0.22 0.21 0.20 0.20 และ 0.20 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาใน ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA น้อยที่สุด คือ 0.19 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.31, ภาพที่ 4.38)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยชนิดของถุงพลาสติกเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.24 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่เก็บในถุงพลาสติก PP และ LDPE มีปริมาณ TA น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 0.21 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.32, ภาพที่ 4.39)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยระดับอุณหภูมิเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.23 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิห้อง 10 และ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 0.22 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.32, ภาพที่ 4.40)

ภายหลังการเก็บรักษา 4 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.29 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่อุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA คือ 0.25 0.25 0.24 0.23 0.23 0.22 0.22 0.21 0.21 และ 0.20 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA น้อยที่สุด คือ 0.19 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.31, ภาพที่ 4.38)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยชนิดของถุงพลาสติกเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP และ LDPE มีปริมาณ TA มากที่สุดเท่ากัน คือ 0.23 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่เก็บในถุงพลาสติก HDPE มีปริมาณ TA น้อยที่สุด คือ 0.22 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.32, ภาพที่ 4.39)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยระดับอุณหภูมิเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.25 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 และ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA คือ 0.23 และ 0.22 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA น้อยที่สุด คือ 0.20 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.33, ภาพที่ 4.40)

ภายหลังการเก็บรักษา 6 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่อุณหภูมิห้อง และถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA มากที่สุดเท่ากัน คือ 0.32 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิห้อง ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA คือ 0.31 0.30 0.29 0.29 0.27 0.27 และ 0.27 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 0.25 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า ปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.31, ภาพที่ 4.38)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยชนิดของถุงพลาสติกเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.29 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่เก็บในถุงพลาสติก PP และ LDPE มีปริมาณ TA น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 0.28 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.32, ภาพที่ 4.39)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยระดับอุณหภูมิเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้อง มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.31 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 และ 10 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA คือ 0.28 และ 0.27 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA น้อยที่สุด คือ 0.26 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.33, ภาพที่ 4.40)

ภายหลังการเก็บรักษา 8 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีปริมาณ TA มากที่สุดเท่ากัน คือ 0.34 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA คือ 0.31 0.31 0.28 0.28 0.27 0.27 และ 0.27 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศา

ภายหลังการเก็บรักษา 16 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA มากที่สุด คือ 0.28 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีปริมาณ TA น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 0.26 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปริมาณ TA ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.31, ภาพที่ 4.38)

ตารางที่ 4.31 แสดงปริมาณ Titratable Acidity (TA) ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

Treatment Combination (ถุงพลาสติก + อุณหภูมิ)	ปริมาณ TA (เปอร์เซ็นต์) ภายหลังการเก็บรักษา									
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน	
HDPE + อุณหภูมิห้อง	0.20a ^{1/}	0.25ab ^{1/}	0.25b ^{1/}	0.32a ^{1/}	-	-	-	-	-	
HDPE + 5 °c	0.23a	0.22c-e	0.20de	0.27b-d	0.27d ^{1/}	0.25c ^{1/}	0.28bc ^{1/}	0.26b ^{1/}	0.26a ^{1/}	
HDPE + 10 °c	0.23a	0.26a	0.22c-e	0.32a	0.27d	0.30ab	0.26cd	0.26b	0.26a	
HDPE + 15 °c	0.25a	0.25a-c	0.21c-e	0.25d	0.28d	0.32a	0.31ab	-	-	
PP + อุณหภูมิห้อง	0.22a	0.20ef	0.29a	0.30ab	0.34a	-	-	-	-	
PP + 5 °c	0.25a	0.24b-d	0.19e	0.29a-c	0.27d	0.26c	0.26cd	0.26b	0.28a	
PP + 10 °c	0.26a	0.20f	0.23bc	0.27cd	0.31bc	0.24c	0.25cd	0.30a	-	
PP + 15 °c	0.24a	0.19f	0.23cd	0.25d	0.28cd	0.26c	0.26cd	0.29a	0.26a	
LDPE + อุณหภูมิห้อง	0.22a	0.20f	0.22cd	0.31a	-	-	-	-	-	
LDPE + 5 °c	0.23a	0.21ef	0.21c-e	0.25d	0.25d	0.27bc	0.28bc	0.30a	0.26a	
LDPE + 10 °c	0.25a	0.24a-d	0.25b	0.27cd	0.31ab	0.25c	0.24d	-	-	
LDPE + 15 °c	0.24a	0.22d-f	0.24bc	0.29a-c	0.34a	0.30ab	0.31a	-	-	

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทาง โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.32 แสดงปริมาณ titratable acidity (TA) ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก
HDPE PP และ LDPE

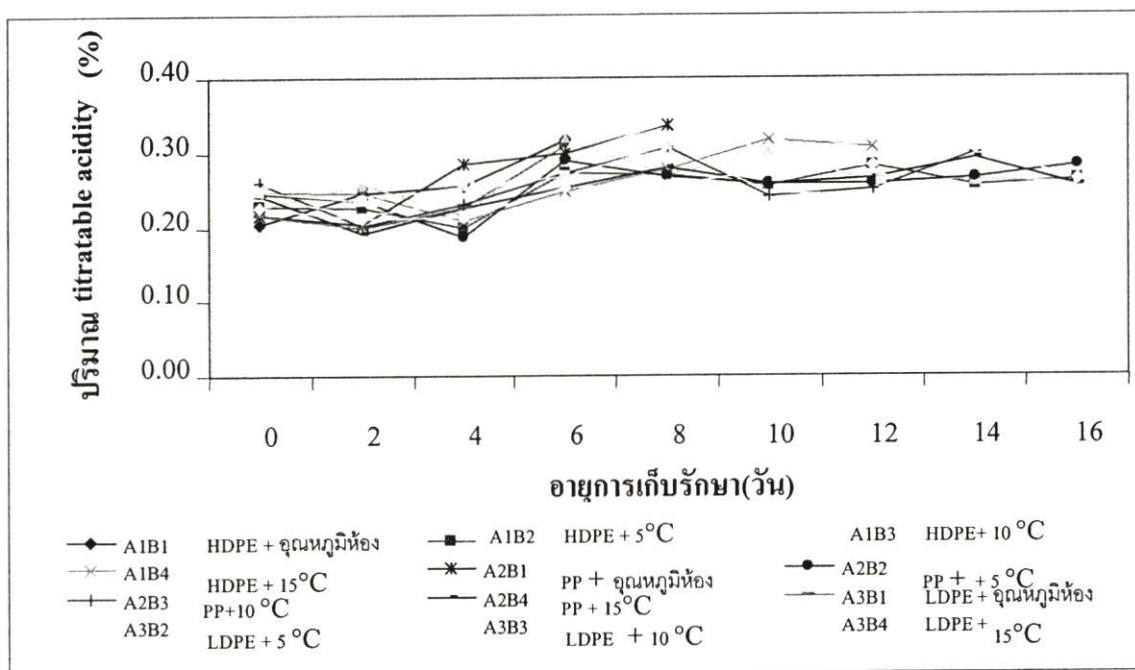
ถุงพลาสติก	ปริมาณ TA (เปอร์เซ็นต์) ภายหลังการเก็บรักษา								
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน
HDPE	0.23a ^{1/}	0.24a ^{1/}	0.22a ^{1/}	0.29a ^{1/}	0.27a ^{1/}	0.29a ^{1/}	0.28a ^{1/}	0.26a ^{1/}	0.26a ^{1/}
PP	0.24a	0.21b	0.23a	0.28a	0.30a	0.25a	0.26a	0.29a	0.27a
LDPE	0.23a	0.21b	0.23a	0.28a	0.30a	0.27a	0.28a	0.30a	0.26a

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

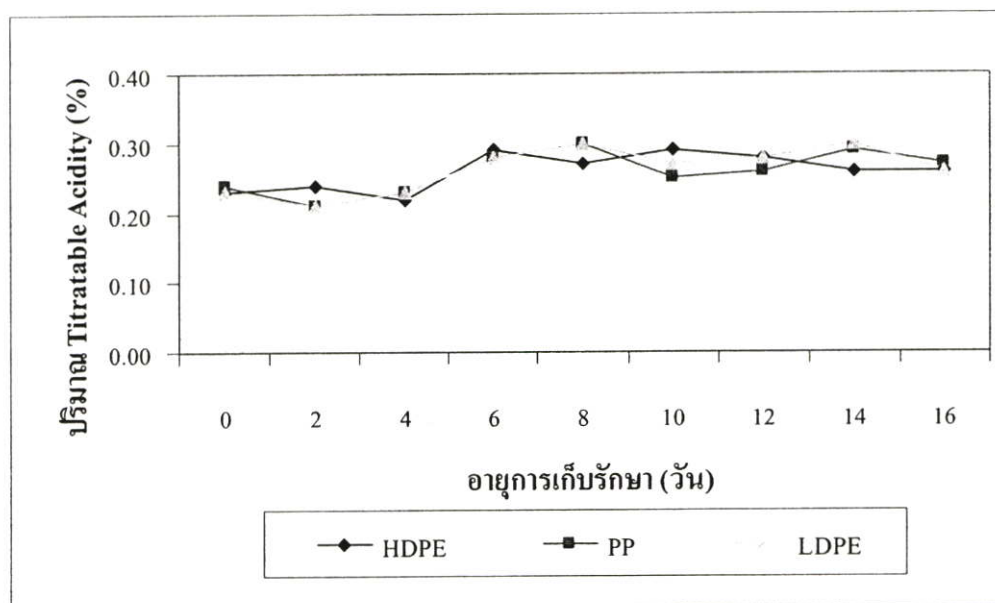
ตารางที่ 4.33 แสดงปริมาณ titratable acidity (TA) ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ
ต่างๆ กัน

ระดับอุณหภูมิ	ปริมาณ TA (เปอร์เซ็นต์) ภายหลังการเก็บรักษา								
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน
อุณหภูมิห้อง	0.21a ^{1/}	0.22a ^{1/}	0.25a ^{1/}	0.31a ^{1/}	-	-	-	-	-
5 °c	0.23a	0.22c	0.20bc	0.27a	0.26a ^{1/}	0.26a ^{1/}	0.27a ^{1/}	0.27a ^{1/}	0.27a ^{1/}
10 °c	0.24a	0.23b	0.23b	0.28a	0.30a	0.26a	0.25a	0.28a	0.26a
15 °c	0.24a	0.22b	0.22c	0.26a	0.30a	0.29a	0.29a	0.29a	0.26a

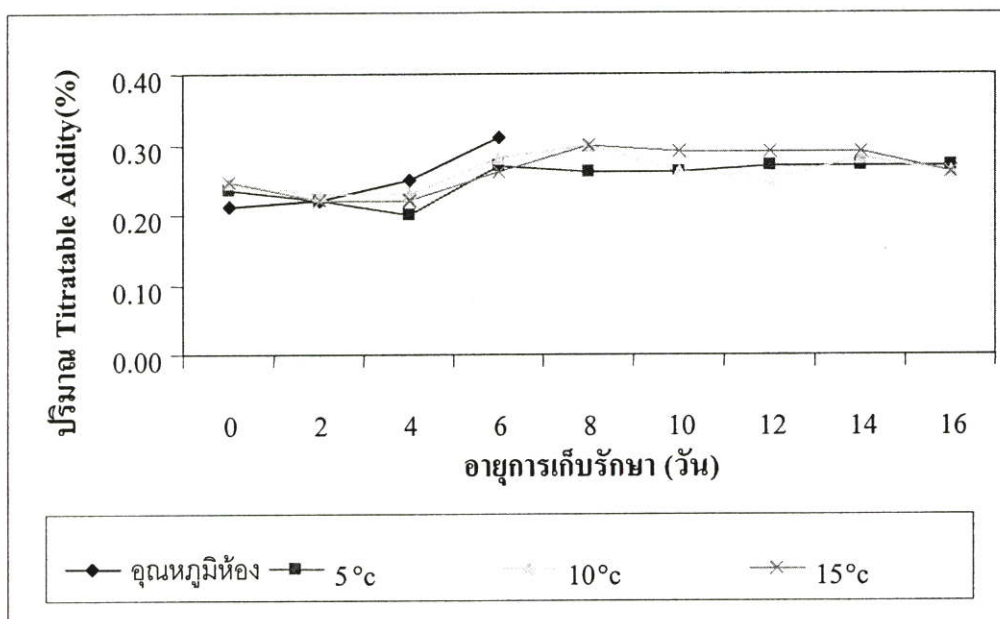
1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.38 แสดงปริมาณ Titratable Acidity (TA) ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.39 แสดงปริมาณ titratable acidity (TA) ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE

ภาพที่ 4.40 แสดงปริมาณ titratable acidity (TA) ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ อุณหภูมิต่างๆ กัน

การเปลี่ยนแปลงค่าสี

ในระหว่างการเก็บรักษาผักกาดหอม ค่า L^* และ ค่า a^* มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ส่วนค่า b^* มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ตามระยะเวลาการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดคือ

ก่อนทำการทดลอง (0 วัน)

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 51.37 – 57.45 (ตารางที่ 4.34, ภาพที่ 4.41) ค่า a^* เฉลี่ยตั้งแต่ -10.33 - -8.20 (ตารางที่ 4.37, ภาพที่ 4.44) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 24.06 – 31.08 (ตารางที่ 4.40, ภาพที่ 4.47)

ภายหลังเก็บรักษา 2 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 52.45 – 54.99 (ตารางที่ 4.34, ภาพที่ 4.41) ค่า a^* เฉลี่ยตั้งแต่ -9.64 - -8.93 (ตารางที่ 4.37, ภาพที่ 4.44) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 27.44 – 32.48 (ตารางที่ 4.40, ภาพที่ 4.47)

เมื่อพิจารณาเฉพาะถุงพลาสติกอย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีค่า L^* มากที่สุด คือ 54.79 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP มีค่า L^* คือ 54.54 และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีค่า L^* น้อยที่สุด คือ 53.75 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.35, ภาพที่ 4.42)

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP มีค่า a^* มากที่สุด คือ -9.11 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีค่า a^* คือ -9.32 และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีค่า a^* น้อยที่สุด คือ -9.37 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.38, ภาพที่ 4.45)

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีค่า b^* มากที่สุด คือ 31.18 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP มีค่า b^* คือ 29.92 และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 29.52 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า b^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.41, ภาพที่ 4.48)

เมื่อพิจารณาเฉพาะระดับอุณหภูมิอย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีค่า L^* มากที่สุด คือ 54.85 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้อง และที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีค่า L^* คือ 54.60 และ 54.10 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีค่า L^* น้อยที่สุด คือ 53.89 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.36, ภาพที่ 4.43)

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีค่า a^* มากที่สุด คือ -9.04 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส และที่อุณหภูมิห้อง มีค่า

a^* คือ -9.26 และ -9.37 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีค่า a^* น้อยที่สุด คือ -9.38 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.39, ภาพที่ 4.46)

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีค่า b^* มากที่สุด คือ 31.59 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในที่ระดับอุณหภูมิห้อง และ 15 องศาเซลเซียส มีค่า b^* คือ 31.11 และ 29.36 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 28.77 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า b^* มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.42, ภาพที่ 4.49)

ภายหลังเก็บรักษา 4 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 53.49 – 58.06 (ตารางที่ 4.34, ภาพที่ 4.41) ค่า a^* เฉลี่ยตั้งแต่ -9.49 – -8.55 (ตารางที่ 4.37, ภาพที่ 4.44) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 29.62 – 35.45 (ตารางที่ 4.40, ภาพที่ 4.47)

เมื่อพิจารณาเฉพาะถุงพลาสติกอย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีค่า L^* มากที่สุด คือ 56.83 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีค่า L^* คือ 54.93 และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP มีค่า L^* น้อยที่สุด คือ 54.25 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L^* มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.35, ภาพที่ 4.42)

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีค่า a^* มากที่สุด คือ -8.89 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีค่า a^* คือ -9.20 และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP มีค่า a^* น้อยที่สุด คือ -9.29 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.38, ภาพที่ 4.45)

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีค่า b^* มากที่สุด คือ 32.98 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP มีค่า b^* คือ 31.35 และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 31.23 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า b^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.41, ภาพที่ 4.48)

เมื่อพิจารณาเฉพาะระดับอุณหภูมิอย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีค่า L^* มากที่สุด คือ 56.40 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษา ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส และที่อุณหภูมิห้อง มีค่า L^* คือ 55.32 และ 55.15 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีค่า L^* น้อยที่สุด คือ 54.48 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.36, ภาพที่ 4.43)

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิห้อง และที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีค่า a^* มากที่สุด คือ -9.07 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีค่า a^* คือ -9.12 และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีค่า a^* น้อยที่สุด คือ -9.25 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.39, ภาพที่ 4.46)

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีค่า b^* มากที่สุด คือ 32.79 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ที่อุณหภูมิห้อง และมีค่า b^* คือ 32.63 และ 31.19 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 30.79 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า b^* มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.42, ภาพที่ 4.49)

ภายหลังเก็บรักษา 6 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 53.44 – 57.53 (ตารางที่ 4.34, ภาพที่ 4.41) ค่า a^* เฉลี่ยตั้งแต่ -9.98 - -8.20 (ตารางที่ 4.37, ภาพที่ 4.44) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 25.81 – 35.45 (ตารางที่ 4.40, ภาพที่ 4.47)

เมื่อพิจารณาเฉพาะถุงพลาสติกอย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP มีค่า L^* มากที่สุด คือ 55.98 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีค่า L^* คือ 55.72 และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีค่า L^* น้อยที่สุด คือ 54.80 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.35, ภาพที่ 4.42)

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีค่า a^* มากที่สุด คือ -8.86 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP มีค่า a^* คือ -8.93 และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีค่า a^* น้อยที่สุด คือ -9.03 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.38, ภาพที่ 4.45)

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีค่า b^* มากที่สุด คือ 31.18 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP มีค่า b^* คือ 30.49 และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 29.71 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า b^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.41, ภาพที่ 4.48)

เมื่อพิจารณาเฉพาะระดับอุณหภูมิอย่างเดียว พบว่า

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีค่า L^* มากที่สุด คือ 55.90 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้อง และที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีค่า L^* คือ 55.77 และ 55.29 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส

มีค่า L^* น้อยที่สุด คือ 55.04 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า L^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.36, ภาพที่ 4.43)

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีค่า a^* มากที่สุด คือ -8.84 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และที่อุณหภูมิห้อง มีค่า a^* คือ -8.87 และ -8.95 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีค่า a^* น้อยที่สุด คือ -9.10 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า a^* ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.39, ภาพที่ 4.46)

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีค่า b^* มากที่สุด คือ 31.74 รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในที่ระดับอุณหภูมิ 10 และ 15 องศาเซลเซียส มีค่า b^* คือ 31.19 และ 30.64 ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีค่า b^* น้อยที่สุด คือ 29.59 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่า b^* มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.42, ภาพที่ 4.49)

ภายหลังเก็บรักษา 8 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 53.39 – 57.92 (ตารางที่ 4.34, ภาพที่ 4.41) ค่า a^* เฉลี่ย ตั้งแต่ -9.03 - -8.07 (ตารางที่ 4.37, ภาพที่ 4.44) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 27.82 – 31.75 (ตารางที่ 4.40, ภาพที่ 4.47)

ภายหลังเก็บรักษา 10 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 55.13 – 58.25 (ตารางที่ 4.34, ภาพที่ 4.41) ค่า a^* เฉลี่ย ตั้งแต่ -9.55 - -8.59 (ตารางที่ 4.37, ภาพที่ 4.44) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 28.64 – 32.45 (ตารางที่ 4.40, ภาพที่ 4.47)

ภายหลังเก็บรักษา 12 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 52.60 – 57.76 (ตารางที่ 4.34, ภาพที่ 4.41) ค่า a^* เฉลี่ย ตั้งแต่ -9.53 - -8.90 (ตารางที่ 4.37, ภาพที่ 4.44) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 27.15 – 33.52 (ตารางที่ 4.40, ภาพที่ 4.47)

ภายหลังเก็บรักษา 14 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 53.05 – 57.77 (ตารางที่ 4.34, ภาพที่ 4.41) ค่า a^* เฉลี่ย ตั้งแต่ -9.53 - -8.23 (ตารางที่ 4.37, ภาพที่ 4.44) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 28.04 – 30.20 (ตารางที่ 4.40, ภาพที่ 4.47)

ภายหลังเก็บรักษา 16 วัน

ผักกาดหอม มีค่า L^* เฉลี่ยตั้งแต่ 53.26 – 57.29 (ตารางที่ 4.34, ภาพที่ 4.41) ค่า a^* เฉลี่ย ตั้งแต่ -9.34 - -8.34 (ตารางที่ 4.37, ภาพที่ 4.44) ค่า b^* เฉลี่ยตั้งแต่ 28.07 – 31.71 (ตารางที่ 4.40, ภาพที่ 4.47)

ตารางที่ 4.34 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของฝักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

Treatment Combination (EA + CO ₂ : O ₂)	การเปลี่ยนแปลงค่า L* หลังการเก็บรักษา									
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน	
HDPE + อุณหภูมิห้อง	53.90a ^{1/}	52.78a ¹	53.64a ^{1/}	56.02a ¹	-	-	-	-	-	
HDPE + 5 °c	57.16a	54.31a	54.72a	54.01a	53.74a ^{1/}	55.13a ^{1/}	52.60c ^{1/}	54.33ab ^{1/}	55.56a ¹	
HDPE + 10 °c	54.92a	54.66a	54.88a	53.44a	57.23a	55.54a	53.11bc	54.49ab	53.26a	
HDPE + 15 °c	55.87a	53.26a	56.47a	55.71a	53.39a	55.25a	55.09a-c	-	-	
PP + อุณหภูมิห้อง	51.37a	55.75a	53.75a	56.70a	55.56a	-	-	-	-	
PP + 5 °c	52.57a	54.95a	53.49a	57.53a	55.97a	57.21a	53.56bc	55.34ab	56.35a	
PP + 10 °c	55.60a	52.45a	53.96a	55.75a	54.61a	57.25a	57.01ab	57.77a	-	
PP + 15 °c	55.05a	54.99a	55.80a	53.96a	57.92a	58.25a	54.79a-c	55.18ab	54.65a	
LDPE + อุณหภูมิห้อง	55.12a	55.27a	58.06a	54.59a	-	-	-	-	-	
LDPE + 5 °c	55.70a	55.30a	57.76a	56.15a	55.89a	57.03a	57.76a	53.05b	57.29a	
LDPE + 10 °c	53.37a	54.55a	54.59a	56.69a	55.67a	56.53a	54.59a-c	-	-	
LDPE + 15 °c	57.45a	54.06a	56.93a	55.45a	56.61a	57.33a	56.93ab	-	-	

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.35 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE

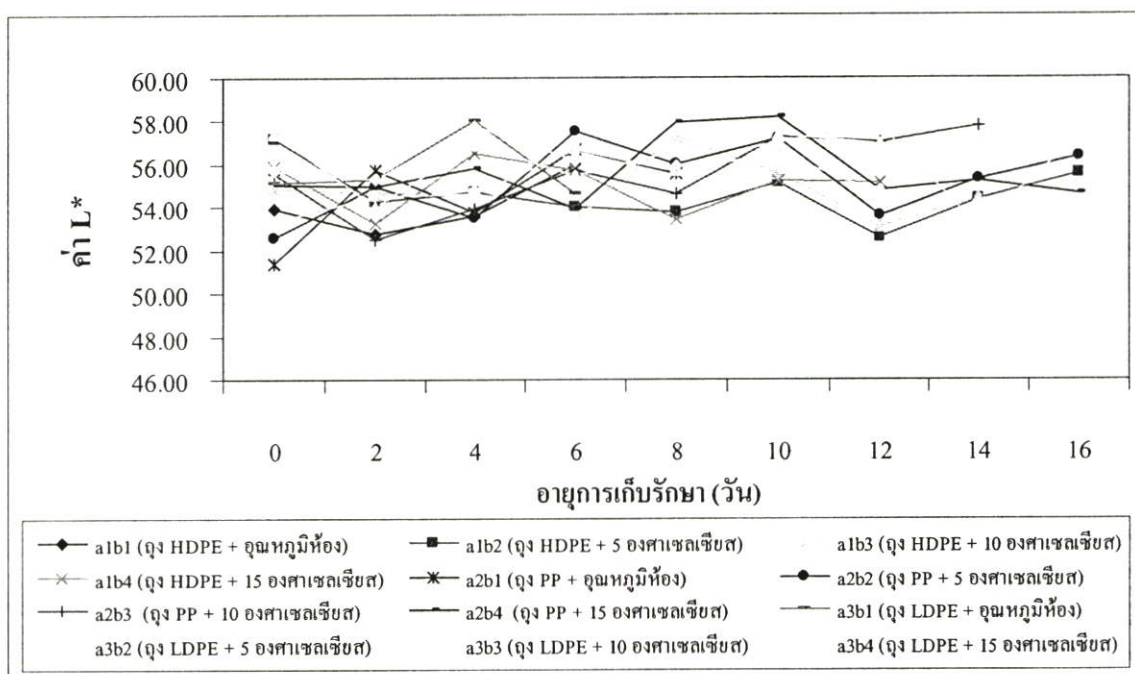
ถุงพลาสติก	การเปลี่ยนแปลงค่า L* หลังการเก็บรักษา								
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน
HDPE	55.46a ¹	53.75a ¹	54.93b ¹	54.80a ¹	54.79a ¹	55.31a ¹	53.60a ¹	54.41a ¹	54.41a ¹
PP	53.65a	54.54a	54.25b	55.98a	56.02a	57.57a	55.12a	56.10a	55.50a
LDPE	55.41a	54.79a	56.83a	55.72a	56.05a	56.96a	56.43a	53.05a	56.40a

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

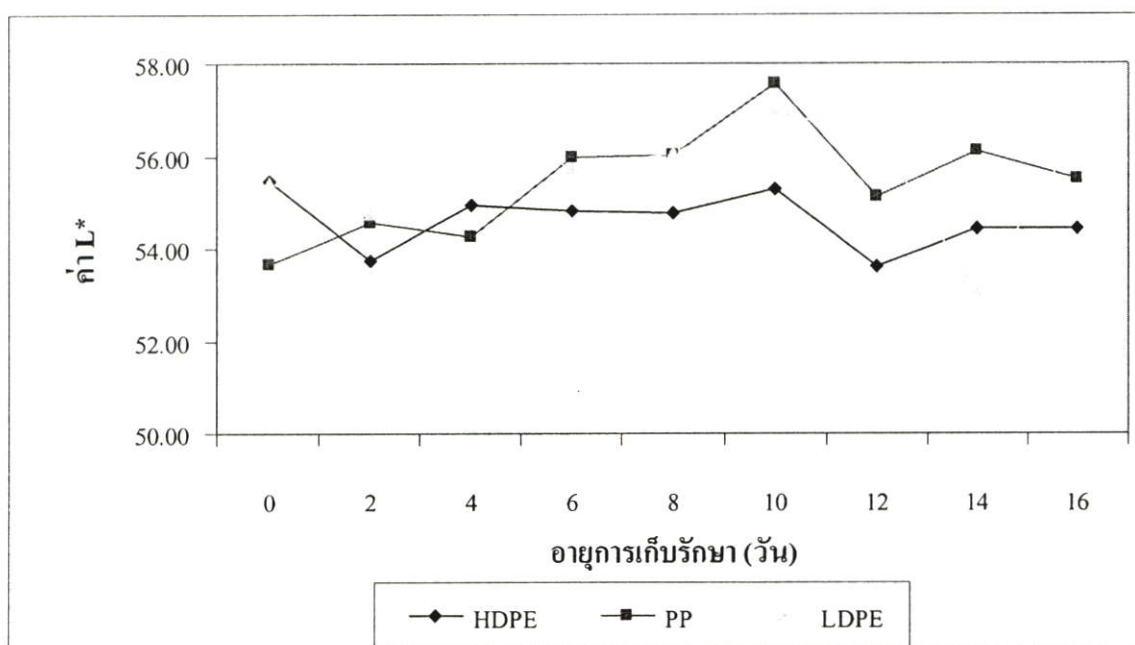
ตารางที่ 4.36 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ระดับอุณหภูมิ	การเปลี่ยนแปลงค่า L* หลังการเก็บรักษา								
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน
อุณหภูมิห้อง	53.46a ¹	54.60a ¹	55.15a ¹	55.77a ¹	55.56a ¹	-	-	-	-
5 °c	55.14a	54.85a	55.32a	55.90a	55.20a	56.46a ¹	54.64a ¹	54.24a ¹	56.40a ¹
10 °c	54.63a	53.89a	54.48a	55.29a	55.84a	56.44a	54.90a	56.13a	53.26a
15 °c	56.12a	54.10a	56.40a	55.04a	55.97a	56.94a	55.60a	55.18a	54.65a

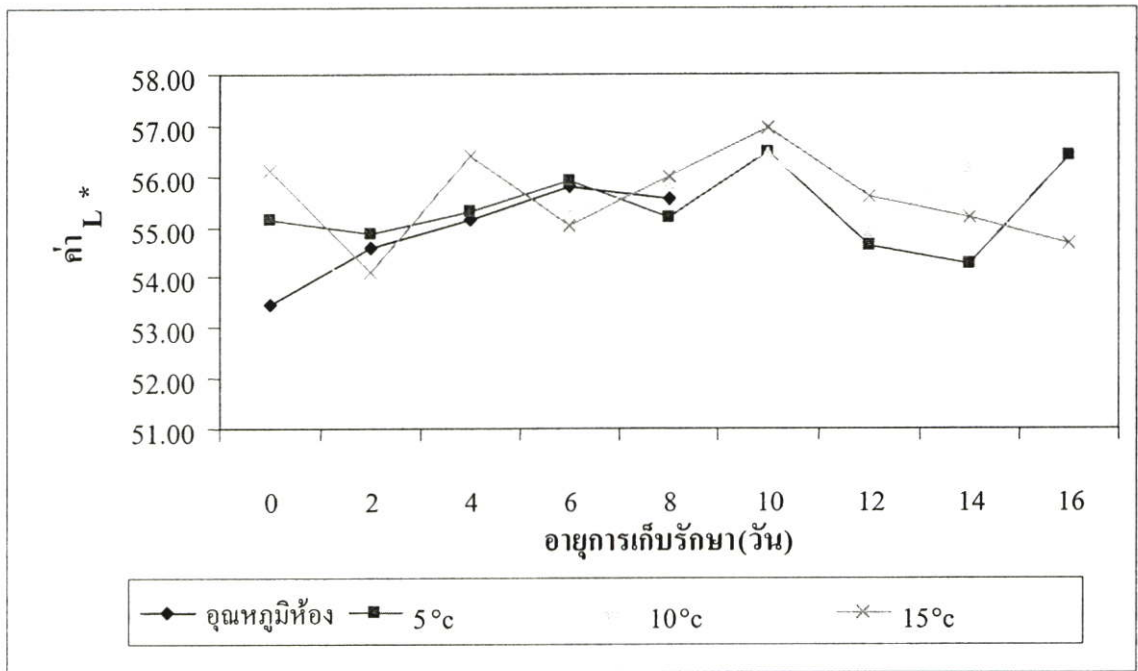
1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.41 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L^* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.42 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L^* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE

ภาพที่ 4.43 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า L* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ตารางที่ 4.37 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

Treatment Combination (EA + CO ₂ : O ₂)	การเปลี่ยนแปลงค่า a* หลังการเก็บรักษา								
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน
HDPE + อุณหภูมิห้อง	-9.76a ^{1/}	-9.35a ^{1/}	-9.32a ^{1/}	-8.20a ^{1/}	-	-	-	-	-
HDPE + 5 °c	-8.31a	-9.23a	-9.49a	-9.31ab	-8.95b ^{1/}	-8.99ab ^{1/}	-9.53bc ^{1/}	-9.24bc ^{1/}	-8.65ab ^{1/}
HDPE + 10 °c	-9.30a	-9.15a	-9.03a	-9.24ab	-8.88b	-9.09ab	-9.03a-c	-8.75ab	-9.34b
HDPE + 15 °c	-8.95a	-9.54a	-8.96a	-9.36ab	-8.50b	-8.59a	-9.60c	-	-
PP + อุณหภูมิห้อง	-10.33a	-9.27a	-9.35a	-9.98b	-8.90b	-	-	-	-
PP + 5 °c	-9.95a	-9.27a	-9.35a	-8.32a	-8.07b	-9.06ab	-8.93c	-9.08bc	-8.69ab
PP + 10 °c	-9.4a	-8.93a	-9.29a	-8.61a	-8.94a	-9.28ab	-8.98ab	-8.23a	-
PP + 15 °c	-8.20a	-8.96a	-9.19a	-8.82ab	-8.16b	-9.24ab	-9.37a-c	-8.76ab	-9.00ab
LDPE + อุณหภูมิห้อง	-9.38a	-9.49a	-8.55a	-8.66ab	-	-	-	-	-
LDPE + 5 °c	-9.30a	-9.29a	-8.90a	-8.89ab	-8.88b	-8.82a	-8.90a	-9.53c	-8.38a
LDPE + 10 °c	-9.55a	-9.05a	-9.05a	-8.75ab	-9.03b	-9.09ab	-9.05a-c	-	-
LDPE + 15 °c	-8.47a	-9.64a	-9.06a	-9.12ab	-8.92b	-9.55b	-9.06a-c	-	-

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.38 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE

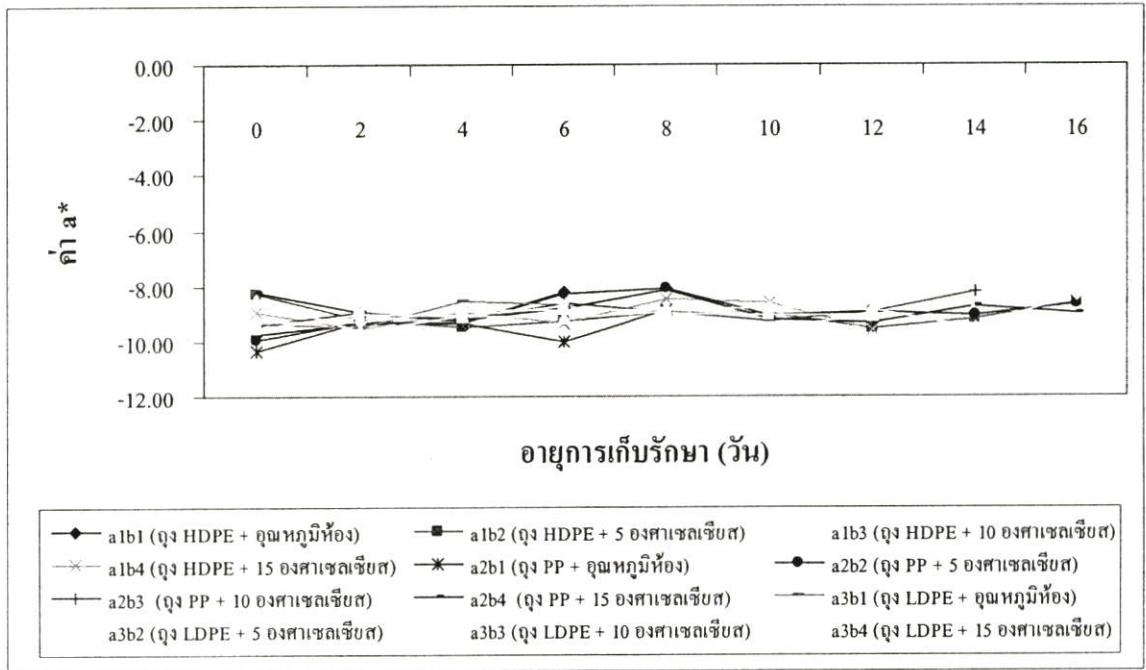
ถุงพลาสติก	การเปลี่ยนแปลงค่า a* หลังการเก็บรักษา									
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน	
HDPE	-9.08a ^{1/}	-9.32a ^{1/}	-9.2b ^{1/}	-9.03a ^{1/}	-8.75a ^{1/}	-8.89a ^{1/}	-9.39a ^{1/}	-9.00a ^{1/}	-9.00a ^{1/}	
PP	-9.47a	-9.11a	-9.29b	-8.93a	-8.52a	-9.19a	-9.09a	-8.69a	-8.85a	
LDPE	-9.18a	-9.37a	-8.89a	-8.86a	-8.93a	-9.15a	-9.00a	-9.53a	-8.38a	

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

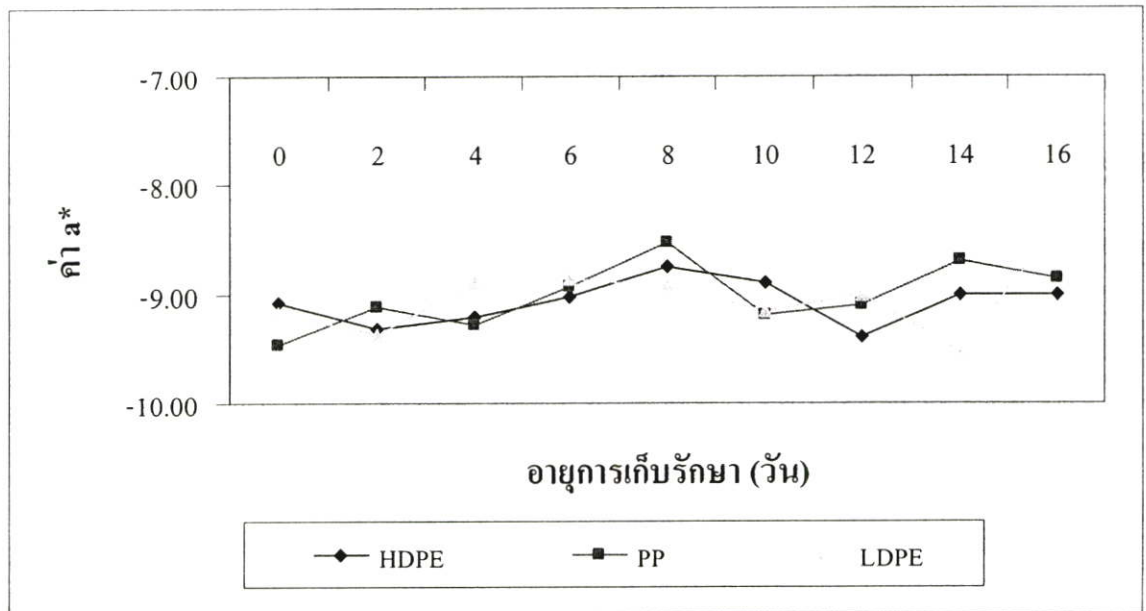
ตารางที่ 4.39 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ระดับอุณหภูมิ	การเปลี่ยนแปลงค่า a* หลังการเก็บรักษา									
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน	
อุณหภูมิห้อง	-9.82a ^{1/}	-9.37a ^{1/}	-9.07a ^{1/}	-8.95a ^{1/}	-8.90a ^{1/}	-	-	-	-	
5 °c	-9.19a	-9.26a	-9.25a	-8.84a	-8.63a	-8.96a ^{1/}	-9.12a ^{1/}	-9.28a ^{1/}	-8.57a ^{1/}	
10 °c	-9.42a	-9.04a	-9.12a	-8.87a	-8.95a	-9.15a	-9.02a	-8.49a	-9.34a	
15 °c	-8.54a	-9.38a	-9.07a	-9.10a	-8.53a	-9.13a	-9.34a	-8.76a	-9.00a	

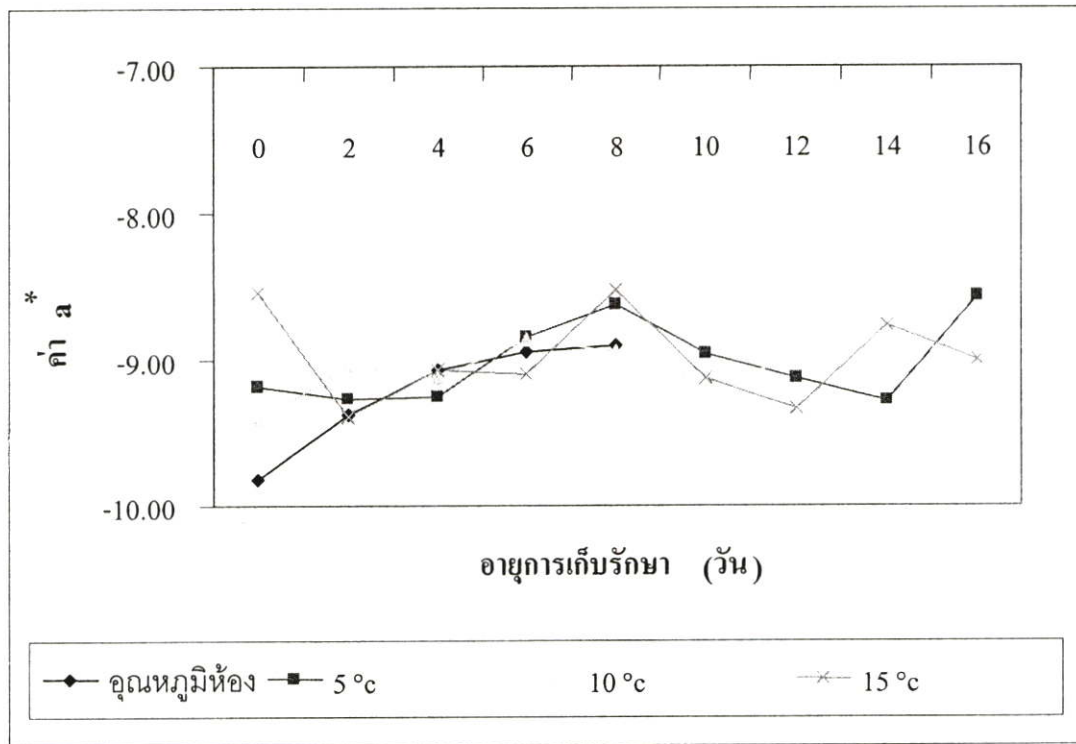
1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.44 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.45 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE

ภาพที่ 4.46 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า a^* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ตารางที่ 4.40 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b^* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

Treatment Combination (EA + CO ₂ : O ₂)	การเปลี่ยนแปลงค่า b^* หลังการเก็บรักษา									
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน	
HDPE + ควบคุมhumidityห้อง	29.54a ^{1/}	30.54a ^{1/}	30.46bc ^{1/}	27.47a ^{1/}	-	-	-	-	-	
HDPE + 5 °c	26.45a	29.86a	34.11ab	29.98a	28.14a ^{1/}	28.41a ^{1/}	27.37cd ^{1/}	30.20a ^{1/} a	28.07a ^{1/}	
HDPE + 10 °c	26.54a	28.90a	30.73bc	28.58a	31.75a	29.91a	30.15bc	29.58a	31.71a	
HDPE + 15 °c	28.72a	28.79a	29.62c	32.79a	31.32a	31.29a	32.72ab	-	-	
PP + ควบคุมhumidityห้อง	31.08a	31.08a	30.01c	33.79a	30.12a	-	-	-	-	
PP + 5 °c	28.96a	32.48a	30.26bc	32.82a	27.93a	32.06a	27.15d	30.12a	30.39a	
PP + 10 °c	30.93a	27.44a	29.67c	29.54a	29.36a	30.13a	32.63ab	30.14a	-	
PP + 15 °c	24.06a	28.70a	35.45a	25.81a	29.30a	32.45a	30.69ab	28.04a	28.28a	
LDPE + ควบคุมhumidityห้อง	28.77a	31.70a	33.11a-c	27.52a	-	-	-	-	-	
LDPE + 5 °c	30.32a	32.44a	33.52a-c	32.42a	30.18a	29.11a	33.52a	29.87a	29.63a	
LDPE + 10 °c	27.31a	29.98a	31.98a-c	35.45a	30.65a	28.64a	31.98ab	-	-	
LDPE + 15 °c	27.56a	30.59a	33.30a-c	33.33a	27.82a	30.96a	33.30a	-	-	

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.41 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE

PP และ LDPE

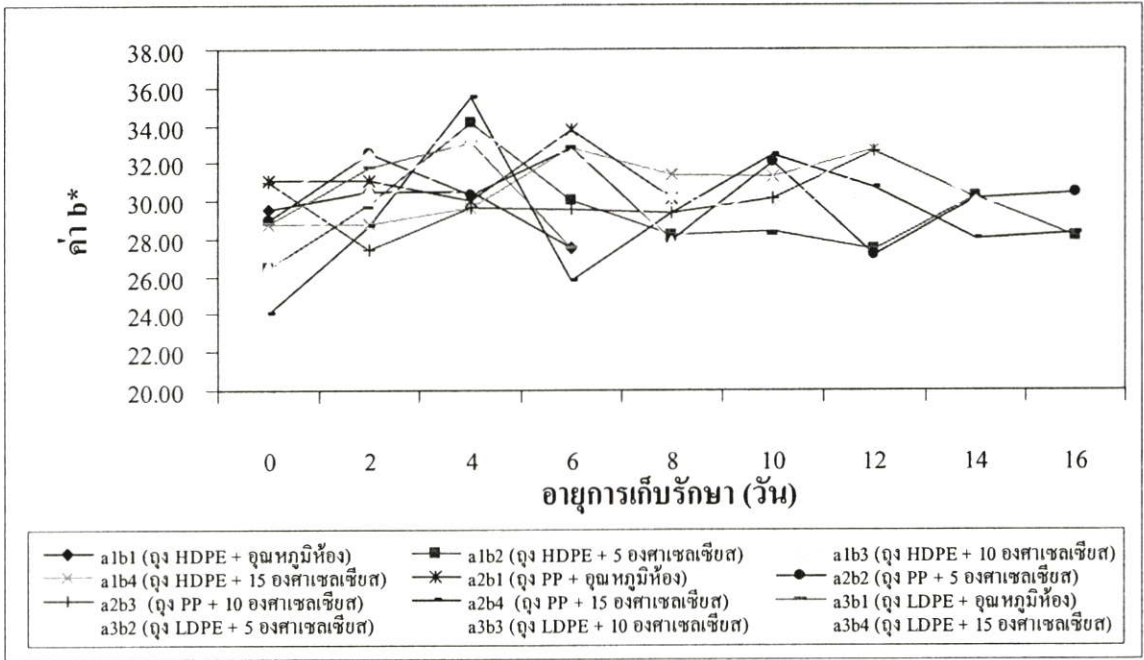
ระดับอุณหภูมิ	การเปลี่ยนแปลงค่า b* หลังการเก็บรักษา								
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน
HDPE	27.81a ^{1/}	29.52a ^{1/}	31.23a ^{1/}	29.71a ^{1/}	30.41a ^{1/}	29.87a ^{1/}	30.08a ^{1/}	29.89a ^{1/}	29.89a ^{1/}
PP	28.76a	29.92a	31.35a	30.49a	29.18a	31.55a	30.16a	29.43a	29.34a
LDPE	28.49a	31.18a	32.98a	31.18a	29.55a	29.57a	32.93a	29.87a	29.63a

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

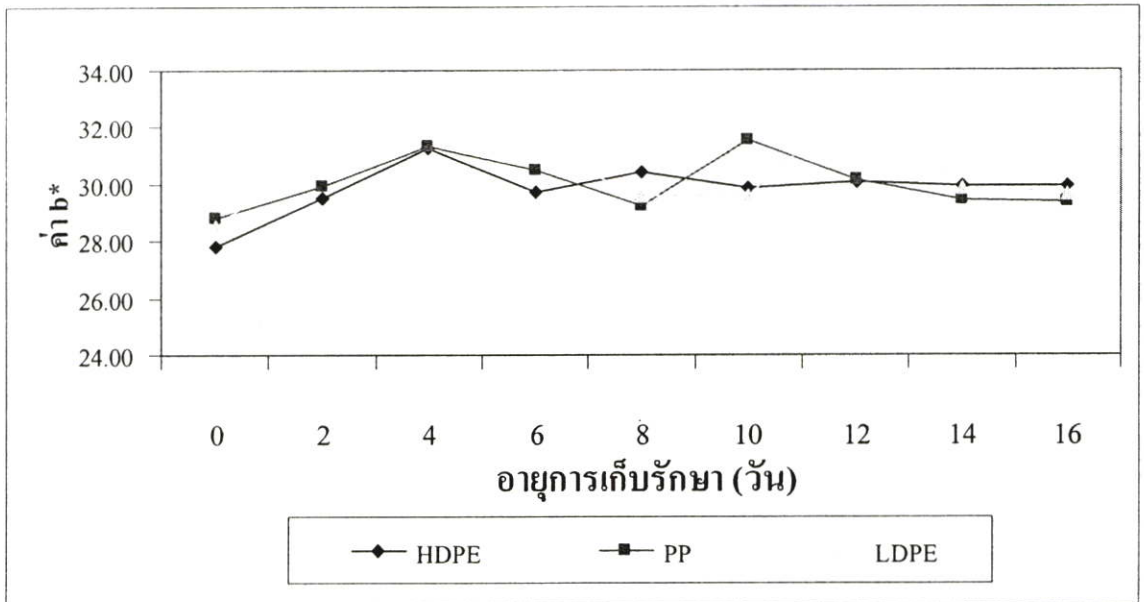
ตารางที่ 4.42 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ระดับอุณหภูมิ	การเปลี่ยนแปลงค่า b* หลังการเก็บรักษา								
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน
อุณหภูมิห้อง	29.80a ^{1/}	31.11ab ^{1/}	31.19a ^{1/}	29.59b ^{1/}	30.12a ^{1/}	-	-	-	-
5 °c	28.58a	31.59a	32.63a	31.74a	28.75a	29.86a ^{1/}	29.35a ^{1/}	30.06a ^{1/}	29.36a ^{1/}
10 °c	28.26a	28.77c	30.79a	31.19b	30.59a	29.56a	31.59a	29.86a	31.71a
15 °c	26.78a	29.36bc	32.79a	30.64a	29.48a	31.57a	32.24a	28.04a	28.28a

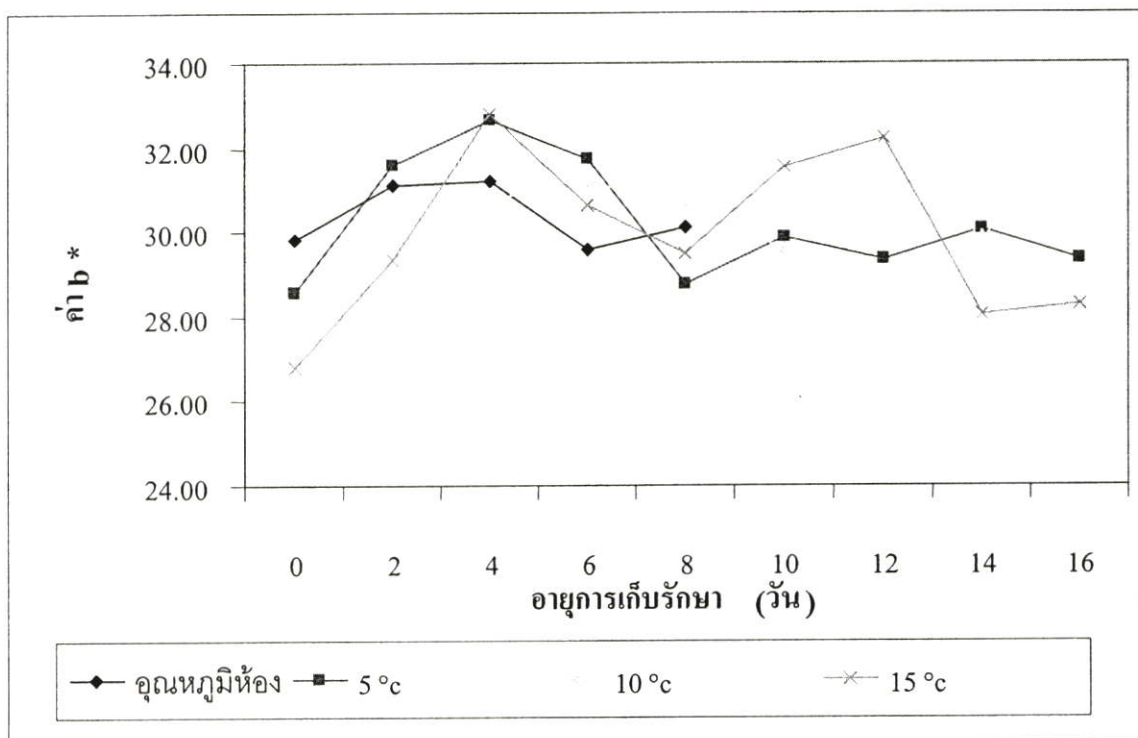
1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

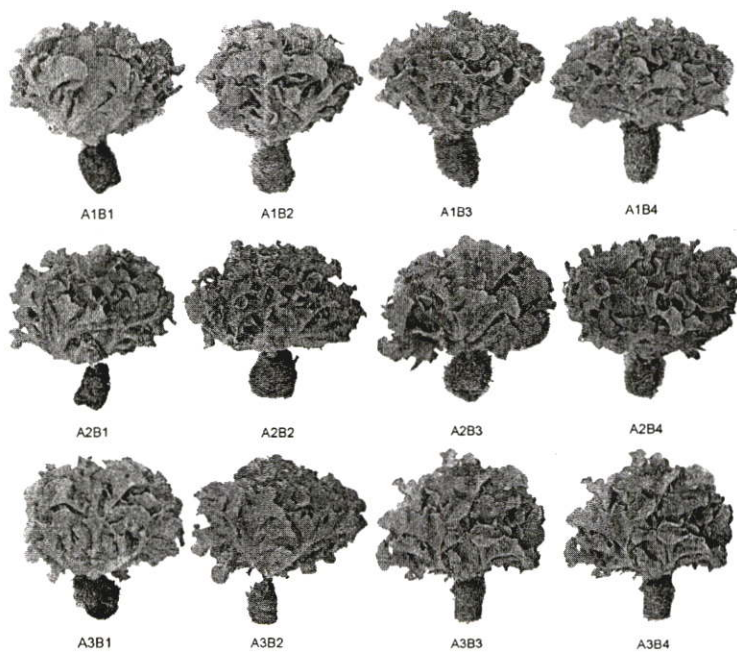
ภาพที่ 4.47 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

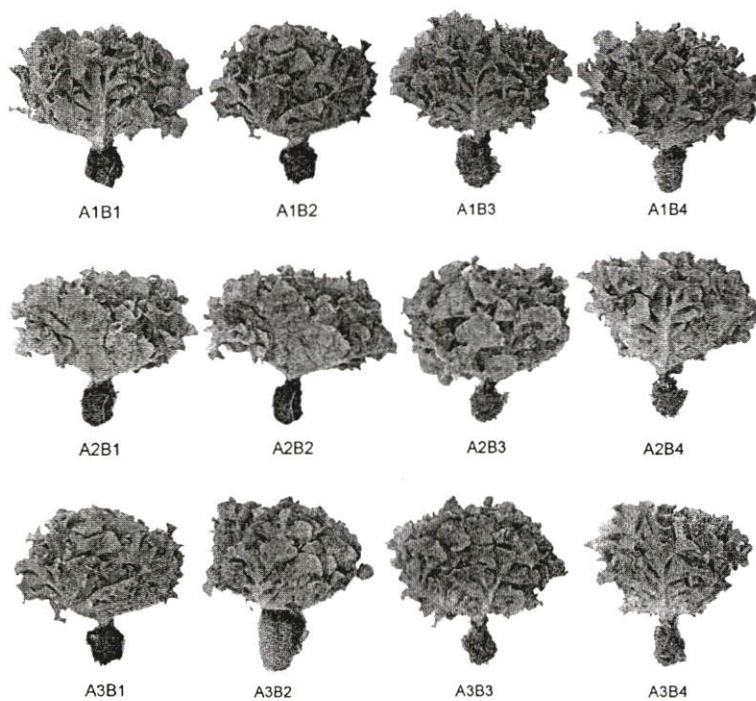
ภาพที่ 4.48 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE

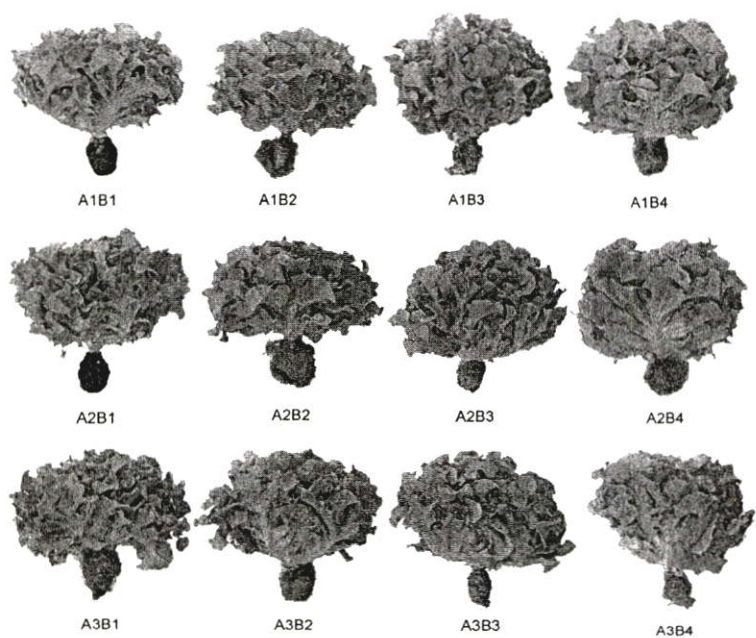
ภาพที่ 4.49 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า b* ของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

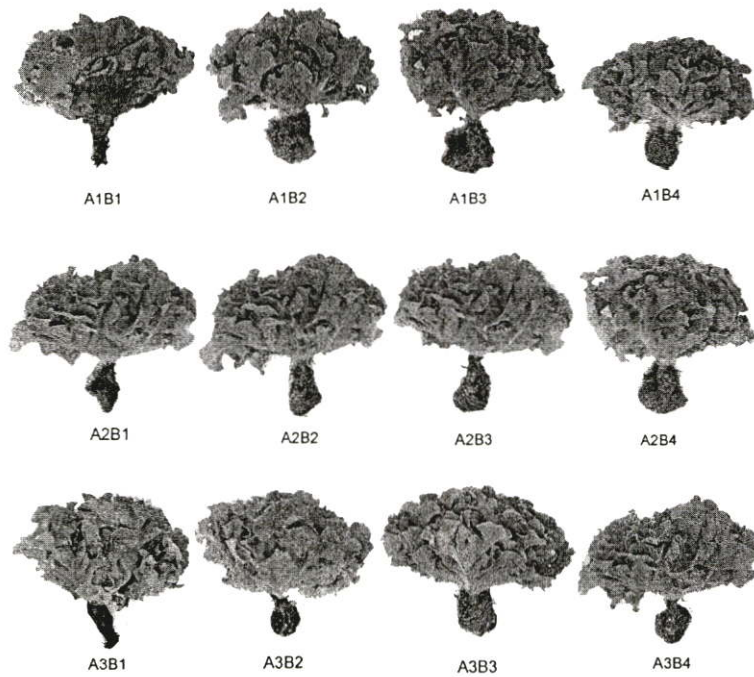
ภาพที่ 4.50 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 2 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

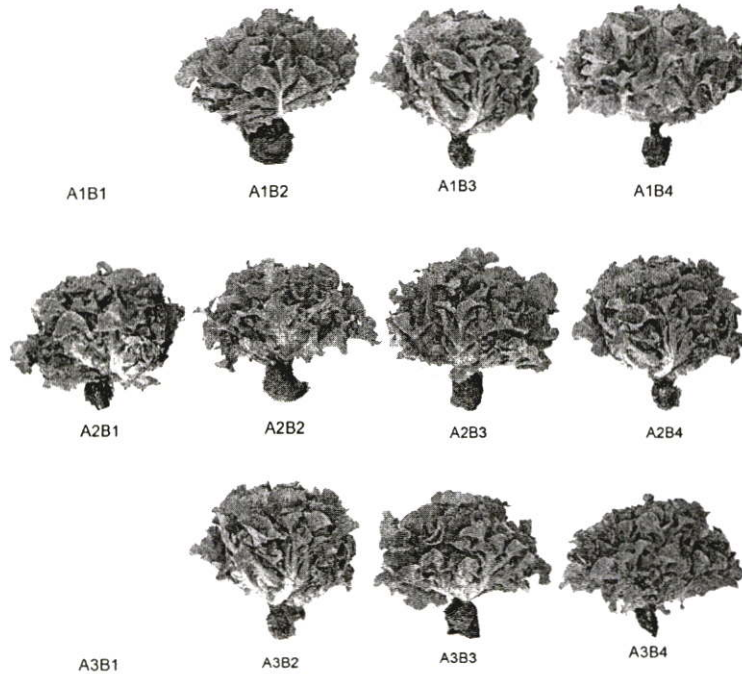
ภาพที่ 4.51 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 4 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

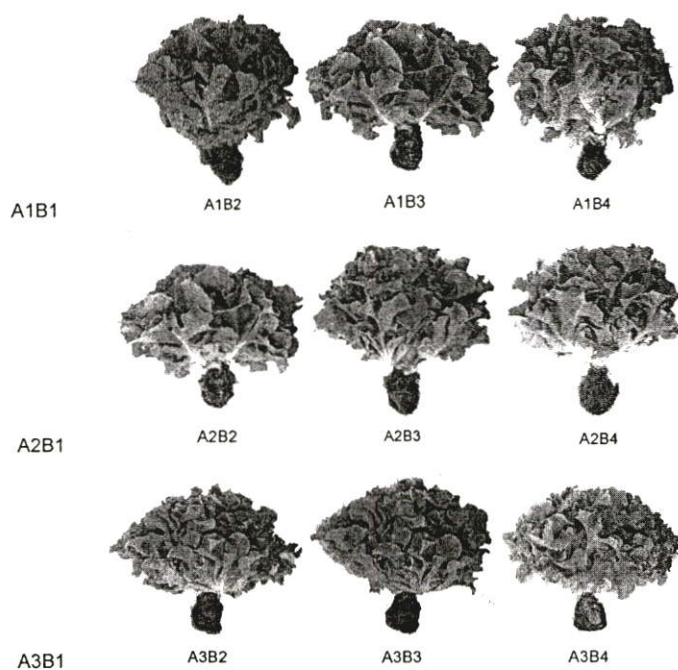
ภาพที่ 4.52 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 6 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

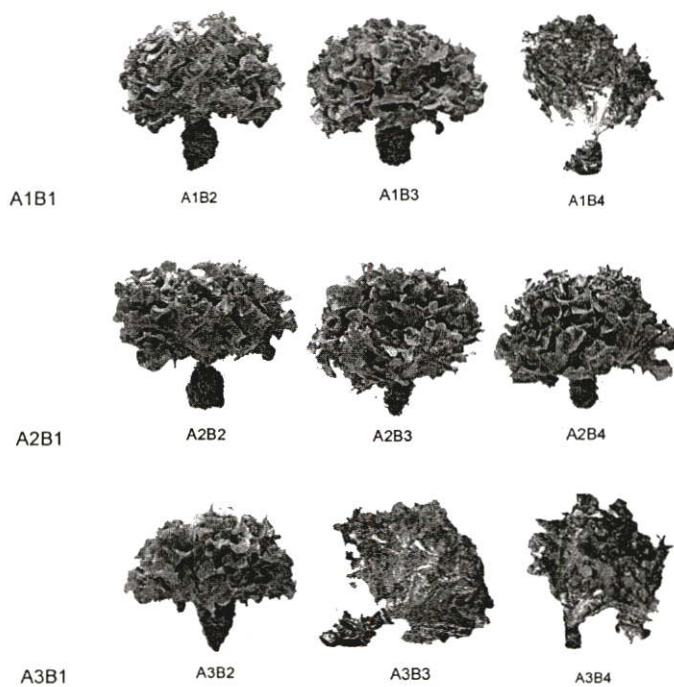
ภาพที่ 4.53 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 8 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

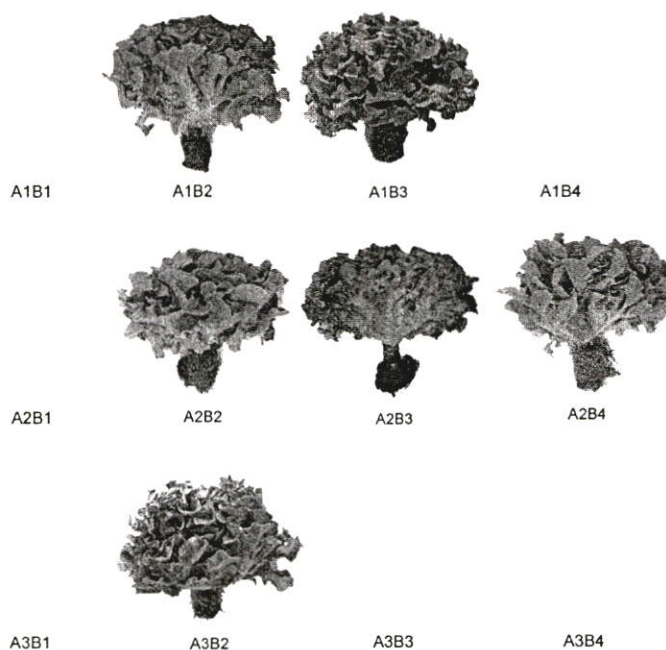
ภาพที่ 4.54 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 10 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.55 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 12 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.56 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 14 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.57 แสดงลักษณะของผักกาดหอม หลังการเก็บรักษา 16 วัน ในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

คุณภาพทางประสาทสัมผัส

ในระหว่างการเก็บรักษาผักกาดหอม คะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสมีแนวโน้มลดลง หลังจากเก็บรักษา 4-8 วัน ซึ่งมีรายละเอียดคือ

ก่อนการทดลอง (0 วัน)

ผักกาดหอม มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 5 คะแนน (ตารางที่ 4.43, ภาพที่ 4.58)

ภายหลังการเก็บรักษา 2 วัน

พบว่า ผักกาดหอม ทุกการทดลองมีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 5 คะแนน (ตารางที่ 4.43, ภาพที่ 4.58) จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

ภายหลังการเก็บรักษา 4 วัน

พบว่า ผักกาดหอม ทุกการทดลองมีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 5 คะแนน (ตารางที่ 4.43, ภาพที่ 4.58) จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัส คือ 3.83 และ 3.67 คะแนน ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสน้อยที่สุด คือ 3.50 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.43, ภาพที่ 4.58)

ภายหลังการเก็บรักษา 16 วัน

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสมากที่สุด คือ 3.83 คะแนน รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสเท่ากัน คือ 3.67 คะแนน และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสน้อยที่สุดเท่ากัน คือ 3.33 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.43, ภาพที่ 4.58)

ตารางที่ 4.43 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

Treatment Combination (EA + CO ₂ : O ₂)	คะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสหลังการเก็บรักษา									
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน	
HDPE + อุณหภูมิห้อง	5.00a ^{1/}	5.00a ^{1/}	5.00a ^{1/}	3.83b ^{1/}	-	-	-	-	-	
HDPE + 5 °c	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a ^{1/}	4.33ab ^{1/}	4.67a ^{1/}	4.00a ^{1/}	3.83a ^{1/}	
HDPE + 10 °c	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.00bc	4.33ab	3.83a	3.33a	
HDPE + 15 °c	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.33b-d	3.33c	4.17ab	-	-	
PP + อุณหภูมิห้อง	5.00a	5.00a	5.00a	3.67b	3.67e	-	-	-	-	
PP + 5 °c	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.83a	4.33ab	4.00a	3.67a	
PP + 10 °c	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.83ab	4.33ab	4.33ab	3.67a	-	
PP + 15 °c	5.00a	5.00a	5.00a	3.83b	4.00de	4.00bc	4.50a	3.50a	3.33a	
LDPE + อุณหภูมิห้อง	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	-	-	-	-	-	
LDPE + 5 °c	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.67a-c	4.67ab	4.50a	3.83a	3.67a	
LDPE + 10 °c	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.50a-d	4.33ab	4.00ab	-	-	
LDPE + 15 °c	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.17c-e	4.17ab	3.67b	-	-	

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.44 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก

HDPE PP และ LDPE

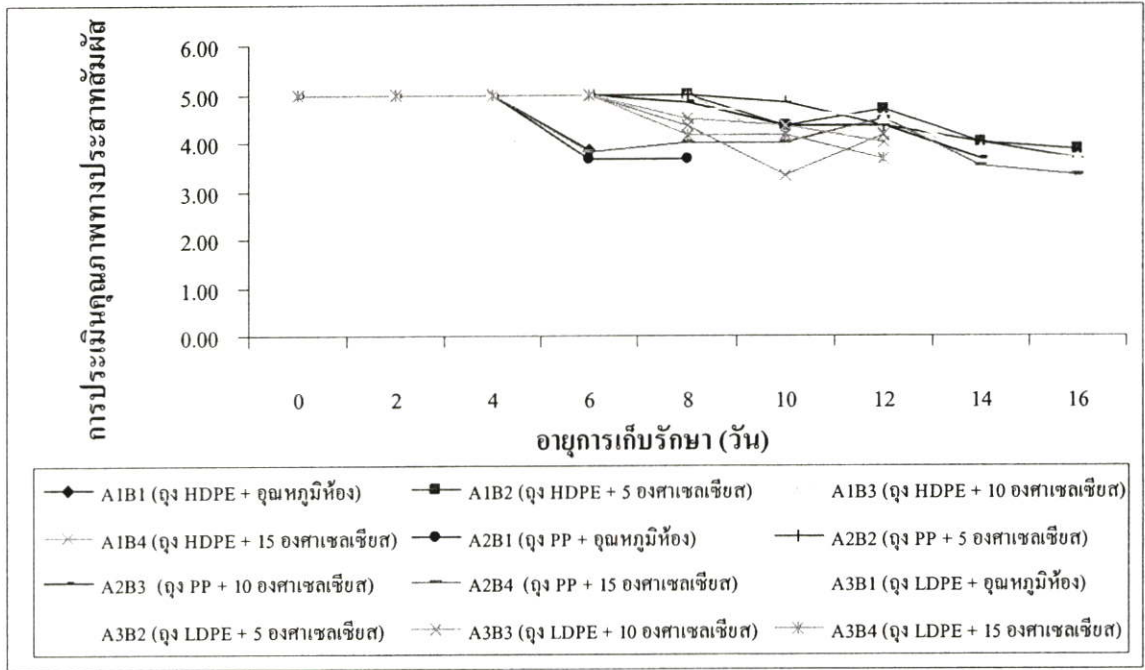
ถุงพลาสติก	คะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสหลังการเก็บรักษา									
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน	
HDPE	5.00a ^{1/}	5.00a ^{1/}	5.00a ^{1/}	4.71b ^{1/}	4.78a ^{1/}	3.84a ^{1/}	4.39a ^{1/}	3.92a ^{1/}	3.58a ^{1/}	
PP	5.00a	5.00a	5.00a	4.37c	7.38a	4.39a	4.39a	3.72a	3.50a	
LDPE	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.77a	4.39a	4.06a	3.83a	3.67a	

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

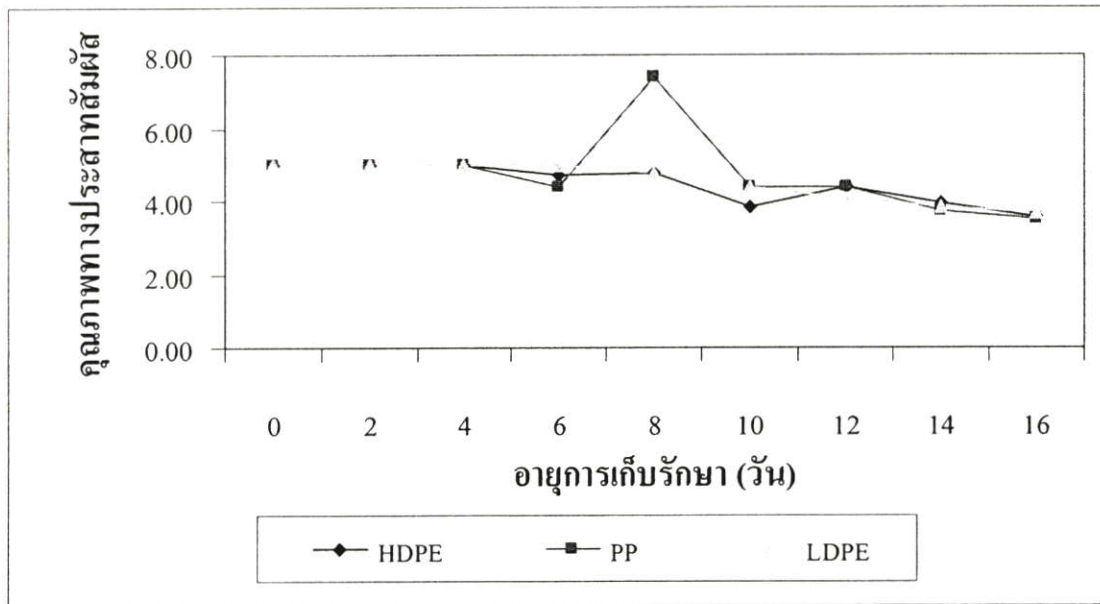
ตารางที่ 4.45 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ระดับอุณหภูมิ	คะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสหลังการเก็บรักษา									
	0 วัน	2 วัน	4 วัน	6 วัน	8 วัน	10 วัน	12 วัน	14 วัน	16 วัน	
อุณหภูมิห้อง	5.00a ^{1/}	5.00a ^{1/}	5.00a ^{1/}	4.17c ^{1/}	3.67a ^{1/}	-	-	-	-	
5 °c	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.89a	4.61a ^{1/}	4.50a ^{1/}	3.94a ^{1/}	3.72a ^{1/}	
10 °c	5.00a	5.00a	5.00a	5.00a	4.78a	4.22a	4.22a	3.75a	3.33a	
15 °c	5.00a	5.00a	5.00a	4.61b	4.17a	3.83a	4.11a	3.50a	3.33a	

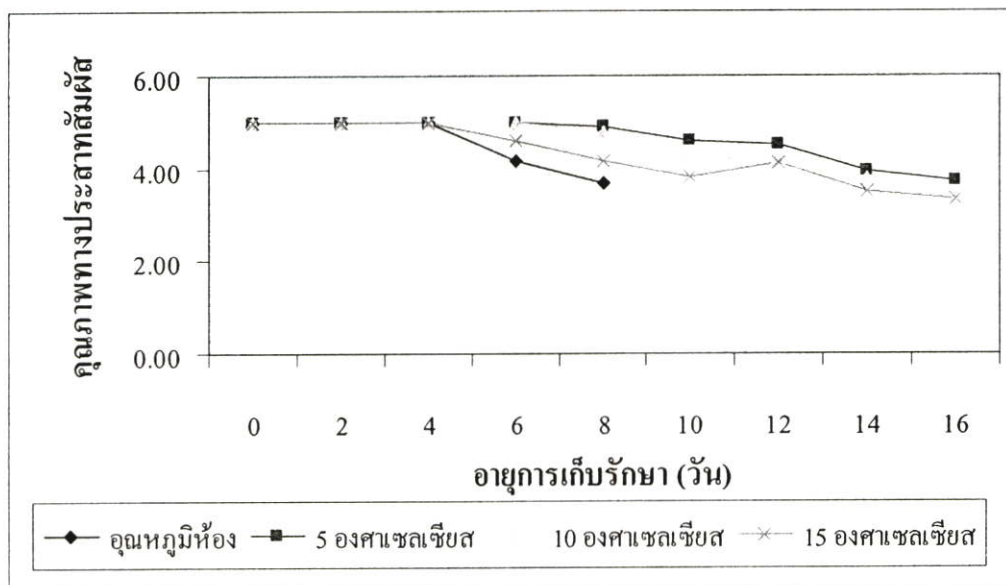
1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.58 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.59 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE

ภาพที่ 4.60 แสดงคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

อายุการเก็บรักษา

พบว่าผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีอายุการเก็บรักษามากที่สุดเท่ากัน คือ 16 วัน รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีอายุการเก็บรักษา คือ 14 12 12 12 และ 8 วัน ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่อุณหภูมิห้อง และถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีอายุการเก็บรักษาน้อยที่สุดเท่ากัน คือ 6 วัน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าอายุการเก็บรักษาไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.46, ภาพที่ 4.61)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยชนิดของถุงพลาสติกเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก PP มีอายุการเก็บรักษามากที่สุด คือ 13.50 วัน รองลงมาได้แก่ ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE มีอายุการเก็บรักษา คือ 12.50 วัน และผักกาดหอม ที่เก็บในถุงพลาสติก LDPE มีอายุการเก็บรักษาน้อยที่สุด คือ 11.50 วัน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าอายุการเก็บรักษาไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.47, ภาพที่ 4.62)

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยระดับอุณหภูมิเพียงอย่างเดียว พบว่า ผักกาดหอมที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีอายุการเก็บรักษามากที่สุด คือ 16.00 วัน รองลงมาได้แก่

ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิ 10 และ 15 องศาเซลเซียส มีอายุการเก็บรักษา คือ 14.00 และ 13.33 วัน ตามลำดับ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้อง มีอายุการเก็บรักษาน้อยที่สุด คือ 6.67 วัน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4.48, ภาพที่ 4.63)

ตารางที่ 4.46 แสดงอายุการเก็บรักษาของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

Treatment Combination (EA + CO ₂ : O ₂)	อายุการเก็บรักษา (วัน)
HDPE + อุณหภูมิห้อง	6.00a ^{1/}
HDPE + 5 °c	16.00a
HDPE + 10 °c	16.00a
HDPE + 15 °c	12.00a
PP + อุณหภูมิห้อง	8.00a
PP + 5 °c	16.00a
PP + 10°c	14.00a
PP + 15°c	16.00a
LDPE + อุณหภูมิห้อง	6.00a
LDPE + 5°c	16.00a
LDPE + 10°c	12.00a
LDPE + 15°c	12.00a

1/ ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.47 แสดงอายุการเก็บรักษาของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE

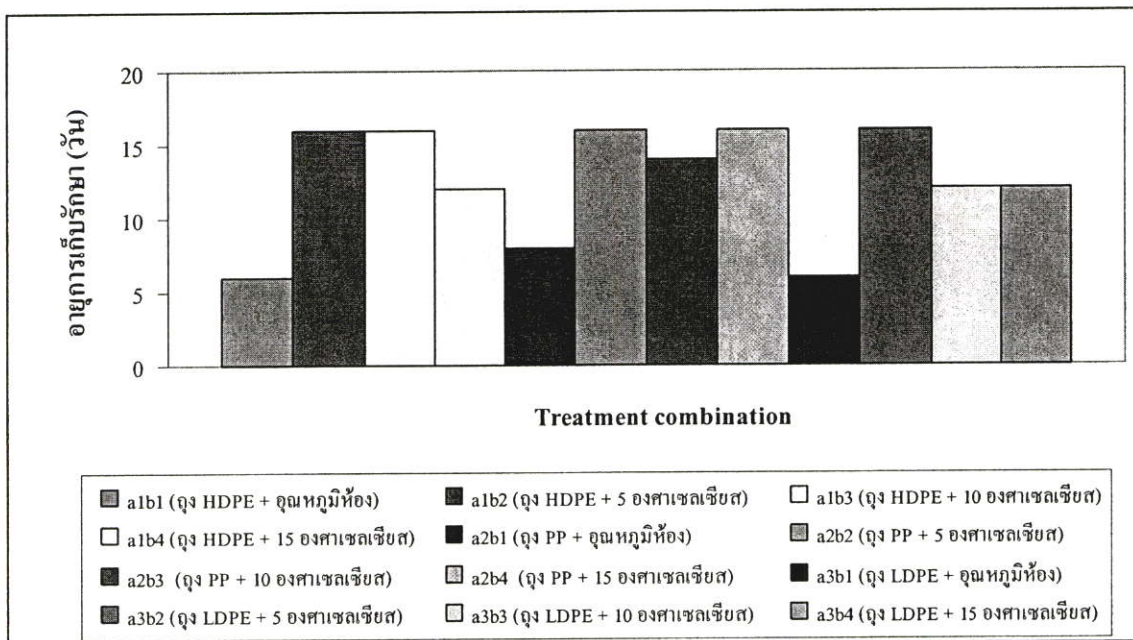
ถุงพลาสติก	อายุการเก็บรักษา (วัน)
HDPE	12.50a ^{1/}
PP	13.50a
LDPE	11.50a

^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

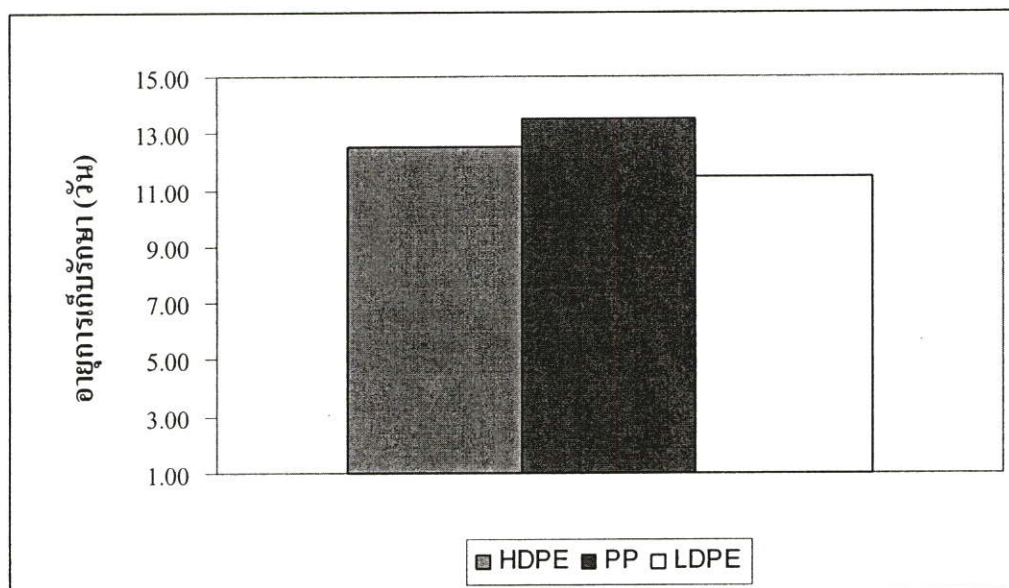
ตารางที่ 4.48 แสดงอายุการเก็บรักษาของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ระดับอุณหภูมิ	อายุการเก็บรักษา (วัน)
อุณหภูมิห้อง	6.67a ^{1/}
5 °c	16.00a
10 °c	14.00a
15 °c	13.33a

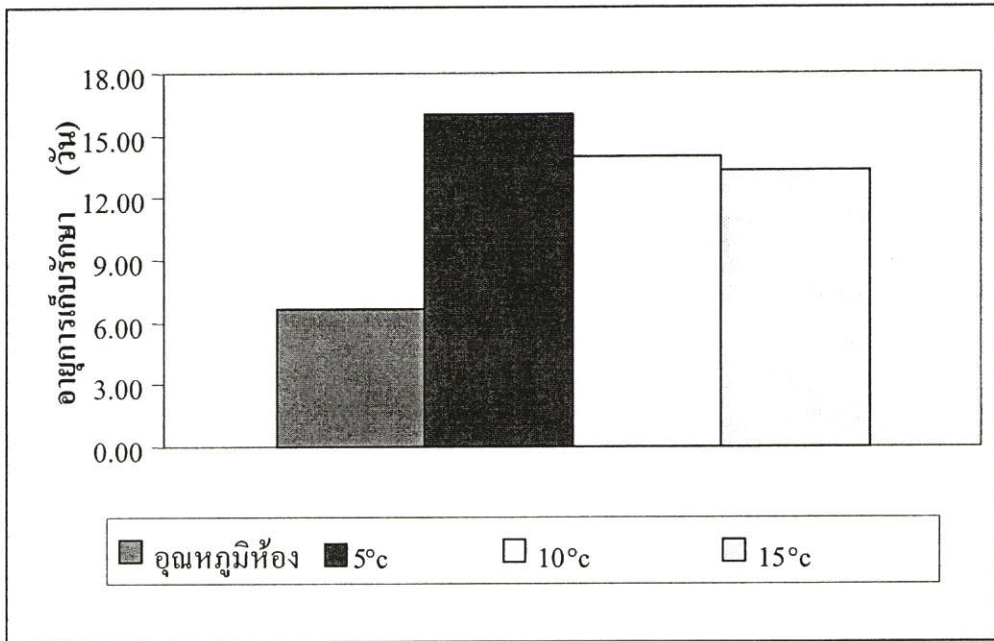
^{1/} ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's New Multiple Range Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ภาพที่ 4.61 แสดงอายุการเก็บรักษาของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE ที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

ภาพที่ 4.62 แสดงอายุการเก็บรักษาของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE PP และ LDPE กัน

ภาพที่ 4.63 แสดงอายุการเก็บรักษาของผักกาดหอม ที่เก็บรักษาที่ระดับอุณหภูมิต่างๆ กัน

บทที่ 5

การวิจารณ์ผลการทดลอง

การศึกษาผลของสารดูดซับเอทิลีน และอัตราส่วนของ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ ต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม พบว่า ปริมาณสารดูดซับเอทิลีนและปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ มีผลต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาของผักกาดหอม เนื่องจากการใช้สารดูดซับเอทิลีน (ethylene absorbent, EA) ที่รู้จักกันดีคือ ค่างทับทิม (KMnO_4) ซึ่งจะทำปฏิกิริยาเคมีกับ C_2H_4 เกิดเป็น แมงกานีสไดออกไซด์ (MnO_2) และเอทิลีนไกลคอล ($\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2$) ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนกลับไปเป็นเอทิลีนได้อีก สารดูดซับเอทิลีนสามารถดูดซับ เอทิลีนที่ผลไม้ออกผลปล่อยออกมาจนหมดผลช่วยลดปริมาณเอทิลีนจึงชะลอการสุกได้ (สุธีรา เขียงยุคีสากุล. 2537) และจริงแท้ ศิริพานิช. (2544) กล่าวว่า การลดอุณหภูมิของผลผลิตลงภายใต้สภาพบรรยากาศที่มีปริมาณ O_2 ต่ำสามารถชะลอการสูญเสียคลอโรฟิลล์ได้ซึ่งสอดคล้องกับ สมชาย กล้าหาญ. (2543) ที่กล่าวว่า การลดลงของคลอโรฟิลล์ของผักและผลไม้ที่เก็บรักษาไว้ด้วยการควบคุมสภาพของบรรยากาศ จะทำให้ปริมาณคลอโรฟิลล์เปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ที่เป็นเช่นนี้เพราะปริมาณ CO_2 เป็นปัจจัยที่สำคัญในการป้องกันการลดลงของคลอโรฟิลล์ ซึ่งต้องพิจารณาถึงปัจจัยทางด้านอุณหภูมิและเวลาที่ใช้ในการเก็บรักษาด้วย

การศึกษาผลของภาชนะบรรจุและระดับอุณหภูมิต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม จากการศึกษาพบว่า การเก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE มีการเน่าเสียมากที่สุด เนื่องจากถุงพลาสติก LDPE มีการเปลี่ยนแปลงของสีใบบ่อยครั้ง อาจเนื่องมาจากมีปริมาณ CO_2 สะสมอยู่ในถุงมากจนทำให้เกิดลักษณะผิดปกติเกิดขึ้นเนื่องจาก CO_2 ไปยับยั้งกิจกรรมของ succinic dehydrogenase ทำให้เกิดการสะสมของกรด succinic ซึ่งเป็นอันตรายต่อเนื้อเยื่อพืช (Hulme. 1956) การเก็บรักษาผลผลิตโดยการควบคุมสภาพบรรยากาศกับพืชชั้นสูงพบว่า เมื่อมี CO_2 กับ O_2 อยู่รวมกันพบว่าเซลล์พืชจะมี acetaldehyde เกิดขึ้นและถ้าในเซลล์พืชนั้นมี acetaldehyde เกิดขึ้นในปริมาณมากจะทำให้เซลล์หรือเนื้อเยื่อมีลักษณะเป็นสีน้ำตาลได้ (สมชาย กล้าหาญ. 2543) และการเก็บรักษาที่อุณหภูมิห้องมีการเน่าเสียของผักกาดหอม เร็วที่สุด เนื่องมาจากอุณหภูมิสูงทำให้ผลผลิตมีอัตราการหายใจสูง การลดอุณหภูมิลงจนเหมาะสมจะลดอัตราการหายใจ การสร้างเอทิลีน การคายน้ำและการแพร่กระจายของเชื้อโรค (สายชล เกตุษา. 2528)

ในการเก็บรักษามีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดเพิ่มขึ้นทีละน้อยตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากในสภาพการเก็บรักษาภายในถุงบรรจุปิดสนิทนั้น มีความชื้นสัมพัทธ์ภายในถุงอยู่ต่ำทำให้พืชเกิดการคายน้ำขึ้น (คณัย บุญเกียรติ และนิธิยา รัตนาปนนท์. 2535) ปริมาณ TSS ลดลง เนื่องจากการหายใจของผักหลังการเก็บเกี่ยวจะมีการนำน้ำตาล ที่อยู่ภายในเซลล์และน้ำตาลที่ได้จากการสังเคราะห์แสง (สมบุญ เตชะภิญญาวัฒน์. 2544) มาใช้ในกระบวนการหายใจซึ่งพลังงานและปริมาณ CO_2 ออกมาจากกระบวนการหายใจ และกระบวนการหายใจที่เกิดขึ้นไปมีผล

ต่อปริมาณน้ำตาลในผักลดลง การเปลี่ยนแปลงของสีใบ มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย จริงแท้
ศิริพานิช. (2544) กล่าวว่า การลดอุณหภูมิของผลผลิตลงภายใต้สภาพบรรยากาศที่มีปริมาณ CO_2
ต่ำสามารถชะลอการสูญเสียคลอโรฟิลล์ได้ซึ่งสอดคล้องกับ

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การทดลองที่ 1

การศึกษาผลของสารดูดซับเอทิลีน และปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ ต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม ภายหลังจากเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 13 – 15 องศาเซลเซียส

1. ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในสารดูดซับเอทิลีน (EA) 8 เปอร์เซ็นต์ ร่วมกับปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 10:10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 3.52 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในสารดูดซับเอทิลีน (EA) 2 เปอร์เซ็นต์ ร่วมกับปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 0.25 เปอร์เซ็นต์

2. สารดูดซับเอทิลีน และปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ มีผลทำให้ปริมาณ TSS ลดลง และปริมาณ TA เพิ่มขึ้นตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น

3. สารดูดซับเอทิลีน และปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ มีผลทำให้ค่าสีของใบผักกาดหอม มีการเปลี่ยนแปลงคือ ค่า L^* และ ค่า a^* มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ส่วนค่า b^* มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น

4. ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในสารดูดซับเอทิลีน (EA) 0 2 4 และ 8 เปอร์เซ็นต์ ร่วมกับปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 5:5 และ 5:10 PSI และสารดูดซับเอทิลีน (EA) 6 เปอร์เซ็นต์ ร่วมกับปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0:0 5:5 5:10 และ 10:10 PSI มีอายุการเก็บรักษานานที่สุดเท่ากัน คือ 12 วัน และคุณภาพทางประสาทสัมผัสเป็นที่ยอมรับได้

การทดลองที่ 2

ศึกษาผลของภาชนะบรรจุและระดับอุณหภูมิต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดหอม

1. ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับอุณหภูมิห้อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดมากที่สุด คือ 3.33 เปอร์เซ็นต์ และผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุด คือ 0.97 เปอร์เซ็นต์

2. สารดูดซับเอทิลีน และปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ มีผลต่ออายุการเก็บรักษา

3. สารดูดซับเอทิลีน และปริมาณ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ มีผลทำให้ค่าสีของใบผักกาดหอม มีการเปลี่ยนแปลงคือ (ค่า L^* และ ค่า a^*) มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ส่วนค่า b^* มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น

4. ผักกาดหอม ที่เก็บรักษาในถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก HDPE ที่ระดับอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส ถุงพลาสติก PP ที่ระดับอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส และถุงพลาสติก LDPE ที่ระดับ

อุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส มีอายุการเก็บรักษามากที่สุดเท่ากัน คือ 16 วัน และคุณภาพทางประสาทสัมผัสเป็นที่ยอมรับได้

บรรณานุกรม

- งามทิพย์ ภู่วโรดม. 2538. ก๊าซกับการบรรจุผลิตภัณฑ์อาหาร. กรุงเทพฯ : ลินคอร์น โปรโมชั่น.
- จริงแท้ ศิริพานิช. 2544. สรีรวิทยาและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จันทนา โชคพาชื่น. 2543. อิทธิพลของสัดส่วน $CO_2 : O_2$ ต่อพัฒนาการสุกและอายุการเก็บรักษา
กล้วยไข่. ปัญหาพิเศษปริญญาโท ภาควิชาพืชสวน บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จิราณ หนองคาย. 2533. เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวผักผลไม้และดอกไม้. กรุงเทพฯ : แมสพับลิชชิง.
- คณัย บุญเกียรติ และ นิธิยา รัตนปนนท์. 2535. การปฏิบัติภายหลังการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้.
กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นิพนธ์ ไชยมงคล. 2550. สลัด/ผักกาดหอม. (online) Available http://www.agri-prod.mju.ac.th/vegetable/file_link//let.pdf.
- ประพันธ์ บุญกลิ่นขจร. 2526. การปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้สด. กรุงเทพฯ : สถาบัน
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยและสำนักงานเกษตรและ สหกรณ์ภาคเหนือ.
- ปุ่น คงเจริญเกียรติ และ สมพร คงเจริญเกียรติ. บรรณานุกรมอาหาร. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์เชียงใหม่
- พรณิภา ชัยวล. 2543 “อิทธิพลของอายุและปริมาณ CO_2 ต่ออายุการเก็บรักษาถั่วฝักยาว.” ปัญหา
พิเศษ ปริญญาโท ภาควิชาพืชสวน คณะบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศิริรัตน์ อุดมผลชัยเจริญ. “ผลของ CO_2 และ O_2 ต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักกาดขาวปลี.”
ปัญหาพิเศษปริญญาตรี สาขาวิชา พืชสวน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.
- สมชาย ภู่อชัย. 2526. “อิทธิพลของอุณหภูมิและก๊าซที่ใช้ในการเก็บรักษาผักคะน้า.” ปัญหาพิเศษ
ปริญญาโท ภาควิชาพืชสวน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมชาย กล้าหาญ. 2543. วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวพืชสวน. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สมบุญ เตชะภิญญาวัฒน์. 2544. สรีรวิทยาของพืช. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สายชล เกตุษา. 2528. สรีรวิทยาและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้. นครปฐม : โรงพิมพ์
ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน.
- สุธีรา เข้มยงค์สากล. 2537. การเก็บรักษาผลและเนื้อทุเรียนพันธุ์หมอนทองที่หุ้มด้วยฟิล์ม.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพืชสวน บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- อรรวรรณ เปลื้องทุกข์. 2547. “การยืดอายุการเก็บรักษาอะหลัปลีสีม่วงหั่น โดยการใช้ภาชนะบรรจุร่วมกับสัดส่วนของก๊าซ $CO_2 : O_2$.” ปัญหาพิเศษปริญญาตรี ภาควิชาพืชสวน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- อรษา แก้วเกษตรกรรม. 2536. “ผลของฟิล์มพลาสติกพีวีซี ขนาดของภาชนะบรรจุและการลดอุณหภูมิ โดยใช้น้ำเย็นที่มีต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาของหน่อไม้ฝรั่ง.” ปัญหาพิเศษปริญญาโท สาขาวิชาพืชสวน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Berg, L. van den. and Lentz, C.P. 1973. “High Humidity Storage of Carrots, Parsnips, Rutabagas, and Cabbage.” **J. Amer. Soc. Horticultural Science Journal** . 98(2) : 129-132
- British Nutrition Foundation. 2001. **Hedonic Scale**. [Online]. Available <http://www.nutrition.org.uk/upload/Hedonic%20Scale.pdf>
- Frederick, B.A., Morgan, P.W. and Saltveit, Jr, M.E. 1992. **Ethylene in Plant Biology**. San Diego, Calif. : Academic Press, Inc.
- Glahan, S. and Puchangthong, S. 2000. “Influence of $CO_2 : O_2$ Proportion on Quality and Storage Life of Asparagus (*Asparagus officinalis* Linn.)” 52 p. **Abstracts. The International Conference Tropical Agriculture For Better Health And Environment**. Nakhon Pathom : Kasetsart University.
- Glahan, S. and Puchangthong, S. 2001. “Influence of $CO_2 : O_2$ Proportion on the Quality after Storage of Asparagus (*Asparagus officinalis* Linn.)” P-52. in **Abstracts. The International Conference Tropical Agriculture Technology For Better Health And Environment**. Nakhon Pathom : Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus.
- Hardenburg, R.E. 1986 “Moisture losses of vegetables packaged in transparent films and their effect on shelf-life.” **Hort Sci J**. 53 : 426-430.
- Hulme, A.C. 1956. “ CO_2 Injury and The Presence of Succinic Acid in Apple.” **Nature**. 178 : 218-219.
- Kader, A.A. 1985. Standardization and Inspection of Fresh Fruit and Vegetable.” 191-200. In Kader, A.A. **Postharvest Technology of Horticultural Crops**. New York : Division of Agriculture and Natural Resources.
- Lee, B.H. 1996. **Fundamentals of Food Biotechnology**. New York : VCH.
- Mathooko, F.M. , Kubo. , A. Innoba and R. Nakamura. 1995. Characterization of the Regulation of C_2H_4 Biosynthesis in Tomato Fruit by CO_2 and Diazocyclopentadiene. **Postharvest Bio Tech**. 5 : 221-233.
- Tindall, H.D. 1983. **Commercial Vegetable Growing**. London : Oxford University Press.

ประวัติผู้เขียน

นายชานนท์ สุทธิเวช เกิดเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2524 ที่จังหวัดสิงห์บุรี สำเร็จการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนอนุบาลจังหวัดสุพรรณบุรี มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียน
เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า กรุงเทพมหานคร มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย
จังหวัดสุพรรณบุรี อนุปริญญา (เกษตรศาสตร์) จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพระนคร
ศรีอยุธยา หันตรา จังหวัดอยุธยา ปีการศึกษา 2542 ปริญญาตรี (เกษตรศาสตร์) จาก สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544